

کتابِ دوّم پادشایو

پیشگفتار

کتابِ دوّم پادشایو اِدَامِه کِتَابِ اوّل پادشایو اَسْتِه. اِی کِتَاب دَ بَارِه کامیابی و ناکامی پادشاهی اسرائیل و پادشاهی یهوذا توره مُوگِیَه و بیان مُونه که اِی دُو پادشاهی چرا پُشْتِیوانی خُداوند ره از دِسْت دَد و آخِرِ کار دَ دِسْتِ دُشْمو تَسْلِیْم شُد.

موضوع های برجسته امزی کتاب اینیا اَسْتِه:

فهرستِ عنوانها

- ایلیا اَخَزِیاه ره سرزَنش مُونه (۱:۱)
- ایلیا دَ اَسْمو بُرده مُوشه (۱:۲)
- مُعْجَزَه اِیْشِع (۱۹:۲)
- اِیْشِع ره رِیْشَخَنْد مُونه (۲۳:۲)
- شورِشِ مَوآب (۱:۳)
- اِیْشِع و خاتُونِ بِيوه (۱:۴)
- اِیْشِع مُرده ره زنده مُونه (۸:۴)
- مُعْجَزَه اِیْشِع (۳۸:۴)
- خوراکِ دَدو بَلْدِه صد نفر (۴۲:۴)
- شَفایِ نَعْمَان (۱:۵)
- طَمَعِ گِیْحَازِی (۱۹:۵)
- مُعْجَزَه سِرِ تَوْر (۱:۶)
- لشکرِ اَرَامِیَا کور مُوشه (۸:۶)

قحطی دَ سامِرِه (۲۴:۶)
 ارامیا دُوتا مُونه (۳:۷)
 اِلیشع بسم خاتُونِ شُونمی ره کومک مُونه (۱:۸)
 مرگِ بنِ هَدَد (۷:۸)
 پادشاهی یهورام دَ یهُودا (۱۶:۸)
 پادشاهی اَخزیا دَ یهُودا (۲۵:۸)
 مَسَح شُدونِ ییهُو (۱:۹)
 ییهُو یورام و اَخزیا ره مُوکُشه (۱۴:۹)
 مرگِ ایزابیل (۳۰:۹)
 مرگِ باچه های اَخاب (۱:۱۰)
 کُشتونِ کسای که بعل ره پَرستش مُوکد (۱۸:۱۰)
 عتلیا و یوآش (۱:۱۱)
 پادشاهی یوآش دَ یهُودا (۱:۱۲)
 یهوآخاز، پادشاهِ اِسرائیل مُوشه (۱:۱۳)
 یهوآش، پادشاهِ اِسرائیل مُوشه (۱۰:۱۳)
 فُوتِ اِلیشع (۱۴:۱۳)
 اَمصیا، پادشاهِ یهُودا مُوشه (۱:۱۴)
 پادشاهی یربعامِ دوّم دَ اِسرائیل (۲۳:۱۴)
 پادشاهی عزریا دَ یهُودا (۱:۱۵)
 پادشاهی شلوم دَ اِسرائیل (۱۳:۱۵)
 پادشاهی مَنحیم دَ اِسرائیل (۱۷:۱۵)
 پادشاهی فقحیا دَ اِسرائیل (۲۳:۱۵)
 پادشاهی فقح دَ اِسرائیل (۲۷:۱۵)
 پادشاهی یوتام دَ یهُودا (۳۲:۱۵)
 پادشاهی آحاز دَ یهُودا (۱:۱۶)
 هوشع، پادشاهِ اِسرائیل مُوشه (۱:۱۷)
 آشوریا دَ سامِرِه جای-دَ-جای مُوشه (۲۴:۱۷)

پادشاهی حزقیا دَ یهُودا (۱:۱۸)
پیشگویی دَ باره نجات اورشلیم (۱:۱۹)
دُعای حزقیا (۱۴:۱۹)
نبوت اشعیا (۲۰:۱۹)
ناجوری حزقیا (۱:۲۰)
قاصدای بابل (۱۲:۲۰)
پادشاهی منسی دَ یهُودا (۱:۲۱)
پادشاهی آمون دَ یهُودا (۱۹:۲۱)
پادشاهی یوشیا دَ یهُودا (۱:۲۲)
یوشیا عهد ره تازه مونه (۱:۲۳)
پادشاهی یهوآحاز دَ یهُودا (۳۱:۲۳)
پادشاهی یهوایقیم دَ یهُودا (۳۶:۲۳)
پادشاهی یهوایکین دَ یهُودا (۸:۲۴)
پادشاهی صدقیا دَ یهُودا (۱۸:۲۴)
سقوط اورشلیم (۲۰:۲۴)
آزادی یهوایکین (۲۷:۲۵)

ایلیا آخزیه ره سرزنش مونه

۱ بعد از فوتِ آخاب، موآب دَ خِلافِ إِسْرَائِيلِ شورشِ كد. ۲ دَ امزُو غَيْتِ آخزیه از كَلِكِينِ باله‌خانه خُو دَ سامره تاه اُفتَد و اوگار شُد؛ اوخته اُو قاصدا ره رِي كد و دَزوا كُفت: ”پيشِ بَعْلِ زَبُوب، خُدایِ مَرْدَمِ عِقْرُونِ بوريد و پُرسانِ كُنيد كه آيا ما امزي ناجوري شفا پيدا مُونم يا نه؟“

۳ ليكن ملايکه خُداوند دَ ايليایِ تَشْبِي كُفت: ”باله شو، دَ مُلاقاتِ قاصدايِ پادشاهِ سامره بورُو و دَزوا بُوگی، بَخاطِرِ چي موريد، آيا دَ إِسْرَائِيلِ خُدا و جُودِ ندره كه شُمو بَلدِه پُرسانِ كدو پيشِ بَعْلِ زَبُوب، خُدایِ عِقْرُونِ موريد؟“ ۴ پس خُداوند ايني رقمِ مُوگه، دَ جاگه كه خاو كدے ازُو باله نَمُوشی، بَلَكِه حتماً مومری. “ و ايليا رفته امو رقم كُفت.

۵ وختي قاصدا پس دَ پيشِ پادشاهِ اَمَد، اُو ازوا پُرسانِ كده كُفت: ”چرا پس اَمديد؟“ ۶ اونا دَ جوابِ شی كُفت: ”يگ نفر دَ مُلاقاتِ مو اَمَد و دَز مو كُفت، پُس تاو خورده دَ پيشِ پادشاهي بوريد كه شُمو ره رِي كده و دَزو بُوگيد، “خُداوند ايني رقمِ مُوگه: بَخاطِرِ چي رِي موني؟ آيا دَ إِسْرَائِيلِ خُدا و جُودِ ندره كه تُو نفرا ره بَلدِه پُرسانِ كدو پيشِ بَعْلِ زَبُوب، خُدایِ عِقْرُونِ رِي موني؟ امزي خاطر دَ جاگه كه خاو كدے، ازُو باله نَمُوشی بَلَكِه حتماً مومری. “ ۷ پادشاهِ ازوا پُرسانِ كده كُفت: ”نفری كه بَلدِه مُلاقاتِ شُمو اَمَد و امي تورا ره دَز شُمو كُفت چي رقم معلوم موشد؟“ ۸ اونا دَ جوابِ شی كُفت: ”يگ مَرْدِ مَوی تُو بُوَد و كمر بندِ چَرْمی دَ كَرْدِ كمر خُو دَشت.“ پادشاه كُفت: ”اُو ايليایِ تَشْبِي اَسته.“

۹ اوخته قومندانِ پَنجاهِ نفری ره قد پَنجاهِ نفر شی پيشِ ايليا رِي كد. اُو پيشِ ايليا كه دَ قيلي كوه شِشْتُد رفت و دَزو كُفت: ”اَي مَرْدِ خُدا، پادشاهِ مُوگيه، تاه بيه.“ ۱۰ ايليا دَ جوابِ قومندانِ پَنجاهِ نفری كُفت: ”اگه ما مَرْدِ خُدا اَسْتَم، آتَشِ از اَسْمو

تاه اَمده تُو ره قد پنجاه نفر تُو در بديه. “ پس آتش از آسمو تاه اَمده او ره قد پنجاه نفر شی در دد.

^{۱۱} پادشاه بسم ديگه قومندان پنجاه نفری ره قد پنجاه نفر شی ربي كد. او ام رفته د ايليا كُفت: “آی مردِ خُدا، پادشاه ايني رقم مُوگه، ’زُود تاه بيه!’” ^{۱۲} ايليا د جواب شی كُفت: “اگه ما مردِ خُدا اَسْتُم، آتش از آسمو تاه اَمده تُو ره قد پنجاه نفر تُو در بديه. “ پس آتش از آسمو تاه اَمده او ره قد پنجاه نفر شی در دد.

^{۱۳} پادشاه قومندان سومي ره قد پنجاه نفر شی ربي كد. قومندان پنجاه نفری سِوم رفته د پيش ايليا زانو زد و عذر-و-زاري كده كُفت: “آی مردِ خُدا، لُطفاً بيل كه جان ازمه و جان امزی پنجاه نفر خدمتگاری تُو د نظر تُو باآرزش بشه. ^{۱۴} ما ميَدنم كه آتش از آسمو تاه اَمده امو دُو قومندان پنجاه نفری اول ره قد پنجاه پنجاه نفر شی در دد؛ ليكن آلی بيل كه جان ازمه د نظر تُو باآرزش بشه.

^{۱۵} ملايکه خداوند د ايليا كُفت: “قد ازو تاه بورو و ازو ترس نخور. “ پس ايليا باله شد و قد ازو د پيش پادشاه تاه اَمده ^{۱۶} دزشی كُفت: “خداوند ايني رقم مُوگه، ’تو قاصدا ره ربي كدی تا از بعل زبُوب، خُداي عقرون پُرسان كنه؛ بچی ربي كدی؟ آيا د اسرائيل خُدا وجود ندره كه ای توره ره از شی پُرسان كنی؟ امزی خاطر د جاگه كه خاو كدی ازو باله نمُوشی، بلكه حتماً مومری.”

^{۱۷} پس اَخزياه مُطابقِ كلامی كه خداوند د وسيله ايليا كُفتد، مُرد و يهورام برار شی د جای ازو پادشاه شد، چراكه او باچه نَدشت. ای كار د سالِ دوّم پادشاهی يهورام باچه يهوشافاط، پادشاه يهودا رُخ دد. ^{۱۸} د باره باقی كارای اَخزياه كه او انجام دد، د كتابِ تواریخِ پادشایونِ اسرائيل نوشته یه.

ایلیا د آسمو بُرده مُوشه

۲ پیش ازی که خُداوند ایلیا ره دَ گردباد دَ آسمو باله بُیره، ایلیا و ایلیش از جَلجال رَی شُد ۲ و دَ راه ایلیا دَ ایلیش کُفت: ”دَ امینجی بُمن، چُون خُداوند مَره دَ بَیت-ئیل رَی کده.“ لیکن ایلیش کُفت: ”دَ زندگی خُداوند و دَ سر تُو قَسَم که تُو ره ایله نَمیدیم.“ پس اونا دَ بَیت-ئیل رفت. ۳ از بَیت-ئیل یگ دِستِه انبیا بُر شُدِه دَ دَمِ راهِ ایلیش اَمَد و دَزُو کُفت: ”آیا میدنی که خُداوند امروز بادار تُو ره گِرِفْتِه از بَلِه سر تُو مُوبره؟“ ایلیش دَ جوابِ ازوا کُفت: ”آری، میدنم، لیکن چُپ بشید.“

۴ اوخته ایلیا دَزُو کُفت: ”آی ایلیش دَ امینجی بُمن، چُون خُداوند مَره دَ اریحا رَی کده.“ لیکن او کُفت: ”دَ زندگی خُداوند و دَ سر تُو قَسَم که تُو ره ایله نَمیدیم.“ پس اونا دَ اریحا اَمَد. ۵ از اریحا یگ دِستِه انبیا دَ دَمِ راهِ ایلیش اَمَدِه دَزُو کُفت: ”آیا میدنی که خُداوند امروز بادار تُو ره گِرِفْتِه از بَلِه سر تُو مُوبره؟“ ایلیش دَ جوابِ ازوا کُفت: ”آری، میدنم، لیکن چُپ بشید.“

۶ بعد ازوا ایلیا دَ ایلیش کُفت: ”دَ امینجی بُمن، چُون خُداوند مَره دَ دریای اُردُن رَی کده.“ لیکن او کُفت: ”دَ زندگی خُداوند و دَ سر تُو قَسَم که تُو ره ایله نَمیدیم.“ پس هر دُوی ازوا رَی شُد. ۷ اوخته پنجاه نفر از دِستِه انبیا ام رفته رُوی دَ رُوی ازوا دُور ایسته شُد و ایلیا و ایلیش دَ نزدیکِ دریای اُردُن ایسته بُود. ۸ دَ امزُو غَیت ایلیا چَپَن خُو ره گِرِفْتِه تاو دَد و قد شی آو ره زَد که آو دَ ای طرف و اُو طرف دُو شَق شُد و هر دُوی ازوا از خُشکی تیر شُد.

۹ وختی اونا تیر شُد، ایلیا دَ ایلیش کُفت: ”دَ مه بگی، پیش ازی که از تُو گِرِفْتِه شَنم، چیز خیل بَلَدِه تُو انجام بدیم؟“ ایلیش کُفت: ”بیل که دُو برابرِ روح تُو دَ بَلِه ازمه قرار بگیری.“ ۱۰ ایلیا کُفت: ”چیز مُشکل طلب کدی؛ ولے اگه دَ غَیتیکه از پیش تُو گِرِفْتِه مُوشم مَره بنگری، امی چیز بَلَدِه تُو مُوشه؛ اگه نه، نَمُوشه.“ ۱۱ دَ

حالیکه اونا قَدَم زده توره مُوگُفَت بے بلغه یگ گاډی آتشی و اَسپای آتشی اونا ره از یگدیگه شی جدا کد و ایلیا دَ گِرِداد دَ آسمو بُرده شد. ^{۱۲} وختی اِلیشع امی چیز ره دید چیغ زده گُفَت: ”آی آته مه! آی آته مه! گاډی های جنگی و سوارای اسرائیل!“ بعد ازو اِلیشع دیگه او ره ندید و از جاغِه خو گِرِفَتِه پیرون خو ره دُو چک کد.

^{۱۳} اِلیشع چپن ایلیا ره که از پیش ازو اُفَتَدُد باله کد و پس اَمَدِه دَ بَغَلِ دریای اُردُن ایسته شد. ^{۱۴} اوخته چپنی ره که از پیش ایلیا اُفَتَدُد گِرِفَت و قد شی او ره زده گُفَت: ”خداوند، خدای ایلیا کجا آسته؟“ اِلیشع ام که او ره زد، او دای طرف و او طرف دُو شَق شد و او تیر شد.

^{۱۵} وختی دِستِه اَنبِیای اَریحا که رُوی دَ رُوی ازو بود او ره دید، اونا گُفَت: ”روح ایلیا دَ اِلیشع قرار گِرِفَتِه.“ پس اونا بَلَدِه مُلاقَاتِ ازو اَمَد و رُوی خو ره سُون زمی گِرِفَتِه دَزو اِحترام کد ^{۱۶} و دَزو گُفَت: ”توخ کو، دَ مینکل خِدْمَتگَرای تو پِنجاه مَرِد قوی وجود دَرِه؛ اُطفأ اونا ره بیل که بوره و بادار تو ره بپاله، شاید روح خُداوند او ره باله کده دَ یکی از کوه ها یا دَرِه ها اَندِختِه بَشِه.“ او دَ جوابِ ازوا گُفَت: ”نه، رِی نَکُنید.“ ^{۱۷} لیکن اونا دَ اندازه او ره شَلَه شد که او از «نه» گُفَتو شرمِنده شد و گُفَت: ”رِی کُنید.“ پس اونا پِنجاه نفر ره رِی کد و اونا سه روز او ره پالید، ولے پیدا نَتَنست. ^{۱۸} وختی اونا پس دَ پیشِ اِلیشع اَمَد، او دَ اَریحا بود و دَزوا گُفَت: ”آیا ما دَز شُمو نَگُفُتُم که نَروید؟“

مُعْجَزَه اِلیشع

^{۱۹} مَرْدُم شارِ اَریحا دَ اِلیشع گُفَت: ”آی بادار مو، اَمو رقم که مینگری ای شار دَ یگ جای خوب قرار دَرِه، لیکن او شی خراب و زمین شی بے حاصل آسته.“ ^{۲۰} اِلیشع گُفَت: ”دَ یگ کاسِه نو نمک اَندِختِه دَ پیشِ ازمه بَیرید.“ و اونا بَلَدِه شی

اُورد. ^{۲۱} اوخته او د پيش چشمه او رفت و نمک ره د مَنه شی اندخته گُفت:
”خداوند اینی رقم مَوگیه، ’ما امی او ره شفا دَدُم؛ ازی بعد دیگه مرگ و
بے حاصلی از شی د وجود نمیه.“ ^{۲۲} و امو او مطابق توره ایشع تا امروز
شفایافته-و- شیرین آسته.

ایشع ره ریشخند مونه

^{۲۳} ایشع ازونجی د بیت-ئیل رفت؛ د حالیکه او د راه مورفت چند باچه نوتک از
شار بُرو آمد و او ره ریشخند کده گُفت: ”بورو گم شو، ای سرکل! بورو گم شو،
ای سرکل!“ ^{۲۴} او پس تاو خورد و سون ازوا توخ کده اونا ره د نام خداوند نالت
کد. اوخته دُو خرس ماده از جنگل بُرو آمد و چل و دُو نفر امزو باچه ها ره پاره
پاره کد. ^{۲۵} ازونجی او د کوه کرمَل رفت و بعد ازو پس د سامره آمد.

شورش موآب

^۳ ۱ یهورام باچه آخاب د سال هژدهم حکمرانی یهوشافاط پادشاه یهودا د سامره
پادشاه اسرائیل شد و دوازده سال حکمرانی کد. ^۲ او چیزی ره که د نظر خداوند
بد بود انجام دد، لیکن نه د اندازه آته و آبه خو، چون او ستون بعل ره که آته شی
جور کدد، دُو پورته کد. ^۳ باوجود امزی کار خو او د گناه های یربعام باچه نباط
که باعث شد اسرائیل گناه کنه، چسپید و ازوا دُوری نکد.

^۴ میشع، پادشاه موآب مالداری موکد و سالانه صد هزار باره ره قد پاشم صد
هزار قوچ د پادشاه اسرائیل جزیه میدد. ^۵ لیکن پادشاه موآب بعد از فوت آخاب د
خلاف پادشاه اسرائیل شورش کد. ^۶ اوخته یهورام پادشاه از سامره بُرو آمد و
تمام اسرائیل ره جم کد. ^۷ و د عین حال د یهوشافاط، پادشاه یهودا پیغام ری کده
گُفت: ”پادشاه موآب د خلاف مه شورش کده؛ آیا تو قد ازمه د جنگ موآب

موری؟“ او د جواب شی گُفت: ”آرے، مورم؛ ما قد تُو اَسْتُم و قوم مه و اَسپای مه د خدمت تُو یه.“^۸ یهوشافاط پُرسان کده گُفت: ”از کُدم راه بوری؟“ یهورام گُفت: ”از راه بیابون اِدوم.“

^۹ پس پادشاه اِسرائیل، پادشاه یهوذا و پادشاه اِدوم ری شُد و بعد از هفت روز سَفَر که بیابون اِدوم ره دُور زد بَلده لشکر و بَلده چارپایای که قد ازوا قتی بُود، او باقی نَمند. ^{۱۰} پادشاه اِسرائیل گُفت: ”اَفسوس! خُداوند مو سه پادشاه ره کُوی کده تاکه مو ره د دستِ موآبیا تسلیم کنه.“^{۱۱} لیکن یهوشافاط گُفت: ”آیا یگو نبی خُداوند د اینجی نییه تا د وسیله ازو از خُداوند مشوره بگیری؟“ اوخته یکی از خدمتگرای پادشاه اِسرائیل د جواب شی گُفت: ”الیشع باچه شافاط که د بَله دستای ایلیا او شیو مُوکد، امینجی یه.“^{۱۲} یهوشافاط گُفت: ”کلام خُداوند قد ازو اَسته.“ پس پادشاه اِسرائیل و یهوشافاط و پادشاه اِدوم د پیش ازو رفت.

^{۱۳} اِلیشع د پادشاه اِسرائیل گُفت: ”مره دز تُو چی غرض؟ د پیش انبیای آته و انبیای آبه خو بورو.“ لیکن پادشاه اِسرائیل د جواب شی گُفت: ”نه، ای خُداوند اَسته که مو سه پادشاه ره کُوی کده تا مو ره د دستِ موآبیا تسلیم کنه.“^{۱۴} اِلیشع گُفت: ”د زندگی خُداوند لشکر ها که د حُضور شی ایسته یُم قسم که اگه رُوی یهوشافاط پادشاه یهوذا نَموئود، نه تُو ره تی نظر خو میوردم و نه سُون تُو توخ مُوکدم.“^{۱۵} لیکن آلی بَلده مه یگ نوازنده بیرید.“ امی که نوازنده ساز زد، دست خُداوند د بَله اِلیشع قرار گرفت ^{۱۶} و او گُفت: ”خُداوند اینی رقم مُوگیه، ای دَره ره پُر از چُقوری ها کُنید.“^{۱۷} چُون خُداوند مُوگیه، شُمو نه باد مینگرید و نه بارو، لیکن ای دَره پُر از او مُوشه تا شُمو وُچی کُنید، شُمو و چارپایای شُمو و دیگه حیوانای شُمو.“^{۱۸} ای کار د نظر خُداوند کم اَسته، چُون او علاوه ازی موآب ره ام د دست شُمو تسلیم مونه.^{۱۹} شُمو تمام شارای دیوالدار و پگ شارای مُهم ازوا ره بیرو مُونید؛ پگ برختای خُوب ازوا ره قَطع مُونید و تمام چشمه های او ازوا ره کور مُونید و پگ زمینای خُوب ازوا ره قد سنگ اَندختو بیکاره مُونید.“

۲۰ پیش از روزواز شدو د غیت تقدیم کدون قُربانی، او از طرفِ اِدوم آمد و اُمُو سرزمی ره پُر از او کد.

۲۱ ازی که تمامِ موآبیا شنییده بُود که پادشایو آمده تا د خِلافِ ازوا جنگ کنه، اونا تمامِ کسای ره که سلاحِ گِرفته میتنست، از پیر و جوان جم کد و د سرحدِ خُو جای-د-جای شد. ۲۲ وختی موآبیا صَباح گاه از خاو باله شد، آفتو د بله او روشنی میدد و اونا ازو طرف او ره رقمِ خُون وَری سُرخ دید ۲۳ و گفت: ”اُو خُون آسته؛ حتماً پادشایو قد یگدیگه خُو جنگ کده و یگدیگه خُو ره کُشته. پس آلی ای موآبیا، عَجَله کُنید که وُلجه بگیری.“ ۲۴ لیکن وختی د خیمه گاهِ اسرائیل رسید، اسرائیلیا باله شده د بله موآبیا حمله کد و موآبیا از پیشِ ازوا دوتا کد. پس اسرائیلیا د سرزمینِ ازوا داخل شده اونا ره زد، ۲۵ شارا ره بیرو کد، هر کُدم شی د بله هر زمینِ خُوب سنگ اندخته او ره پُر کد، پگ چشمه های او ره کور کد و تمامِ درختای خُوب ره قطع کد. تنها سنگای شارِ قیرحارسِت سر د سر مند کد او ره ام پلخمون بازا محاصره کده د بله شی حمله کد. ۲۶ وختی پادشاهِ موآب دید که جنگ از زور شی باله شده، او هفت صد نفر شمشیرزن ره گرفت تا راه ره بلده شی واز کنه و او د پیشِ پادشاهِ اِدوم بوره، لیکن نتنست. ۲۷ اوخته باچه اولباری خُو ره که باید د جای شی پادشاه مُوشد، گرفته د بله دیوال د عنوانِ قُربانی سوختنی تقدیم کد. ای کارِ اسرائیل ره سخت تکان دد و اونا عَقَب نَشینی کده پس د سرزمینِ خُو رفت.

الإِشع و خاتونِ بیوه

۱۴ د امزو زمان یگ خاتو از مینکل خاتونوی دِسته انبیا پیشِ الإِشع آمد و عذر-و-زاری کده گفت: ”خدمتگار تو شوی مه، فوت کده و تو میدنی که خدمتگار تو از خداوند میترسید. لیکن آلی کسی که د بله ازو قرض دره آمده تا دو باچه مره بلده غلامی خُو بیره.“ ۲ الإِشع دزو گفت: ”ما بلده تو چیز کار کنم؟“

بُگي دَ خانِه خُو چيز خيل دَري؟“ خاتو گُفت: ”کنيز تو دَ خانِه خُو بغير از يگ کوزه روغو ديگه هيچ چيز ندره.“^۳ ايشع گُفت: ”بورو، از تمام همسايه گون خُو ظرف دَ امانت بگير و ظرفا خالی بشه؛ هر قدر که ميتنی بگير.“^۴ اوخته دَ خانِه خُو در آمده درگه ره دَ بله خود خُو و باچه های خُو کيپ کو و دَ پگ امزو ظرفا روغو شيو کو و هر کدم شی که پُر شد، دَ يگ بغل بيل.“^۵ پس خاتو از پيش ازو رفت و درگه ره دَ بله خود خُو و باچه های خُو کيپ کد. باچه های شی ظرفا ره دَ پيش ازو ميورد و او دَ منه ازوا روغو شيو موکد.^۶ وختی تمام ظرفا پُر شد، دَ یکی از باچه های خُو گُفت: ”ديگه ظرف دَ پيش مه بير.“ لیکن او گُفت: ”ديگه ظرف نيسته.“ اوخته آمدون روغو بند شد.^۷ خاتو رفته امی چيز ره دَ امزو مرد خدا نقل کد و او گُفت: ”بورو، روغو ره سودا کو و قرض خُو ره ادا کو و قد باقي منده شی تو و باچه های تو گزاره زندگی خُو ره کنيد.“

ايشع مرده ره زنده مونه

^۸ يگ روز ايشع دَ شونيم رفت. دَ اونجی يگ خاتون بای-و-سرشناس او ره شله شد که دَ خانِه شی نان بخوره. بعد ازو هر غيتيکه ازونجی تير موشد، بلده نان خوردو دَ امزو خانه دور موخورد.^۹ اوخته امو خاتو دَ شوی خُو گُفت: ”توخ کو، ما يقين درم که امی مرد که همیشه از راه خانِه مو تير موشه، يگ مرد مقدس خدا آسته.“^{۱۰} پس بيه که بلده شی دَ بله بام خانِه دَ بغل ديوال يگ اُتاق ريزگک آباد کنی و يگ جاگه، دسترخو، چوکی و چراغدان دَ منه ازو بلده شی بيلي تا وختيکه پيش ازمو ميه دَ امونجی بشينه.“

^{۱۱} يگ روز ايشع دَ اونجی آمد و رفته دَ امزو باله خانه خاو کد.^{۱۲} و دَ خدمتگار خُو گيحاзи گُفت: ”امی خاتون شونمی ره کوی کو.“ وختی خاتو ره کوی کد و او آمده دَ پيش ازو ايسته شد.^{۱۳} ايشع دَ گيحاзи گُفت: ”دزو بُگي، آلی که تمام امزی زحمت ره بخاطر ازمو کشيدے، ما بلده تو چيز کار انجام بدیم؟ آیا

میخاهی د باره از تو قد پادشاه یا قومندان لشکر توره بگم؟“ او گُفت: ” جور بشی، ما د مینکل قوم خو زندگی مونم و خوش آستم.“^{۱۴} ایلیشع گُفت: ”پس بلده امزی خاتو چیز کار کنی؟“ گیحازی گُفت: ”راستی، امی خاتو باچه ندره و شوی شی ام پیر-و-سالخورده یه.“^{۱۵} ایلیشع گُفت: ”او ره کوی کوی.“ گیحازی او ره کوی کد و او آمده پیش درگه ایسته شد.^{۱۶} ایلیشع گُفت: ”سال آینده د امزی زمان یگ باچه د بغل خو میدشته بشی.“ خاتو د جواب شی گُفت: ”نه بادر مه، ای مرد خدا، کنیز خو ره بازی ندی.“

^{۱۷} لیکن امو خاتو شکامتو شد و د سال آینده د امزو زمان یگ باچه زید، امو رقم که ایلیشع دزو گُفتد.

^{۱۸} وختی امو باچه کته شد، یگ روز دیر آته خو که د پیش دروگرا بود رفت.^{۱۹} د اونجی د آته خو گُفت: ”وای سر مه! وای سر مه!“ آته شی د خدمتگار خو گُفت: ”او ره پیش آبه شی ببر.“^{۲۰} خدمتگار او ره باله کده پیش آبه شی برد و او تا چاشت د بله زانوی آبه خو خاو کد و بعد ازو مُرد.^{۲۱} آبه شی او ره باله بُرده د جاگه مرد خدا خاو دد و درگه ره د بله شی کیپ کده بُرو آمد.^{۲۲} اوخته شوی خو ره کوی کده گُفت: ”لطفاً یکی از خدمتگارا ره قد یگ الاغ بلده مه ری کوی تا ما د زودی پیش مرد خدا بورم و پس بییم.“^{۲۳} او گُفت: ”چرا امروز میخاهی پیش ازو بوری؟ نه ماه نو شده و نه روز آرام آسته.“ خاتون شی گُفت: ”چیزی گب نییه، امطور مورم.“^{۲۴} اوخته خاتو الاغ ره پالو کد و د خدمتگار خو گُفت: ”حرکت کده بدون و تا تو ره نگفتم ایسته نکو.“^{۲۵} پس او حرکت کد و د پیش مرد خدا د کوه گرم رفت.

وختی مرد خدا امو خاتو ره از دور دید، د خدمتگار خو گیحازی گُفت: ”اونه، خاتون شونمی مییه!^{۲۶} بدو د دم راه شی بورو و ازو پُرسان کوی، خود تو خوب آستی؟ شوی تو و باچه تو خوب آسته؟“ گیحازی رفته پُرسان کد، خاتو گُفت:

”آرې، خُوب اَسْتی.“^{۲۷} لیکن وختی د بِلِه کوه د پِیش مَرِدِ خُدا رَسید، د پایای شی
 اُفتد. گیحازی نَزیدیک اَمَد که او ره دُور کنه، مگم مَرِدِ خُدا کُفت: ”اُو ره د حال
 شی بیل، چُون اوقات شی غَدَر تلخ اَسْتِه، ولے خُداوند از مه تاشه کده و دز مه
 خبر نَدده.“^{۲۸} اوخته خاتو کُفت: ”آیا ما از بادار خُو باچه طلب کدُم؟ آیا نَگُفْتُم که
 مَرِه اُمیدِ ناحق دده بازی نَدی؟“^{۲۹} اوخته اِیشع د گیحازی کُفت: ”کمر خُو ره
 بسته کُو و تِیاق مَرِه د دِست خُو گِرِفْتِه بورو. اگه یگو کس د دَم رُوی تُو اَمَد، قد
 شی احوال-پُرسی نَکُو و اگه احوال تُو ره پُرسان کد، جواب شی ره نَدی؛ بَلکه د
 عَجَلِه بورو و تِیاق مَرِه د رُوی باچه بیل.“^{۳۰} لیکن اِبِه باچه کُفت: ”د زندگی
 خُداوند و د سر تُو قَسَم که بَدُون اَزتو نَمورُم.“ پس اِیشع باله شُده از پُشت خاتو
 رَی شُد.^{۳۱} گیحازی پِیشلون اَزوا رفت و تِیاق ره د رُوی باچه اِیشت، مگم کُدم
 آواز یا جواب باله نَشُد. پس گیحازی د دَم راه اِیشع اَمَد و دزُو خبر دده کُفت:
 ”باچه بیدار نَشُد.“

^{۳۲} وختی اِیشع د خانه دَر اَمَد، دید که باچه مُرده و د جاگِه اَزو خاو اَسْتِه.^{۳۳} اُو
 پِیش رفت و درگه ره د بِلِه هر دوی خُو کیپ کده د پِیش خُداوند د دُعا کدو شُد.
^{۳۴} بعد اَزو د جاگِه باله شُده د بِلِه باچه دِراز کشید و دان خُو ره د دان شی،
 چیمای خُو ره د چیمای شی و دِستای خُو ره د بِلِه دِستای اَزو اِیشت؛ اُو د
 حالیکه د بِلِه باچه دِراز کشیدد جِسْمِ باچه گرم شُد.^{۳۵} اِیشع باله شُد و د مَنه اُتاق
 اِیسُو و اوسُو چند قَدَم زَد و بَسَم د جاگِه باله شُده د بِلِه اَزو دِراز کشید؛ اوخته
 باچه هفت عَطَسه زَد و چیمای خُو ره واز کد.^{۳۶} اِیشع گیحازی ره کُوی کد و
 کُفت: ”امو خاتون شُونمی ره کُوی کُو.“ و گیحازی اُو ره کُوی کد. وختی اُو د
 پِیش اِیشع اَمَد، اِیشع دزشی کُفت: ”باچه خُو ره بگیری.“^{۳۷} پس خاتو داخل رفته
 د پایای شی اُفتد و رُوی خُو ره سُون زمی گِرِفْتِه دزُو اِحترام کد و باچه خُو ره
 باله کده بُر شُد.

إِيشَع شُورُوا رِه اَز زهرِ پاك مونه زهر

^{۳۸} إِيشَع پَس دَ جَلْجَالِ اَمَد و دَ اَمزُو سِرْزَمِي قَحْطِي بُود. دَ حَالِيكِه دِسْتِه اَنبِيَا دَ پِيشِ اَزُو شِشْتِه بُود، اُو دَ خِدْمَتْگارِ خُو كُفْت: ”دِيگِ كُتِه رِه دَ بِلِه اَتِشِ بِيَلِ و بَلْدِه دِسْتِه اَنبِيَا شُورُوا پُخْتِه كُو.“ ^{۳۹} پَس يَكِي اَزُوا دَ دَشْتِ رِفْتِ تا سَوَزِي بَجِيْنِه؛ دَ اُونَجِي اُو يَكِ بُوئِه خُوْدروِي رِه پِيْدَا كَدِ و اَمزُو بُوئِه چِنْدِ دَانِه كَاذُو رِه چِيْنْدِه دَامُونِ خُو رِه پُرِ كَدِ. اُوخْتِه اُو پَسِ اَمَدِ و اُونَا رِه رِيْزِه كَدِه دَ دِيگِ شُورُوا اَنْدَخْتِ، وِلِي هِيچِ كَسِ نَمِيْدَنْسْتِ كِه اُونَا چِي اَسْتِه. ^{۴۰} وختِي شُورُوا رِه بَلْدِه مَرْدُمِ شِيُو كَدِ تا اُونَا بُوخوره؛ اُونَا دَ عَيْنِ خُوْرِدُو چِيغِ زَدِه كُفْت: ”اِي مَرْدِ خُدَا، زهرِ كُشِنْدِه دَ مَنِه دِيگِ اَسْتِه.“ و اُونَا خُوْرِدِه نَتَنْسْتِ. ^{۴۱} اُوخْتِه إِيشَعِ كُفْت: ”يَكِ مَقْدَارِ اَرْدِ بِيْرِيْدِ.“ اُو اَرْدِ رِه گِرِفْتِه دَ دِيگِ اَنْدَخْتِ و كُفْت: ”اَلِي بَلْدِه مَرْدُمِ شِيُو كُو تا بُوخوره.“ و دِيگِه چِيْزِ ضَرَرِ رَسَنْدَنِي دَ مَنِه دِيگِ نَبُوْد.

خُورَاكِ دَدُو بَلْدِه صَدِ نَفَرِ

^{۴۲} يَكِ رُوْزِ يَكِ نَفَرِ اَزِ بَعَلِ-شَلِيْشِه اَمَدِ و اَزِ نَوِيْرِ حَاصِلَاتِ خُو بَلْدِه خُورَاكِ مَرْدِ خُدَا بِيْسْتِ دَانِه نَانِ جُو و خُوْشِه هَايِ تَاْزِه گَنْدُمِ دَ خُرْجِيْنِ خُو اُوْرِدِ. إِيشَعِ دَ خِدْمَتْگارِ خُو كُفْت: ”اَمِيَا رِه دَ مَرْدُمِ بَدِي كِه بُوخوره.“ ^{۴۳} خِدْمَتْگارِ شِي كُفْت: ”چِطُوْرِ مِيْتَنُمِ اَمِيْقَسِ رِه دَ پِيشِ صَدِ نَفَرِ بِيْلُم؟“ إِيشَعِ كُفْت: ”دَ مَرْدُمِ بَدِي كِه بُوخوره، چُونِ خُدَاوَنْدِ اَيْنِي رَقْمِ مُوْگِيِه، ‘اُونَا مُوْخُوْرِه و باقِي اَمِ مُوْمَنِه.“ ^{۴۴} پَسِ خِدْمَتْگارِ اَمُو رِه دَ پِيشِ اَزُوا اِيْشْتِ و اُونَا خُوْرِدِ و باقِي اَمِ مَنْدِ، اَمُو رَقْمِ كِه خُدَاوَنْدِ كُفْتَدِ.

شَفَايِ نَعْمَانِ

۵ نَعْمَانِ قَوْمَنْدَانِ لَشْكِرِ پَادِشَاهِ اَرَامِ، دَ نَظَرِ بَادَارِ خُو يَكِ مَرْدِ بُوْرُگِ و مُحْتَرَمِ

بُود، چُون خُداوند دَ وَسِيلَه اَزُو اَرَام رَه پِیروز کُدد. اُو یِگ مَرِدِ جَنگی-و- شُجاع
 بُود، لِیکن دَ مَرَضِ کولی گِرِفَتار بُود. ^۲ عَسکرای اَرامیا دَ یِکی اَز حَمَله های خُو
 یِگ دُخترِ نَوَتک رَه اَز سِرزمینِ اِسْرَائیل اَسیر گِرِفْتَه اُورْدُد و اُو دَ پِیشِ خاتُونِ
 نَعْمان خِدْمَت مُوکد. ^۳ اُمُو دُخترِ یِگ رِوز دَ بی بی خُو کُفْت: ”کَشکِه بَادار مَه دَ
 پِیشِ نَبی کِه دَ سَامِرَه اَسْتَه مَورِفَت و اُو بَادار مَرَه اَز مَرَضِ کولی شی شَفَا
 مِیْدَد.“ ^۴ پَس نَعْمان دَ پِیشِ بَادار خُو رِفَت و چِیزای رَه کِه دُخترِ اِسْرَائیلی کُفْتد،
 دَزُو نَقْل کد. ^۵ اوخْتَه پادشاهِ اَرَام کُفْت: ”بَالَه شُو و بَورُو، ما یِگ خَط اَم دَ پادشاهِ
 اِسْرَائیل رِی مُونَم.“

پَس اُو رِفَت و قَد خُو دَه وَزَنه نُقرَه، شَش هِزار مِثقالِ طِلا و دَه جَورَه کالَا اَم بُرد.
^۶ اُو خَط رَه دَ پادشاهِ اِسْرَائیل اُورْد و دَ خَط نَوشْتَه بُود: ”وختی اَمی خَط دَ حُضُورِ
 تُو مِیْرَسَه، بَدَن کِه ما خِدْمَتگَار خُو نَعْمان رَه دَ پِیشِ تُو رِی کَدِیم تا اُو رَه اَز
 مَرَضِ کولی شی شَفَا بَدی.“ ^۷ وختی پادشاهِ اِسْرَائیل خَط رَه خاند، کالایِ خُو رَه
 چَک کد و کُفْت: ”اِیا ما خُدا اَسْتُم کِه مَرگ بَدِیم و زِنده کُنم کِه اِی اَدَم دَز مَه
 پِیغام رِی مُونَه و مُوگِیَه، یِگ نَفَر رَه اَز مَرَضِ کولی شی شَفَا بَدی؟“ اِینه، بِنگَرِید
 کِه اُو چِطُور بَلَدَه جَنگِ بانَه طَلَب مُونَه.“

^۸ لِیکن وختی اِلِیشع مَرِدِ خُدا شَنِید کِه پادشاهِ اِسْرَائیل کالایِ خُو رَه چَک کد، اُو
 دَ پادشاهِ پِیغام رِی کدِه کُفْت: ”چِرا کالایِ خُو رَه چَک کدی؟ اُو رَه بیل کِه دَ
 پِیشِ اَز مَه بَیبه و بَدَنه کِه دَ اِسْرَائیل یِگ نَبی اَسْتَه.“ ^۹ پَس نَعْمان قَد اَسپ ها و
 گاډی خُو اَمَدَه دَ پِیشِ دَرگِه خانَه اِلِیشع اِیستَه شُد. ^{۱۰} اِلِیشع یِگ قاصِد دَ پِیشِ اَزُو
 رِی کدِه کُفْت: ”بَورُو، دَ دَریایِ اُرْدُن هَفْت دَفْعَه خُود رَه بُشوی، اوخْتَه جِسمِ تُو
 پَس دَ حَالَتِ اوّل خُو مِیبه و تُو پاک مَوشی.“ ^{۱۱} لِیکن نَعْمان قار شُدَه اَز وِنجی
 رِفَت و کُفْت: ”ما فِکَر مُوکدُم کِه اُو حَتَمًا دَ بَرُو دَ پِیشِ مَه اَمَدَه اِیستَه مَوشه و
 نامِ خُداوند، خُدا یِ خُو رَه گِرِفْتَه دِستِ خُو رَه دَ جَای کولی گِرِفْتگی مُوبَره و
 کولی گِرِفْتگی رَه شَفَا مِیدیه. ^{۱۲} اِیا اُو دَریا های اَبانَه و فَریرِ دَ دَمِشَق، اَز پَگِ

آوهای اسرائیل کده خُوپتر نِیسته؟ آیا ما نَمیتنم خود ره دزوا بُشویم و پاک شُنم؟“
 پس او قار شده پس رفت. ^{۱۳} لیکن خِدمتگرای شی د پیش ازو رفته دزشی گُفت:
 ”آی آته مو، اگه امو نبی دز تو امر موكد که یگو کار مُشکل ره انجام بدی، آیا تو
 انجام نَمیددی؟ پس چِیقس کلو آسو آسته که او دزتو گُفته، خود ره بُشوی و
 پاک شو.“ ^{۱۴} پس نعمان تاه رفت و د مُطابقِ توره مردِ خدا هفت دفعه خود ره د
 دریای اُردن غوئه کد و جسم شی د حالتِ اولی خو آمده رقمِ جسمِ باچه نوتک
 شد و او پاک شد.

^{۱۵} اوخته نعمان قد تمام نفرای خو پس د پیشِ مردِ خدا رفت و د پیشِ ازو ایسته
 شده گُفت: ”آلی ما میدنم که د تمامِ زمی بغیر از خدای اسرائیل دیگه خدا وجود
 ندره. پس لطفاً یگ تحفه ره از طرفِ خِدمتگار خو قبول کو.“ ^{۱۶} لیکن اِلیشع
 گُفت: ”د زندگی خُداوند که د حُضور شی ایسته یم قسم که تحفه تو ره قبول
 نمونم.“ نعمان غدر شله شد که قبول کنه، لیکن او قبول نکد. ^{۱۷} نعمان گُفت: ”اگه
 قبول نمونی، لطفاً بیل که دو بارِ قاطر از خاکِ امزی جای د خِدمتگار تو دده
 شنه، چراکه بعد ازی ما خِدمتگار تو قُربانی سوختنی و قُربانی های دیگه ره بغیر
 از خُداوند، د خُداونِ دیگه تقدیم نمونم.“ ^{۱۸} لیکن اُمیدوار آستم که خُداوند د باره
 امزی یگ کار خِدمتگار تو ره ببخشه، چون وختیکه بادار مه د بتِ خانه رمون
 بلده عبادت موره، او د بازوی ازمه تکیه مونه و مه ام د بتِ خانه رمون سجده
 مونم؛ پس وختیکه د بتِ خانه رمون سجده مونم، اُمیدوار آستم که خُداوند بخاطرِ
 امزی کار خِدمتگار تو ره ببخشه.“ ^{۱۹} اِلیشع گُفت: ”بخیر و سلامت بورو.“

طَمعِ گِیحازی

لیکن وختی نعمان یگ اندازه راه ازونجی سفر کد، ^{۲۰} گِیحازی خِدمتگارِ اِلیشع
 مردِ خدا قد خود خو گُفت: ”بادار مه از دستِ امزی نعمانِ آرامی چیزی ره که
 آورده بود نگرِفت و او ره مُفت ایله کد. د زندگی خُداوند قسم که ما از پُشتِ ازو

دَویده مورم و یگو چیز ازو میگیرم. ۲۱ پس گیحازی دَویده از پُشتِ نعمان رفت. وختی نعمان دید که او از پُشت شی دَویده مییه، او از گاډی خو تاه شُده دَمِ راهِ ازو رفت و گُفت: ”خیریت آسته؟“ ۲۲ گیحازی گُفت: ”خیر-و-خیریت. بادر مه مَره ریی کد تا بگیم که، امی آلی دُو جوان از دِسته انبیا از کوهستون افرایم د پیش ازو رسیده؛ لُطفاً یگ وزنه نُقره و دُو جوره کالا بلده ازوا بدی.“ ۲۳ نعمان گُفت: ”لُطف کده دُو وزنه بگیری.“ و گیحازی ره شله شد که قبول کنه؛ بعد ازو دُو وزنه نُقره ره دُو خلطه اندخته بسته کد و اونا ره قد دُو جوره کالا د دُو خدمتگار خو دد تا پیش روی گیحازی حرکت کده بلده شی بُره. ۲۴ وختی گیحازی د تپه رسید، امو چیزا ره از دست خدمتگارا گرفته د خانه ایشته و امو نفرا ره رخصت کد و اونا رفت.

۲۵ بعد ازو گیحازی داخل رفته د حُضورِ بادر خو ایسته شد و ایشع از شی پُرسان کده گُفت: ”ای گیحازی از کجا آمدی؟“ گیحازی گُفت: ”خدمتگار تو هیچ جای نرفتد.“ ۲۶ لیکن ایشع دزو گُفت: ”آیا روح مه د اونجی نرفتد، د امزو جای که یگ آدم از گاډی خو تاه شُده دَمِ راهِ تو آمد؟ آیا امی وخت، وخت گرفتون نُقره و قبول کدون کالا، باغ های زیتون، باغ های انگور، رمه ها، گله ها، غلاما و کنیزا آسته؟“ ۲۷ پس مَرَضِ کولی نعمان تا ابد د بله ازتو و اولاده تو بشه.“ وختی گیحازی از پیش ایشع برو رفت، د مَرَضِ کولی گرفتار شُده رقم برف وری سفید شد.

مُعْجِزَه سِرِ تَوْر

۶ یگ روز دِسته انبیا د ایشع گُفت: ”امو رقم که مینگری، امی جای که مو قد ازتو زندگی مونی، بلده مو تنگ آسته. ۲ پس اجازه بدی که د بغل دریای اُردن بوری و ازونجی هر کدم مو یگ دستک چيو بگیری و د امونجی پگ مو یگ جای بلده زندگی کدو آباد کنی.“ او گُفت: ”بورید.“ ۳ اوخته یکی ازوا گُفت: ”لُطفاً تو ام

قد خدمتگاری خو بیه.“ ایشع گُفت: ”ما ام مییم.“^۴ پس او ام قد ازوا رفت. وختی اونا د بغل دریای اُردن رسید، قطع کدون درختا ره شروع کد.^۵ د امزو غیت که یکی ازوا درخت ره میزد، آین سر تور شی د دریا اُفتد، و او چیغ زده گُفت: ”آه، آی بدار مه، او ره امانت گرفته بودم!“^۶ مرد خدا پُرسید: ”د کجا اُفتد؟“ وختیکه جای شی ره دزو نشو دد، او یگ توته چپو ره قطع کده د اُونجی اُندخت و آین تور ره سر او اُورد^۷ و گُفت: ”باله کده بلده خو بگیر.“ پس او نفر دست خو ره دراز کد و او ره گرفت.

لشکر ارامیا کور موشه

^۸ یگ زمان پادشاه ارام قد اسرائیل د جنگ بود؛ او قد خدمتگاری خو مشوره کد و گُفت: ”ما د فلان جای لشکر خو ره جای-د-جای مونم.“^۹ لیکن مرد خدا د پادشاه اسرائیل پیغام ری کده گُفت: ”فکر خو ره بگیر که از فلان جای تیر نشنی، چراکه ارامیا د اُونجی جای-د-جای موشه.“^{۱۰} پس پادشاه اسرائیل د جایی که مرد خدا د باره شی دزو خبر دده بود و او ره از رفتو د اُونجی منع کد، نفر ری کد تا مردم ره باخبر کنه. د امزی رقم، ایشع او ره باخبر کد و او از خو حفاظت کد، نه یگ دفعه و دو دفعه، بلکه چندین دفعه.^{۱۱} عصاب پادشاه ارام د امزی باره خراب شد و او خدمتگاری خو ره کوی کده دزوا گُفت: ”آلی دز مه بگید که از مینکل ازمو کی طرفدار پادشاه اسرائیل آسته؟“^{۱۲} یکی از خدمتگاری شی گُفت: ”هیچ کدم مو، آی بدار مه پادشاه، بلکه ایشع نبی که د اسرائیل آسته، پادشاه اسرائیل ره از هر توره که حتی د اُتاقِ خاو خو موگی، باخبر مونه.“^{۱۳} پادشاه گُفت: ”بورید و توخ کُنید که او د کجا یه، تا نفرا ره ری کده او ره دستگیر کُئم.“ پس د پادشاه خبر دده شد که ایشع فعلاً د دوتان آسته.^{۱۴} اوخته او اَسپ سوارا و گاډی های جنگی ره قد یگ لشکر کُئه د اُونجی ری کد و اونا د غیت شاو شار ره محاصره کد.

۱۵ خِدْمَتگارِ مَرَدِ خُدا وختی صَباح‌گاه از خاو باله شُدِه بُرو رفت، دید که یگ لشکر قد اَسپ سوارا و گاډی های جنگی شار ره محاصره کده؛ اوخته او رفته دَ اِلیشع کُفت: ”آه، ای بادار مه، چیز کار کنی؟“ ۱۶ او دَ جواب شی کُفت: ”ترس نخور، چون اُونای که قد ازمو یه کَلوتر از نفرای اَسته که قد ازوا اَمده.“ ۱۷ اوخته اِلیشع دُعا کده کُفت: ”ای خُداوند، چیمای امزی ره واز کُو تا بنگره.“ پس خُداوند چیمای خِدْمَتگار ره واز کد و او دید که کوه های چارطرف اِلیشع پُر از اَسپ سوارا و گاډی های آتشی اَسته. ۱۸ امی که ارامیا تاه شُدِه طرف اِلیشع اَمده، او دَ پیش خُداوند دُعا کده کُفت: ”لُطفاً امی لشکر ره دَ کوری گِرِفْتار کُو.“ پس خُداوند مُطابقِ درخاست اِلیشع اُونا ره دَ کوری گِرِفْتار کد. ۱۹ و اِلیشع دَزوا کُفت: ”ای راه و شاری نییه که شُمو میخاهید. از پُشت ازمه بیید تا شُمو ره دَ پیش مَرَدی بُبَرُم که دَ طلب شی اَسْتید.“ و اُونا ره دَ سامره بُرد.

۲۰ وختی اُونا دَ شارِ سامره داخل شُد، اِلیشع کُفت: ”ای خُداوند چیمای ازیا ره واز کُو تا بنگره.“ خُداوند چیمای ازوا ره واز کد و اُونا دید که دَ سامره اَسته. ۲۱ وختی پادشاه اِسرائیل اُونا ره دید از اِلیشع پُرسان کده کُفت: ”ای آته مه، بُکُشُم اُونا ره؟ بُکُشُم؟“ ۲۲ اِلیشع کُفت: ”نه، نَکُش؛ آیا کسای ره که تُو دَ زورِ شمشیر و کمون خُو اَسیر میگیری، مُوکُشی؛ بَلکه دَ پیش ازوا نان و آو بیل تا بُخوره و وُچی کنه و پس دَ پیش بادار خُو بوره.“ ۲۳ اوخته پادشاه بلده ازوا یگ مهمانی کته ترتیب دَد و غَیْتیکه اُونا خورد و وُچی کد، اُونا ره رُخصت کد تا پس دَ پیش بادار خُو بوره. بعد ازو بلده چند مُدت عسکرای ارام دیگه دَ بله سرزمین اِسرائیل حمله نکد.

قحطی دَ سامره

۲۴ لیکن بعد از چند وخت بِنهَدَد پادشاه ارام تمام لشکر خُو ره جم کد و اَمده شارِ سامره ره محاصره کد. ۲۵ دَ سامره سخت قحطی شُد؛ ازی که محاصره

ادامه دشت، قحطی د اندازه رسید که یگ سر اُلاغ د هشتاد مِثقال نُقره و یگ چارم حصه یگ منک مدفوع کوتر د پنج مِثقال نُقره سودا موشد. ^{۲۶} د امزو غیت د حالیکه پادشاه اسرائیل د بله دیوال شار قدم میزد، یگ خاتو چیغ زده دزو گفت: ”ای بادار مه پادشاه، دز مه کومک کو!“ ^{۲۷} پادشاه گفت: ”اگه خداوند تو ره کومک نکنه، ما از کجا تو ره کومک کنم؟ از خرموجوی خالی یا از چرخشت انگور خالی؟“ ^{۲۸} لیکن پادشاه بازم پُرسان کده گفت: ”چی مُشکل دری؟“ او د جواب شی گفت: ”امی خاتو دز مه گفت، باچه خو ره بدی که امروز بخوری، بسه صبح باچه ازمه ره موخوری.“ ^{۲۹} پس باچه ازمه ره پخته کده خوردی و روز دیگه شی ما دزو گفتم، باچه خو ره بدی تا او ره بخوری، لیکن امی خاتو باچه خو ره تاشه کد.“ ^{۳۰} وختی پادشاه توره خاتو ره شنید، کالای خو ره چک کد؛ و ازی که پادشاه د بله دیوال قدم میزد بلده مردم معلوم شد که او د زیر کالای خو پلاس پوشیدد. ^{۳۱} پادشاه گفت: ”خدا امی کار ره، بلکه کلوتر ازی ره د حق مه کُنه اگه امروز سر ایشع باچه شافاط ره از تن شی جدا نکنم.“ ^{۳۲} ایشع د خانه خو شستد و کته کلونا ام قد شی قتی بود. پادشاه یگ نفر ره پیشلو ری کد، لیکن پیش از رسیدون امزو نفر، ایشع د ریش سفیدا گفت: ”آیا خبر درید که ای باچه قاتل قاصد ری کده تا سر مره از تن مه جدا کنه؟ توخ کنید، وختیکه قاصد مییه درگه ره کیپ کنید و او ره از درگه پیش نیلید. اونه، آواز پایای بادار شی از پشت ازو مییه.“ ^{۳۳} او هنوز قد ازوا توره موگفت که قاصد د پیش ازو رسید و از طرف پادشاه گفت: ”امی بلا ره خداوند آورده. پس چرا دیگه د امید خداوند بشم.“

۷ ایشع گفت: ”کلام خداوند ره بشنوید. خداوند اینی رقم موهیه، صبح د امزی غیت یگ منک بهترین آرد د یگ مِثقال نُقره و دو منک جو د یگ مِثقال نُقره د دان درگه سامره سودا موشه.“ ^۲ قومندانی که پادشاه د بازوی شی تکیه موکد د مرد خدا گفت: ”حتی اگه خداوند کلکینای آسمو ره ام واز کنه، آیا

امکان دره که ای چیز واقع شنه؟“ ایشع د جواب شی گُفت: ”تو قد چیمای خو ای ره مینگری، لیکن از شی خورده نمیتنی.“

ارامیا دوتا مونه

^۳ د امزو غیت چار مرد کولی گرفته د دان درگه شار شستد. اونا د یگدیگه خو گُفت: ”چرا د اینجی بشینی تا بُمری؟“ ^۴ اگه تصمیم بگیری که د شار داخل شنی، د اونجی قحطی آسته و مو مومری و اگه د اینجی بُمنی ام مومری. پس آلی ببید که د خیمه‌گاه ارامیا بوری و خود ره تسلیم کنی؛ اگه مو ره زنده ایشت، زنده مومنی و اگه مو ره کُشت، مومری.“ ^۵ پس اونا د غیت شام باله شده طرف خیمه‌گاه ارامیا رفت، لیکن وختی د بغل خیمه‌گاه ارامیا رسید، د اونجی هیچ کس نبود. ^۶ چون خداوند باعث شد که ارامیا آواز گاډی های جنگی، آواز اسپ ها و آواز لشکر کته ره د خیمه‌گاه خو بشنوه، د اندازه که اونا قد یگدیگه خو گُفت: ”اونه، پادشاه اسرائیل پادشاه حتیا و پادشاه مصریا ره کرا کده تا د خلاف ازمو جنگ کنه.“ ^۷ پس اونا باله شده د غیت شام دوتا کد و خیمه ها، اسپ ها، الاغ ها ره ایله کد. اری، اونا خیمه‌گاه خو ره امو رقم که بود ایله کد و بلده نجات جان خو دوتا کد. ^۸ امو نفرای کولی گرفته که د بغل خیمه‌گاه رسید، د یگ خیمه داخل شده خورد و وچی کد و ازونجی طلا، نقره و کالا ره گرفته بُرد و تاشه کد. بعد ازو پس آمده د یگ خیمه بیگه داخل شد و ازونجی ام یگو چیزا ره گرفته بُرد و تاشه کد.

^۹ اوخته د یگدیگه خو گُفت: ”امی کار ره که مونی، خوب نییه. امروز روز خوشخبری آسته و مو چپ شستے؛ اگه تا روشنی صبح معطل کنی، یگو بلا د بله مو مییه. پس ببید که بوری و د خانه پادشاه خبر بدی.“ ^{۱۰} پس اونا رفته پیره‌دارای درگه شار ره کوی کد و دزوا گُفت: ”مو د خیمه‌گاه ارامیا در آمدی و دیدی که د اونجی هیچ کس نبود و آواز هیچ کس شنیده نشد، بلکه اسپ ها و

أَلَاغَا بَسْتَه بُود و خِيْمَه هَا اُمُو رَقْم اَيْلَه شُدُد. ^{۱۱} پَيْرَه دَارَا جَار زَد و اِي خَبَر رَه دَ خَانَه پَادشَاه رَسَنَد. ^{۱۲} پَادشَاه نِيْمِ شَاو اَز خَاو بَالَه شُد و دَ خِدْمَتگَارَايِ خُو كُفْت: ”اَلِي مَا دَز شُمُو مُوگِيْمُ كَه اَرَامِيَا دَ حَقِ اَز مُو چِيْز كَار مِيخَايَه اَنجَام بَدِيَه: اُونَا مِيْدَنَه كَه كُشَنگِي مَو رَه اَز پَايِ اَندَخْتَه؛ اَمزِي خَاطِر اُونَا اَز خِيْمَه گَاه بُرُو رَفْتَه و خُوْدُوْن رَه دَ بِيَابُو تَاشَه كَدَه و قَد يَكْدِيگَه خُو مُوگِيَه، ’وختِيكَه اُونَا اَز شَار بُرُو بِيِيَه، اُونَا رَه زِنْدَه مِيگِيْرِي و دَ شَار دَاخِلِ مُوشِي.“ ^{۱۳} لِيكِن يَكِي اَز خِدْمَتگَارَايِ شِي كُفْت: ”بِيْل كَه چِنْد نَفَر پَنج اَسْبِي رَه كَه دَ شَار بَاقِي مَنْدَه گَرِفْتَه بَوْرَه، چُون اَكِه گَرِفْتَار شُد، عَاقُبْتِ اَز وَا و عَاقُبْتِ تَمَامِ مَرْدُمِ اِسْرَائِيْل كَه بَاقِي مَنْدَه يَك اَسْتَه، يَعْنِي يَك دَ عَاقُبْتِ تَمَامِ مَرْدُمِ اِسْرَائِيْل كَه بَخَاطِرِ قَحْطِي اَز بِيْن رَفْتَه گَرِفْتَار مُوشَه. پَس بِيَه كَه اُونَا رَه رَبِي كَنِي و بَنگَرِي چِي مُوشَه.“ ^{۱۴} اَوخْتَه اُونَا دُو گَاډِي رَه قَد اَسْپِ هَايِ شِي اَمَادَه كَد و پَادشَاه اُونَا رَه اَز پُشْتِ لَشْكِرِ اَرَامِيَا رَبِي كَدَه كُفْت: ”بَوْرِيْد و بَنگَرِيْد كَه چِي گَپِ شُدَه.“ ^{۱۵} اُونَا تَا دَرِيَايِ اَرْدُنِ اَز پُشْتِ اَز وَا رَفْت و بِيْد كَه تَمَامِ رَاهِ پُر اَز كَالَا و اَسْبَابِي بُود كَه اَرَامِيَا اَز وَرَخْطَايِي اَندَخْتُد. پَس نَفْرَايِ كَه رَبِي شُدُد پَس اَمَد و دَ پَادشَاه خَبَر دَد.

^{۱۶} اَوخْتَه مَرْدُمِ بُرُو رَفْت و خِيْمَه گَاهِ اَرَامِيَا رَه چُور كَد. اُمُو رَقْم كَه خُدَاوَنْد كُفْتُد، يَك مَنَكِ بَهْتَرِيْن اَرْدِ دَ يَكِ مِثْقَالِ نُقْرَه و دُو مَنَكِ جَو دَ يَكِ مِثْقَالِ نُقْرَه سَوْدَا شُد. ^{۱۷} پَادشَاه اُمُو قَوْمَنْدَانِ رَه كَه دَ بَازُوِي شِي تَكِيَه مُوَكْد دَ دَرگِه شَار قَرَار دَد. وختِي مَرْدُمِ هُجُومِ بُرُد، اُو رَه دَ نَزْدِيكِ دَرگِه شَار تِي پَايِ كَد و اُو مَرْد، اُمُو رَقْم كَه مَرْدِ خُدَا دَ غِيْتِيكَه پَادشَاه پِيْشِ اَزُو رَفْتُد، پِيْشِگُوْبِي كَدُد. ^{۱۸} چُون وختِيكَه مَرْدِ خُدَا دَ پَادشَاه كُفْتُد: ”صَبَاح دَ اَمزِي غِيْتِ يَكِ مَنَكِ بَهْتَرِيْن اَرْدِ دَ يَكِ مِثْقَالِ نُقْرَه و دُو مَنَكِ جَو دَ يَكِ مِثْقَالِ نُقْرَه دَ دَانِ دَرگِه سَاْمِرَه سَوْدَا مُوشَه،“ ^{۱۹} قَوْمَنْدَانِ دَ جَوَابِ مَرْدِ خُدَا كُفْتُد: ”حَتِي اَكِه خُدَاوَنْدِ كَلِكِيْنَايِ اَسْمُو رَه اَمِ وَاز كَنَه، اَيَا اِمْكَانِ دَرَه كَه اِي چِيْزِ وَاقِعِ شُنَه؟“ اِلِيْشَع دَ جَوَابِ شِي كُفْتُد: ”تُو قَد چِيْمَايِ خُو اِي رَه مِيْنگَرِي، لِيكِن اَز شِي خُوْرَدَه نَمِيْتَنِي.“ ^{۲۰} پَس اَمِي چِيْزِ وَاقِعَا دَ حَقِ اَزُو شُد، چُون مَرْدُمِ اُو رَه تِي پَايِ كَد.

مَلِكِ خَاتُونِ شُونْمِي پَس دَدَه مُوشِه

۱ اَلِيشَع دَ خَاتُونِي كِه باچِه شِي رِه زِنْدِه كُود كُفْت: ”تُو وُ خَانَوَار تُو بالِه شُدِه بوريِد وُ دَ هر جاي كِه مِيْتِنِيْد جاي-د-جاي شُنِيْد، چُون خُداوند حُكْم كَدِه كِه قحطِي بِيِيِه وُ قحطِي حَتْمًا بَلَدِه هَفْت سال دَ امزِي سِرزْمِي مِيِيِه.“ ۲ پَس اُمُو خَاتُو مُطَابِقِ كَلَامِ مَرِدِ خُدا رِفْتار كَد؛ اُو بالِه شُدِه قَد خَانَوَار خُو رِفْت وُ مَدَتِ هَفْت سال دَ سِرزْمِيْنِ فَلَسطِيْنِيَا زِنْدَكِي كَد. ۳ بَعْد از خَتْمِ هَفْت سال اُمُو خَاتُو از سِرزْمِيْنِ فَلَسطِيْنِيَا پَس اَمَد وُ دَ پِيَشِ پادشاه رِفْت تا خَاهِشِ كَنِه كِه خَانِه وُ زَمِيْنِ شِي رِه بَلَدِه اَزُو پَس بَدِيِه. ۴ دَ اَمزُو غِيْتِ پادشاه قَد گِيحازِي، خِدْمَتگارِ مَرِدِ خُدا توره گويِي مُوكَد وُ دَزُو مُوكُفْت: ”آلِي تَمَامِ كارايِ بَزُرگِ رِه كِه اَلِيشَع اِنجام دَدِه، دَز مِه بُگِي.“ ۵ دَ حَالِي كِه گِيحازِي بَلَدِه پادشاه نَقْلِ مُوكَد كِه اَلِيشَع چَطور مُردِه رِه زِنْدِه كَد، اُمُو خَاتُو كِه اَلِيشَع باچِه شِي رِه زِنْدِه كُود دَ پِيَشِ پادشاه اَمَد تا بَلَدِه گِرِفْتونِ خَانِه وُ زَمِيْنِ خُو دَرخاست بَدِيِه. اوختِه گِيحازِي كُفْت: ”آي بادار مِه پادشاه، اِي اُمُو خَاتُو اَسْتِه وُ اِي اَم اُمُو باچِه كِه اَلِيشَع زِنْدِه كُود.“ ۶ وختِي پادشاه از خَاتُو پُرسان كَد، اُو پَگِ قِصَّه رِه دَزَشِي نَقْلِ كَد. پَس پادشاه يَكِي از نَفرايِ دَربارِ خُو رِه بَلَدِه پِيَشْبُردِ كارايِ اَمزُو خَاتُو تَعْيِيْنِ كَدِه كُفْت: ”تَمَامِ چِيَزايِ رِه كِه ازِي بُوْد پَس تَسْلِيْمِ شِي كُو وُ پَگِ حاصِلَاتِ زَمِيْنِ شِي رِه كِه از رُوْزِي رِفْتونِ شِي تا آلِي رِه دَ دِسْتِ اَمَدِه دَز شِي پَس بَدِي.“

مَرگِ بِنِ هَدَدِ

۷ يَكِ زَمَانِ اَلِيشَع دَ دَمِشَقِ رِفْت وُ از قِضا بِنِ هَدَدِ پادشاهِ اَرَامِ نَاجور بُوْد. پَس دَ پادشاه كُفْتِه شُد: ”مَرِدِ خُدا دَ اِنجِي اَمَدِه.“ ۸ اوختِه پادشاه دَ حَزائِيلِ كُفْت: ”يَكِ تُحْفِه گِرِفْتِه بَلَدِه مُلَاقَاتِ مَرِدِ خُدا بُوَرُو وُ دَ وَسِيْلِه اَزُو از خُداوند پُرسان كُو كِه آيَا ما امزِي نَاجوري خُوبِ مُوشَمِ يا نَه؟“ ۹ پَس حَزائِيلِ رِفْت تا اَلِيشَع رِه مُلَاقَاتِ كَنِه؛ اُو چِلِ بارِ اَشْتَرِ از بَهِتَرِيْنِ چِيَزايِ دَمِشَقِ رِه دَ عِنوانِ تُحْفِه قَد خُو گِرِفْتِه بُرد

و رفته دَ حُضُورِ اِیْشَعِ اِیْسْتَه شُد و كُفْت: "بَاچِه تُو بِن هَدَد پادشاهِ اِرام مَرِه پِیْشِ اَز تُو رِی كَدِه و پُرسان مونه كه، 'آیا ازی ناجوری خوب موشم یا نه؟'" ^{۱۰} اِیْشَع دَ جِوابِ شِی كُفْت: "تُو رفته دَزُو بُگِی، تُو حتماً خوب موشی؛ لیكن خُداوند دَز مه نِشو دَدِه كه اُو حتماً مومره." ^{۱۱} اوخته اِیْشَع چِیْمای خُو ره دَ حَزائیل دُوخته سُون اَزُو تُوخ كد تاكه اُو خَجَل شُد. بعد اَزُو مَرِدِ خُدا دَ چِخرا كدو شُد ^{۱۲} و حَزائیل پُرسان كده كُفْت: "آی بادار مه، چرا چخرا مونی؟" اُو دَ جِوابِ شِی كُفْت: "چُون ما مِیْدنم كه تُو چی بَلا-و-مُصِیبت ره دَ بَلِه بَنی اِسرائیل مِیری؛ تُو قلعِه های اَزوا ره قَد اِتِش دَر مِیدی، جِوانای اَزوا ره قَد شَمشیر موكُشی، بچِکِچای رِیزِه اَزوا ره لَغِه-مال مونی و كُورِه خاتونوی شِكامتوی اَزوا ره پاره مونی." ^{۱۳} حَزائیل كُفْت: "ما خِدمتگار تُو كه كَلوتر از یگ سگ نِیْسْتَم، چِطور مِیْتَنم اِی رِقْمِ كارِ بُزْرگ ره اِنجام بَدِیم؟" اِیْشَع دَ جِوابِ شِی كُفْت: "خُداوند دَز مه نِشو دَدِه كه تُو پادشاهِ اِرام موشی." ^{۱۴} پس حَزائیل از پِیْشِ اِیْشَع رِی شُدِه دَ پِیْشِ بادار خُو پس اَمَد و بِن هَدَد دَزُو كُفْت: "اِیْشَع دَز تُو چی كُفْت؟" حَزائیل دَ جِوابِ شِی كُفْت: "دَز مه كُفْت كه تُو حتماً خوب موشی." ^{۱۵} لیكن صَباحِ اَمزُو روز حَزائیل رُوی جایی ره گِرِفته دَ اُو غوْته كد و دَ بَلِه رُوی پادشاهِ اُوار كد تاكه اُو مَرِد و حَزائیل دَ جای شِی پادشاه شُد.

پادشاهی یهورام دَ یهودا

^{۱۶} دَ سالِ پَنجَمِ پادشاهی یورام باچه اخاب پادشاهِ اِسرائیل، دَ غِیْتِیکِه یهوشافاط هنوز پادشاهِ یهودا بُود، یهورام باچه یهوشافاط پادشاهِ یهودا، شُرُوع دَ پادشاهی كد. ^{۱۷} اُو سی و دُو ساله بُود كه پادشاه شُد و هشت سال دَ اُورُشَلِیم پادشاهی كد. ^{۱۸} اُو دَ راهِ های پادشایونِ اِسرائیل رفته رقیمی رفتار كد كه خاتوارِ اخاب رفتار كد، چُون دُخترِ اخاب خاتونِ اَزُو بُود؛ اُو چِیزی ره كه دَ نَظرِ خُداوند بَد بُود، اِنجام مِیْدَد. ^{۱۹} باوجودِ ازی ام خُداوند بخاطرِ خِدمتگارِ خُو داوود نَخاست كه یهودا ره نابُود كنه، چُون دَزُو وعده كد كه بَلَدِه اَزُو و اُولادِه شِی همیشه یگ

چراغِ روشو نگاه مونه.

۲۰ د دورون پادشاهی یهورام، اِدومیا از تابعیتِ یهودا سرکشی کد و بلده خو یگ پادشاه اِنْتخاب کد. ۲۱ پس یهورام قد تمام گاډی های جنگی خو د صَعیر رفت. د اُونجی اِدومیا یهورام ره قد قومندانای گاډی های جنگی شی محاصره کد و اُو د غیت شاو باله شده د بله اِدومیا حمله کد، لیکن لشکر شی دوتا کده د خیمه های خو رفت. ۲۲ اِدوم تا امروز از تابعیتِ یهودا سرکشی مونه و لینه ام د عین زمان از تابعیتِ یهودا سرکشی کد. ۲۳ باقی کارای یهورام و چیزای که کد د کتاب تواریخ پادشایونِ یهودا نوشته یه. ۲۴ وختی یهورام فوت کده قد بابه کلونای خو خاو کد و د شارِ داوود د مینکل بابه کلونای خو دفن شد، باچه شی اَخزیه د جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی اَخزیه د یهودا

۲۵ د سالِ دوازدهم پادشاهی یورام باچه اَخاب پادشاهِ اسرائیل، اَخزیه باچه یهورام پادشاهِ یهودا شروع د پادشاهی کد. ۲۶ اَخزیه بیست و دو ساله بود که پادشاه شد و یگ سال د اورشلیم حکمرانی کد. نامِ اَبه شی عتلیا نوسه عمری پادشاهِ اسرائیل بود. ۲۷ اُو ام د راه های خانوارِ اَخاب رفت و چیزی ره که د نظرِ خداوند بد بود انجام دد، امو رقم که خانوارِ اَخاب انجام دد، چون اُو دامادِ خانوارِ اَخاب بود.

۲۸ اَخزیه قد یورام باچه اَخاب د جنگِ حزائیل پادشاهِ ارام د راموت جلعاد رفت و ارامیا یورام ره د اُونجی زخمی کد. ۲۹ یورام پادشاه پس د یزرعیل آمد تا زخم های ره تداوی کنه که ارامیا د راموت دزو زد، چون اُو د غیت جنگ قد حزائیل پادشاهِ ارام زخم خورد. د امزو وخت اَخزیه باچه یهورام پادشاهِ یهودا د یزرعیل آمد تا از یورام باچه اَخاب خبر بگیره، چون اُو زخمی شد.

مَسَحَ شُدونِ يَهُو

٩ اِليشع نَبِي از دِسْتِه اَنبِيا يگ نفر ره كُوي كد و دَزُو كُفت: ”كمر خُو ره بسته كُو و ايني بوتلِ روغو ره دَ دِسْت خُو كُرفته دَ راموت- جلعاد بورُو. ٢ وختيکه دَ اُونجِي رَسِيدِي، يَهُو باچه يهوشافاط نوسِه نِمشي ره پيدا كُو و دَ پيشِ ازُو رفته اُو ره از بِنِ رَفِيقاي شِي بَخِيزَن و دَ يگ اُتاقِ تنها بِيَر. ٣ اوخته بوتلِ روغو ره كُرفته دَ سر شِي شيو كُو و بُگِي، ’خُداوند ايني رقم مُوگِيه: ’تُو ره دَ پادشاهي اسرئيل مَسَح كُدم.‘“ بعد ازُو درگه ره واز كُو و بَدُونِ طال- و- طُول دُوتا كُو.“

٤ پَس اُمُو مَرَدِ جوانِ يعني اُمُو نَبِي جوانِ دَ راموت- جلعاد رفت. ٥ وختي اُو دَ اُونجِي رَسِيدِ، قومنداناي لشكر يگجاي شِشته بُوَد. اوخته اُو كُفت: ”اَي قومندان، ما بَلدِه تُو يگ پيغام دَرُم.“ يَهُو كُفت: ”بَلدِه كُدم مو؟“ اُو كُفت: ”بَلدِه از تُو، اَي قومندان.“ ٦ پَس يَهُو باله شُدِه مَنِه خانه رفت و نَبِي روغو ره دَ سر شِي شيو كده دَز شِي كُفت: ”خُداوند، خُداي اسرئيل ايني رقم مُوگِيه، ’ما تُو ره دَ بَلِه قوم خُداوند، يعني دَ بَلِه اسرئيل بَحِيثِ پادشاه مَسَح كُدم. ٧ تُو بايد خانوارِ بادارِ خُو اَخاب ره از بِنِ بُري تا ما اِنْتِقَامِ خُونِ خِدْمَتگاري خُو اَنبِيا و اِنْتِقَامِ خُونِ تمامِ خِدْمَتگاري ديگه خُو ره از ايزابلِ بَگِيرُم. ٨ اَرِي، تمامِ خانوارِ اَخاب نابود موشه؛ ما از خانوارِ اَخاب هر مَرَد- و- باچه شِي ره چي غلام و چي آزاد، دَ اسرئيل از بِنِ مَوبِرُم. ٩ خانوارِ اَخاب ره رقم خانوارِ يَرُعامِ باچه نِباط و رقم خانوارِ بَعشا باچه اَخيا جور مَونُم. ١٠ سگا ايزابلِ ره دَ زمينِ يَزْرَعيلِ مَوخوره و هيچ كس اُو ره دَفنِ نَمُونِه.“ بعد امزي تورا، نَبِي درگه ره واز كده دُوتا كد.

١١ وختي يَهُو بَر شُدِه پيشِ خِدْمَتگاريِ بادارِ خُو اَمَد، يكي ازوا پُرسان كده كُفت: ”خَيْرِيَتِ اَسْتِه؟ اُو مَرَدِ دِيونه از چي خاطر پيشِ تُو اَمَدُد؟“ يَهُو دَ جوابِ شِي كُفت: ”شُمُو مِيدِنِيدِ كه اَدَمِ دِيونه توره دِيونگي مُوگِيه.“ ١٢ اونا كُفت: ”دروغ نكي؛ دَز مو بُگي كه چي كُفت.“ يَهُو كُفت: ”اُو قد ازمه ايني رقم و ايني رقم نَقْلِ كد و

گفت، 'خداوند اینی رقم مَوگیه: ما تُو ره د بَله اِسرائیل بحیثِ پادشاه مَسَح کُدم.'
۱۳ اوخته اونا عَجَله کده هر کُدم شی چَپن خُو ره گِرِفت و د رُوی زینه ها د تَی
پای ازو اوار کد و شیپور ره د صدا اُورده شُعار دد: "ییهو پادشاه آسته!"

یورام و اَخزیاہ کُشته موشه

۱۴ پس ییهو باچه یهوشافاط نوسه نمشی د خِلافِ یورام نَقشه کشید. دَمزُو غَیت
یورام و پگ لشکرِ اِسرائیل از راموت جِلعاد د برابرِ حزائیل پادشاهِ ارام دِفاع
مُوکد؛ ۱۵ لیکن یورام پادشاه پس د یزرعیل امدد تا زخم های ره تداوی کنه که
ارامیا د غَیت جنگ قد حزائیل پادشاهِ ارام دزو زده بود. اوخته ییهو گُفت: "اگه
واقعا دِل شُمو امی رقم آسته، پس هیچ کس ره نیلید که از شار بُر شنه و رفته
خبر ره د یزرعیل برسنه." ۱۶ اوخته ییهو د گاډی خُو سوار شده د یزرعیل رفت،
چراکه یورام د اونجی د جاگه بود و اَخزیاہ پادشاهِ یهودا خبرگیرِ یورام امدد.

۱۷ پیره‌داری که د بَله بُرج یزرعیل ایسته بود، دید که دِسْتِه ییهو مییه، او چیغ زده
گُفت: "یگ جم ره مینگرم که مییه." یورام گُفت: "یگ سوار ره د دم راه ازوا
ری کُو تا پُرسان کنه که خیریت آسته؟" ۱۸ پس یگ اَسپ سوار د دم راه ازو
رفت و گُفت: "پادشاه پُرسان کده مَوگیه، 'خیریت آسته؟'" ییهو د جواب شی
گُفت: "تُو چی کار دری که خیریت آسته یا نه؟ از پشتِ ازمه بیه." پیره‌دار خبر
دده گُفت: "قاصد د پیش ازوا رسید، لیکن پس نمییه." ۱۹ پس یورام یگ اَسپ
سوارِ دیگه ره ری کد و او د پیش ازوا رفته گُفت: "پادشاه پُرسان کده مَوگیه،
'خیریت آسته؟'" ییهو گُفت: "تُو چی کار دری که خیریت آسته یا نه؟ از پشتِ
ازمه بیه." ۲۰ پیره‌دار بسم خبر دده گُفت: "او د پیش ازوا رسید، لیکن پس نمییه؛
گاډی دوندون نفر اول رقم گاډی دوندون ییهو نوسه نمشی آسته، چون ییهو رقم
دیونه‌گو وری میدونه."

^{۲۱} یورام گُفت: “گاډی مَره آماده کُنید.” و اونا گاډی شی ره آماده کد. اوخته یورام پادشاهِ اسرائیل و اَخزیاہ پادشاهِ یهوډا، هر کُدم شی دَ گاډی خو سوار شُدہ دَ دمِ راهِ ییهُو رفت و اونا دَ بله زمینِ نابوتِ یزرعیلی قد ازو رُوی دَ رُوی شُد.

^{۲۲} وختی یورام، ییهُو ره دید، گُفت: “ای ییهُو، خیریت آسته؟” او دَ جواب شی گُفت: “چطور میتنه خیریت بشه تا زمانی که زناکاری و جادوگری آبه تو ایزابل دَ ای اندازه کلو بشه؟” ^{۲۳} اوخته یورام گاډی خو ره تاو دده دوتا کد و دَ اَخزیاہ گُفت: “ای اَخزیاہ، خیانت شُدہ!” ^{۲۴} دَ امزو لحظه ییهُو کمون خو ره دَ دست خو گِرِفته کَش کد و تیر ره دَ مینکل دُو شانہ یورام زد که تیر از قلب شی بُر شُد و او دَ رُوی گاډی خو اُفتد. ^{۲۵} ییهُو دَ معاونِ خو بدقر گُفت: “او ره باله کو و دَ زمینِ نابوتِ یزرعیلی پورته کو. دَ یاد خو بیر، وختیکه ما و تو جوړه دَ گاډی های خو از پُشتِ آته شی آخاب مورفتی، اینی وحی ره خداوند دَ باره شی ربی کد؛

^{۲۶} خداوند گُفت: ‘ما دیروز خونِ نابوت و خونِ باچه های شی ره دیدم.’ امچنان خداوند گُفت: ‘ما دَ امزی پٹی زمی جزای تو ره میدیم.’ پس آلی او ره باله کو و دَ مطابقِ کلامِ خداوند دَ امزو پٹی زمی پورته کو.

^{۲۷} وختی اَخزیاہ پادشاهِ یهوډا امو واقعه ره دید، او طرفِ بیت-هگان دوتا کد، لیکن ییهُو او ره دُمبال کد و امر کده گُفت: “او ره ام بزید!” پس او ره ام دَ منه گاډی شی دَ سربلکی گور دَ نزدیکِ یبلعام زد و او تا مگیدو دوتا کد و دَ امونجی مُرد. ^{۲۸} خدمتگاری شی او ره دَ منه یگ گاډی دَ اورشَلیم بُرد و دَ قبرِ خود شی دَ شارِ داوود، دَ مینکلِ بابہ کلونای شی دفن کد. ^{۲۹} اَخزیاہ دَ سالِ یازدهمِ پادشاهی یورام باچه آخاب دَ بله یهوډا پادشاه شُد.

مرگِ ایزابل

^{۳۰} وختیکه ییهُو دَ یزرعیل رسید، ایزابل ای ره شنید و چیمای خو ره سُرْمه کده سر-و-صورت خو ره جوړ کد و از کلکین برو ره توخ کد. ^{۳۱} وختی ییهُو دَ درگه

شار دَر آمد، ایزابل ازو پُرسان کده گُفت: ”آی پِیرو زِمِری، آی قاتِلِ بادار خُو، خَیریت آسته؟“ ^{۳۲} ییهو سُونِ کَلکینِ توخ کد و گُفت: ”کی طرفدارِ ازمه یه؟ آیا کسی آسته؟“ اوخته دُو یا سه نفر از خِدمتگرایِ قصر از کَلکینِ سُونِ ازو توخ کد ^{۳۳} و ییهو دَزوا گُفت: ”اُو ره پورته کُنید.“ پس اونا ایزابل ره تاه پورته کد و خُونِ شی دَ دیوال و دَ اَسپ های که اُو ره تی پای کد، تیت شد. ^{۳۴} بعد ازو ییهو داخلِ رفته خورد و وُچی کد و گُفت: ”توخ کُنید که اُمُو خاتُونِ لعنتی دَفنِ شنه، چراکه اُو دُخترِ پادشاه آسته.“ ^{۳۵} لیکنِ وختی اونا بلده دَفنِ کدونِ ازو رفت، بغیر از کاسه سر، پای ها و قف های اَلغِه شی، دیگه چیزِ ازو ره پیدا نَتَنِست. ^{۳۶} اوخته اونا پس آمد و اُمُو خبر ره دَ ییهو رَسند و اُو گُفت: ”ای کارِ مُطابقِ کلامِ خُداوند شده که دَ وسیله خِدمتگارِ خُو ایلایِ تشبیِ پیشگویِ کده گُفتد: ’گوشتِ ایزابلِ ره دَ زمینِ یزرعیل سگا مُوخوره ^{۳۷} و لاشِ ایزابلِ رقمِ سرگینِ اَلی دَ زمینِ یزرعیل دَ رُویِ زمی موفته، دَ شکلی که هیچ کس گُفته نَمیتنه که اُو ایزابل آسته.“

مرگِ باچه های آخاب

۱۰ دَ امزو زمانِ هفتادِ باچه آخاب دَ سامره بُود. پس ییهو چند خطِ نوشته کده دَ سامره دَ رهبرایِ یزرعیل، ریش سفیدا و سرپرستایِ باچه های آخاب ری کد و گُفت: ^۲ ”ازی که باچه های بادار شُمُو قد شُمُو آسته و گاڈی ها، اَسپ ها، شارِ دیوالدار و سلاح ام دَرید، امی که ای خطِ دَز شُمُو رسید، ^۳ بهترین و لایقترینِ باچه بادار خُو ره اِنْتخابِ کُنید و اُو ره دَ تَخْتِ آته شی بَشندَنید و بخاطرِ خانوارِ بادار خُو جنگِ کُنید.“ ^۴ لیکنِ اونا غدرِ ترس خورد و قد یگدیگه خُو گُفت: ”اونه، دُو پادشاه نَتَنِست که دَ برابرِ ییهو مَقاومتِ کنه؛ پس مو چطور میتنی که مَقاومتِ کنی؟“ ^۵ اوخته مسؤلِ قصر، قومندانِ شار، ریش سفیدا و سرپرستا دَ ییهو پیغامِ ری کده گُفت: ”مو خِدمتگرایِ تُو اَستی و هر چیزی که امر کنی مو دَ جای میری. مو هیچ کس ره پادشاه جور نَمونی؛ هر چیزی که دَ نظر تُو خُوب معلوم

مُوشه اُمُو رَقْم كُو. ۶ پس ييهو يگ خطِ ديگه نوشته كده دَزوا كُفت: ”اگه شُمو قد ازمه اَسْتِيد و از اِيد مه مُوشِيد، سر های باچه گونِ بادار خُو ره بگيريد و صَباح دَ امزى غَيْت دَ يَزْرَعِيل پيشِ ازمه بيبِد.“ اُمُو شاهزاده ها كه هفتاد نفر بُود و اُونَا قد كُنه كَلونَاى شار كه مَسْئُولِ كُنه كدو و تَرْبِيَه اَزوا بُود زِنْدگى مُوكِد. ۷ وختى خطِ دَ پيشِ ازوا رَسِيد، اُونَا باچه های پادشاه ره گِرِفْتِه هر هفتاد شى ره كُشت و سر های ازوا ره دَ سَبْدَا ايشته دَ يَزْرَعِيل پيشِ ييهو رِى كِد. ۸ اوخته قاصِد اَمْد و دَ ييهو خبر دده كُفت: ”سر های باچه گونِ پادشاه ره اُورده.“ اُو كُفت: ”اُونَا ره دَ پيشِ درگه شار دَ دُو جَاى كوډ كَنِيد و تا صَباح اُمُو رَقْم بيلِيد.“ ۹ و ييهو صَباح گاه بُرو رَفْتِه دَ پيشِ رُوى مَرْدُم ايشته شُد و كُفت: ”شُمو بيگناه اَسْتِيد. ما دَ ضِدِ بادار خُو شورشِ كُدم و اُو ره كُشْتُم، ليكنِ امى نفرا ره پگ شى ره كى كُشته؟ ۱۰ پس بَدِيد كه از كلامِ خُداوند كه اُو دَ باره خانوارِ اَخاب كُفته، يگ حرف شى ام دَ زمى نَمُوفْتِه و خُداوند چيزى ره كه دَ وَسِيلَه خِدْمَتگار خُو ايليا كُفته، دَ جَاى ميرِه.“ ۱۱ پس ييهو پگ كَسَاى ره كه از خانوارِ اَخاب دَ يَزْرَعِيل باقى مَنْدُد قد كُنه كَلونا، دوستا و پيشوايون شى كُشت و هيچ كس ره از اَخاب دَ يَزْرَعِيل باقى نه ايشت.

۱۲ بعد ازو ييهو باله شُده سُون سامره رِى شُد. دَ بَيْت - عَيْقِدِ چوپونو دَ بَيْنِ راه ۱۳ ييهو قد قَوْمَاى اَخْزِيَاهِ يَهُودَا رُوى دَ رُوى شُد و كُفت: ”شُمو كى اَسْتِيد؟“ اُونَا كُفت: ”مو قَوْمَاى اَخْزِيَاهِ اَسْتى و اَمْدِ كه از باچه های پادشاه و از باچه های مَلِكِه ايزابِل احوال بگيرى.“ ۱۴ ييهو كُفت: ”اُونَا ره زنده بگيريد.“ پس اُونَا ره زنده گِرِفْت و پگ ازوا ره كه چَل و دُو نفر بُود، دَ بَغْلِ چُقُورى بَيْت - عَيْقِدِ كُشت و هيچ كُدم شى ره زنده نه ايشت. ۱۵ بعد ازى كه ييهو اَزونجى رِى شُد، قد يهوناداب باچه رِكاب كه دَ دَمِ راهِ ازو اَمْدُد، رُوى دَ رُوى شُد و قد ازو مَنْدِه نَشى كده كُفت: ”اَيَا دِلِ اَزتُو دَز مه راست اَسْتِه، اُمُو رَقْم كه دِلِ ازمه دَزتُو راست اَسْتِه؟“ يهوناداب دَ جَوَابِ شى كُفت: ”اَرِى، راست اَسْتِه.“ ييهو كُفت: ”اگه اى رَقْم اَسْتِه، دِسْتِ خُو ره دَز مه بَدى.“ اُو دِسْتِ خُو ره دَد و ييهو اُو ره دَ گَاډى خُو

باله كده ^{۱۶} گُفت: ”قد ازمه بيه و غيرتی ره كه بلده خُداوند دَرُم بنگر.“ پس اونا اُو ره د گادی بيهو سوار كد. ^{۱۷} وختی بيهو د سامره رسيد، پگ كسای ره كه از خانوار اخاب د سامره باقی مند كشت، د اندازه كه اثر ازو باقی نمند، امو رقم كه خُداوند د ايليا گُفتد.

كشته شُدونِ بعل پرستا

^{۱۸} بعد ازو بيهو پگ مردُم ره جم كده دزوا گُفت: ”اخاب بعل ره كم پرستش كد، ليكن ما، بيهو اُو ره كلو پرستش موم. ^{۱۹} پس آلی پگ انبيای بعل و پگ پيشوايون ازو ره قد تمام كسای كه اُو ره پرستش مونه كوی كده پيش ازمه بيريد، يگ شی ام نمناه؛ چون قصد دَرُم كه يگ قربانی غدر كته بلده بعل تقديم كنم. هرکسی كه حاضر نشنه زنده نمونه.“ ليكن بيهو ای كار ره از روى چالاکی كد تا كسای ره كه بعل ره پرستش موكد، از بين بیره. ^{۲۰} بيهو گُفت: ”يگ مراسم خاص بلده بعل برگزار كُنيد.“ و اونا ای ره اعلان كد. ^{۲۱} بيهو د تمام اسرائيل پيغام ریی كد و پگ كسای كه بعل ره پرستش موكد، آمد و كسی باقی نمند كه حاضر نشده بشه. اونا د بُت خانه بعل داخل شد و بُت خانه بعل از سر تا آخر پُر شد. ^{۲۲} اوخته بيهو د نفری كه مسئول كالا بود گُفت: ”بلده تمام كسای كه بعل ره پرستش مونه، كالا بير.“ و اُو بلده ازوا كالا آورد. ^{۲۳} بعد ازو بيهو و يهوناداب باچه ركاب د بُت خانه بعل در آمد و د كسای كه بعل ره پرستش موكد گُفت: ”بپاليد و بنگريد كه از خدمتگاری خُداوند د اينجی د مينكل شمو كس نبشه، بلكه تنها پرستش كُننده های بعل بشه و بس.“ ^{۲۴} پس اونا داخل رفت تا قربانی های سوختنی و قربانی های ديگه تقديم كنه. پيش از رفتو بيهو هشتاد نفر خو ره د برو ايستلجی كده گُفتد: ”اگه يگ نفر امزی كسای كه دز شمو تسليم كديم دوتا كنه، جان خو ره د عوض جان ازو از دست ميديد.“ ^{۲۵} امی كه بيهو از تقديم كدون قربانی های سوختنی خلاص شد، اُو د پيردارا و قومندانای خو امر كده گُفت: ”داخل شنيد و اونا ره بکشيد؛ نيليد كه دوتا كنه.“ پس پگ ازوا ره از دم شمشير تير كد. پيردارا و

قومندانا جَسَدای ازوا ره بُرو اَندخت و بعد اَزو دَ قِسْمَتِ داخِلی بُت خانِه بَعَل دَر آمد. ^{۲۶} اونا سَتون های پَرَسَتِشی ره که دَ بُت خانِه بَعَل بُود، بُرو اُورده سوختند. ^{۲۷} بعد اَزو اونا سَتون های پَرَسَتِشی بَعَل ره میده کد و بُت خانِه بَعَل ره بیرو کده کنارآب جور کد که تا اِمروز اَمو رقم اَسته.

^{۲۸} دَ امزی رقم ییهو بَعَل ره از اسرائیل بکلی نابود کد. ^{۲۹} لیکن ییهو از پیروی گناه های یربعام باچه نباط که باعث شد اسرائیل گناه کنه، دُوری نکد، یعنی از پَرَسَتِش گوسله های طَلایی که دَ بیت-ئیل و دان بُود، رُوی نگشتند. ^{۳۰} باوجود ازی ام خداوند دَ ییهو گُفت: ”ازی که تُو کار خُو ره خُوب انجام ددی و چیزی ره که دَ نظر مه خُوب بُود دَ جای اُوردی و مُطابِقِ تمام چیزای که دَ دل مه بُود، دَ حق خانوارِ آخاب کدی، اولاده تُو تا پُشت چارم دَ تختِ اسرائیل میشینه.“ ^{۳۱} لیکن ییهو فکر خُو ره نگرِفت و قد تمام دل خُو از شریعتِ خداوند، خُدای اسرائیل پیروی نکد، چُون اُو از گناه های یربعام که باعث شد اسرائیل گناه کنه، دُوری نکد.

^{۳۲} دَ امزو زمان خداوند ریزه کدونِ سرزمینِ اسرائیل ره شروع کد. پس حزائیل بنی اسرائیل ره دَ تمام سرحدای ازوا زده شکست دد: ^{۳۳} از دریای اُردن طرفِ شرق، تمام سرزمینِ جلعاد، یعنی منطقه جادیا، رئوبینیا و منسیا ره زد که از عروعر دَ درّه ارنون تا جلعاد و باشان ادامه دشت. ^{۳۴} باقی کارای ییهو و پگ چیزای که کد و قُدرت شی دَ کتابِ تواریخِ پادشایونِ اسرائیل نوشته یه. ^{۳۵} وختی ییهو فُوت کده قد بابه کلونای خُو خاو کد و دَ سامره دَفن شد، باچه شی یهواخاز دَ جای شی پادشاه شد. ^{۳۶} ییهو مُدتِ بیست و هشت سال دَ سامره دَ بله اسرائیل پادشاهی کد.

عتلیا و یوآش

۱۱ وختی عتلیا آبه اَخزیاہ دید که باچه شی مُرده، اُو باله شُد تا پگِ خانوارِ پادشاه ره دَ قتل برسَنه. ۲ مگم یهوشبِع دُخترِ یهورام پادشاه که خوارِ اَخزیاہ بود، یوآش باچه اَخزیاہ ره گِرِفَت و اُو ره از مینکلِ باچه های پادشاه که قرار بُود کُشته شُنه دُزی کد و قد دایه شی دَ یگ اُتاقِ خاو از عتلیا تاشه کد و اُو کُشته نَشُد. ۳ یوآش مُدتِ شش سال قد دایه خُو دَ خانِه خُداوند تاشه بُود و عتلیا دَ سرزمینِ یهودا حُکمرانی مُوكد.

۴ دَ سالِ هفتم، یهویداع پیشوا پیغامِ ربی کده قومندانای دِسته های صد نفری، اَجیرا و پیرهدارا ره دَ خانِه خُداوند دَ پیش خُو کُوی کد. اُو قد ازوا عهد-و- پیمان بسته کده اونا ره دَ خانِه خُداوند قَسَم دَد و بعد ازو باچه پادشاه ره دَزوا نشو دَد ۵ و دَزوا امر کده گُفت: ”کاری که شُمو باید کُنید اینی اَسته: شُمو کسای که دَ روزِ آرام وظیفه اجرا مُونید، یگ سِوَم شُمو از قصرِ پادشاه نگاهوانی کُنید. ۶ یگ سِوَم دیگه شُمو دَ درگه سُوَر حاضرِ بَشید و یگ سِوَم شُمو ام دَ درگه پُشتِ سرِ پیرهدارا جای-د- جای شُنید، پیرهدارای که دَ نوبت از قصرِ نگاهوانی مُونه. ۷ شُمو دُو دِسته دیگه که دَ روزِ آرام رُخصت اَسْتید، از پادشاه دَ خانِه خُداوند نگاهوانی کُنید. ۸ هر کُدم شُمو سَلاحِ خُو ره دَ دست خُو بگیری و دَ چارطرفِ پادشاه جای-د- جای شُنید؛ هر کسی که دَ قطار های شُمو نزدیک شُد، اُو ره بکُشید. هر غیتیکه پادشاه بُرو موره و داخلِ مییه، قد ازو یگجای بَشید.“

۹ پس قومندانای دِسته های صد نفری مُطابقِ چیزای که یهویداع پیشوا امر کُدد عمل کد. اونا هر کُدم شی قد نفرای خُو، چی کسای که دَ روزِ آرام وظیفه دَشت و چی کسای که دَ روزِ آرام رُخصت بُود، دَ پیشِ یهویداع پیشوا اَمد. ۱۰ اوخته پیشوا نیزه ها و سپرهای ره که دَ داوود پادشاه تعلق دَشت و دَ خانِه خُداوند بُود، دَ قومندانان دَد. ۱۱ و پیرهدارا هر کُدم شی سَلاحِ خُو ره دَ دست خُو گِرِفته از طرفِ

جَنُوبِ خُدَاوندِ تا طرفِ شَمالِ شِی دَ پِیشِ رُوی قُربانگاہ و خانہ خُدَاوند، دَ چارطرفِ پادشاهِ جای۔ دَ۔ جای شُد۔^{۱۲} بعد ازو یهویداعِ باچہ پادشاهِ ره بُرو اُورد و تاجِ ره دَ سرِ شِی ایشته نُسخہ احکامِ خُدَاوندِ ره دَ دِستِ شِی دَد و اُو ره پادشاهِ تعینِ کده مَسَحِ کد. و اونا چک چک کده شُعار دَد: ”زنده باد پادشاه!“

^{۱۳} وختی عتلیا آوازِ پیره‌دارا و مردُمِ ره شِنید، اُو دَ پِیشِ مردُمِ دَ خانہ خُدَاوندِ اَمَد.
^{۱۴} دَ اُونجی دیدِ که اونه، پادشاهِ دَ مُطابِقِ رسمِ دَ پالُوی سَتُونِ ایسته یه؛ قومندانان و شیپورنوازا دَ پالُوی پادشاهِ قرارِ دَره و تمامِ مردُمِ سرزمیِ خوشی مونه و شیپورنوازا شیپورِ میزنه. اوخته عتلیا کالایِ خُو ره چک کد و چیغِ زده گُفت:
”خیانت! خیانت!“^{۱۵} لیکن یهویداعِ پیشوا دَ قومندانانِ دِسته های صد نفری که سرکرده های لشکر بُود، امر کده گُفت: ”اُو ره از مینکلِ قطارِ ها بُر کُنید و هرکسی که از پُشتِ ازو اَمَد، اُو ره قد شمشیرِ بُکُشید.“ ازی که پیشوا گُفتند، ”اُو نباید دَ خانہ خُدَاوندِ کُشته شنه،“^{۱۶} اونا گِرَدِ ازو ره گِرِفت و اُو از راهی که اَسپِ ها مورفت دَ قصرِ پادشاهِ دَر اَمَد و دَ اُمونجی کُشته شُد.

^{۱۷} یهویداعِ دَ بَینِ خُدَاوندِ، پادشاهِ و مردُمِ عهدِ بسته کد تا اونا قومِ خُدَاوندِ بَشه؛ اُو اَمچنان دَ بَینِ پادشاهِ و مردُمِ عهدِ بسته کد.^{۱۸} اوخته پگِ مردُمِ سرزمینِ یهودا دَ بُت۔ خانہ بَعلِ رفت و اُو ره بیرو کده قُربانگاہِ ها و بُتِ های شِی ره تکه و پرچه کد و متانِ پیشوایِ بَعلِ ره دَ پِیشِ قُربانگاہِ ها کُشت. بعد ازو یهویداعِ پیشوا دَ خانہ خُدَاوندِ پیره‌دارا ره مُقرَر کد.^{۱۹} اُو قومندانان، اَجیرا، پیره‌دارا و پگِ مردُمِ سرزمیِ ره قد خُو گِرِفت و اونا پادشاهِ ره از خانہ خُدَاوندِ سرشیو بُرد و از راهِ درگه پیره‌دارا دَ قصرِ پادشاهِ داخلِ شُد؛ اوخته پادشاهِ دَ تَخْتِ پادشاهی شِشت.
^{۲۰} پس تمامِ مردُمِ سرزمینِ یهودا خوشی کد و شارِ آرام شُد، چراکه عتلیا قد شمشیرِ دَ قصرِ پادشاهِ کُشته شُد.

^{۲۱} یوآش هفت ساله بُود که پادشاهِ شُد.

پادشاهی یوآش د یهودا

۱۲ د سال هفتم پادشاهی ییهو، یوآش پادشاه شد و مدت چل سال د اورشلیم پادشاهی کد. نام آبه شی صبییه و از مردم بیثربیع بود. ۲ یوآش د تمام روزای که یهویداع پیشوا او ره تعلیم میدد، چیزای ره که د نظر خداوند درست بود د جای میورد. ۳ لیکن عبادت گاه های جای های بلند از بین برده نشد و مردم هنوز ام د جای های بلند قربانی تقدیم موكد و بخور خوشبوی موسوختند.

۴ د امزو زمان یوآش د پیشوا یو گفت: "تمام نقره که د عنوان هدیه مقدس د خانه خداوند آورده موشه، چی نقره هدیه سرشماری، چی نقره که د بله یگو کس نذر گشته و چی نقره که دل یگو کس موشه و د خانه خداوند میره، ۵ پیشوا یو باید اونا ره از هر نفر هدیه کونده بگیره و بلده جور کدون خرابی های خانه خداوند، د هر جای شی که مینگره، د مصرف برسنه." ۶ لیکن تا سال بیست و سوم پادشاهی یوآش، پیشوا یو خرابی های خانه خداوند ره جور نکدد. ۷ امزی خاطر یوآش پادشاه یهویداع پیشوا و دیگه پیشوا یو ره کوی کده دزوا گفت: "چرا خرابی های خانه خداوند ره جور نکدید؟ بعد ازی دیگه از هدیه کونده ها نقره نگیرید، بلکه بلده جور کدون خرابی های خانه خداوند تحویل کنید." ۸ پس پیشوا یو قبول کد که دیگه از مردم نقره نگیره و خرابی های خانه خداوند ره ام جور نکنه.

۹ اوخته یهویداع پیشوا یو گ صندوق ره گرفته سر شی ره سلاخ کد و د پالوی قربانگاه، د طرف راست راهی که مردم د خانه خداوند داخل موشد، ایشد. پیشوا یونی که نگاهوانای درگه داخل شدو بود، تمام نقره ره که د خانه خداوند آورده موشد، د منه صندوق میندخت. ۱۰ وختی میدید که د صندوق نقره کلو شده، اوخته منشی پادشاه و پیشوا یو بزرگ آمده نقره ره که د خانه خداوند بود حساب موكد و د خلطه ها پر کده دان شی ره بسته موكد. ۱۱ بعد ازو نقره حساب شده ره د دست سرکارگرای که مسئول جور کدون خرابی های خانه

خُداوند بُود تَسْلِيمِ مُوَكِد و اُونَا اَمزُو نُقْرَه مُزِدِ كَارِگَرَايِ رِه كِه دَ خَانِه خُداوند كَار مُوَكِد مِيدَد، مُزِدِ نَجَارَا، اُسْتَاكَارَا، ^{۱۲} گِلَكَارَا و سَنگَتَرَاشَا رِه. اُونَا اَمچُنَانِ اَمزُو نُقْرَه بَلَدِه خَرِيدُونِ چِيُو و سَنگَايِ تَرَاشِ شُدِه كِه بَلَدِه جُورِ كَدُونِ خَرَابِيِ هَايِ خَانِه خُداوند دَ كَارِ مَوْرَفَتِ و بَلَدِه هَرِ خَرَجِ دِيگِه كِه دَ جُورِ كَدُونِ خَانِه خُداوند لَازِمِ بُود، مَصْرَفِ مُوَكِد. ^{۱۳} پَسِ بَلَدِه خَانِه خُداوند جَامَكِ هَايِ نُقْرَهِيِي، چَرَاغِ گُلْگَرَكِ هَا، كَاسِه هَا، شِيپُورِهَا و هِيچِ ظَرْفِ طِلَّايِي يَا نُقْرَهِيِي دِيگِه اَزِ نُقْرَه كِه دَ خَانِه خُداوند اُورْدِه مُوشُد، جُورِ نَشُد، ^{۱۴} چُونِ اَمُو نُقْرَه دَ سَركَارِگَرَا دَدِه مُوشُد تَا خَرَابِيِ هَايِ خَانِه خُداوند رِه قَدِ شِي جُورِ كَنِه. ^{۱۵} اَزِ مَسْئُولِيْنِ نُقْرَه كِه مُزِدِ كَارِگَرَا رِه مِيدَدِ حِسَابِ گَرِفْتِه نَمُوشُد، چَرَاكِه اُونَا صَادِقَانِه رِفْتَارِ مُوَكِد. ^{۱۶} لِيكِنِ پَيَسِه قُرْبَانِيِ هَايِ جُرْمِ و قُرْبَانِيِ هَايِ گُناهِ دَ خَانِه خُداوند اُورْدِه نَمُوشُد، چَرَاكِه حَقِ پيشوايُو بُود.

حَمَلِه حَزَائِيلِ دَ بَلِه شَارِ جَتِ

^{۱۷} دَ اَمزُو غَيْتِ حَزَائِيلِ پادشاهِ اَرَامِ بَالِه اَمْدِه دَ بَلِه شَارِ جَتِ حَمَلِه كَدِ و اُو رِه تَصْرُفِ كَدِ. بَعْدِ اَزُو حَزَائِيلِ رُخِ سُونِ اَوْرُشَلِيمِ كَدِ تَا دَ بَلِه اَزُو اَمِ حَمَلِه كَنِه، ^{۱۸} لِيكِنِ يُوآشِ پادشاهِ يَهُودَا پَگِ چِيَزَايِ وَقْفِ شُدِه رِه كِه بَابِه كَلُونَايِ شِي يَهُوشَافَاطِ، يَهُورَامِ و اَخْزِيَاهِ پادشايُونِ گُذِشْتِه يَهُودَا وَقْفِ كُدُ و اَمِ چِيَزَايِ رِه كِه خُودِ شِي وَقْفِ كُدُ قَدِ تَمَامِ طِلَّايِ كِه دَ خَزَانِه خَانِه خُداوند و دَ قَصْرِ پادشاهِ بُود، گَرِفْتِه دَ حَزَائِيلِ پادشاهِ اَرَامِ رِيِي كَدِ و حَزَائِيلِ اَزِ اَوْرُشَلِيمِ پَسِ رِفْتِ.

^{۱۹} باقِيِ كَارَايِ يُوآشِ و چِيَزَايِ كِه كَدِ، دَ كِتَابِ تَوَارِيخِ پادشايُونِ يَهُودَا نُوِشْتِه يَه. ^{۲۰} خِدْمَتْگَارَايِ يُوآشِ بَالِه شُدِه دَ ضِدِ اَزُو نَقْشِه كَشِيدِ و اُو رِه دَ بَيْتِ - مَلُو دَ رَاهِيِ كِه طَرَفِ سِلَّاتَاهِ مُوشِه كُشْتِ. ^{۲۱} اَرِيِي، خِدْمَتْگَارَايِ شِي يُوَزَابَادِ بَاچِه شِمِعَتِ و يَهُوزَابَادِ بَاچِه شُومِيرِ اُو رِه زَدِه كُشْتِ. اُو دَ مِينَكَلِ بَابِه كَلُونَايِ خُو دَ شَارِ دَاوُودِ دَفْنِ شُدِ و بَاچِه شِي اَمَصِيَا دَ جَايِ اَزُو پادشاهِ شُدِ.

یهوآخاز پادشاهِ اسرائیل مُوشه

۱۳ دَ سالِ بیست و سوّم پادشاهی یوآش باچه اَخزِیاه پادشاهِ یهُودا، یهوآخاز باچه ییهُو دَ سامره پادشاهِ اسرائیل شد و هفده سال پادشاهی کد. ^۲ او چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بد بُود انجام دَد و از گُناه های یربعام باچه نباط که باعث شد اسرائیل گُناه کنه، پیروی کد و ازوا دُوری نکد. ^۳ امزی خاطر آتشی غَضَبِ خُداوند دَ بله اسرائیل داغ شد و خُداوند اونا ره باربار دَ دستِ حزائیل پادشاهِ آرام و دَ دستِ بنهدد باچه حزائیل تسلیم کد. ^۴ لیکن یهوآخاز دَ پیشِ خُداوند عذر-و-زاری کده دُعا کد و خُداوند دُعا ی ازو ره شنید، چُون او ظلمی ره که دَ بله اسرائیل موشد دید، ظلمی ره که پادشاهِ آرام دَ بله ازوا موکد. ^۵ پس خُداوند یگ نجات دهنده بلده اسرائیل ری کد و بنی اسرائیل از زیر دستِ ارامیا خلاص شده مثل سابق دَ خانه های خُو جای-د-جای شد. ^۶ لیکن اونا از گُناه های خانوار یربعام که باعث شد اسرائیل گُناه کنه، دُوری نکد و دَ امزو گُناهها ادامه دَد؛ و بُتِ آشیره ام دَ سامره باقی مند. ^۷ امزی خاطر از لشکرِ یهوآخاز بغیر از پنجاه سوار، ده گاڈی جنگی و ده هزار عسکرِ پیده دیگه چیز نمندد، چراکه پادشاهِ آرام باقی ازوا ره نابود کده رقم گرد-و-خاکِ جُغول جور کد. ^۸ باقی کارای یهوآخاز، چیزای که کد و قُدرت شی دَ کتابِ تواریخ پادشایونِ اسرائیل نوشته یه. ^۹ وختی یهوآخاز قوت کده قد بابه کلونای خُو خاو کد و دَ سامره دفن شد، باچه شی یهوآش دَ جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی یهوآش دَ اسرائیل

۱۰ دَ سالِ سی و هفتم پادشاهی یوآش پادشاهِ یهُودا، یهوآش باچه یهوآخاز دَ سامره پادشاهِ اسرائیل شد و شوزده سال حکمرانی کد. ^{۱۱} او چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بد بُود، انجام دَد و از گُناه های یربعام باچه نباط که باعث شد اسرائیل گُناه کنه، دُوری نکد، بلکه دَ امزو گُناهها ادامه دَد. ^{۱۲} باقی کارای یهوآش، چیزای

که کد و قُدرت نُمایی شی دَ جنگی که قد اَمصیا پادشاهِ یهودا کد، دَ کتابِ تَواریخ پادشایونِ اِسرائیل نوشته یه. ^{۱۳} یهوآش فَوْت کده قد بابه کَلونای خُو خاو کد و دَ مینکل پادشایونِ اِسرائیل دَ سامره دَفن شُد. بعد ازو پَرُعام دَ تختِ پادشاهی شِشت.

فَوْتِ اِیشع

^{۱۴} زمانیکه یهوآش هنوز زنده بُود اِیشع دَ اَثر یگِ ناجوری مریض شُد و دَ حال مُردو بُود. یهوآش پادشاهِ اِسرائیل دَ پُرسیدون شی رفت و دَ حال شی چخرا کده کُفت: ”اَی آته مه! اَی آته مه! گاڈی های جنگی و سوارای اِسرائیل!“ ^{۱۵} اِیشع دَزو کُفت: ”یگِ کمو و چند تیر بگیری.“ و یهوآش یگِ کمو و چند تیر گرفت. ^{۱۶} اِیشع دَ پادشاهِ اِسرائیل کُفت: ”دستای خُو ره دَ کمو بُبر.“ اُو دستای خُو ره دَ کمو بُرد و اِیشع دستای خُو ره دَ بله دستای پادشاه ایشته ^{۱۷} کُفت: ”کلکین طرفِ شَرَق ره واز کُو.“ یهوآش اُو ره واز کد و اِیشع کُفت: ”تیر ایله کُو.“ یهوآش تیر ایله کد. اوخته اِیشع کُفت: ”تیر پیروزی خُداوند، تیر پیروزی دَ بله ارام! تُو ارامیا ره دَ اَفیق کاملاً شِکست میدی.“ ^{۱۸} اِیشع اِدامه دده کُفت: ”تیرا ره بگیری.“ و اُو گرفت. اوخته اِیشع دَ پادشاهِ اِسرائیل کُفت: ”دَ زمی بزن.“ یهوآش سه دفعه دَ زمی زد و بس. ^{۱۹} مَرِد خُدا دَ بله ازو قار شُد و کُفت: ”باید پَنج یا شش دفعه میزدی. اوخته میتنستی ارامیا ره زده شِکست بدی و بکلی نابود کنی، لیکن آلی فقط سه دفعه ارامیا ره شِکست میدی و بس.“

^{۲۰} پس اِیشع فَوْت کد و اونا اُو ره دَفن کد. دَ امزو زمان دَ بهار هر سال لشکرهای موآب دَ سرزمینِ اِسرائیل هُجوم میورد. ^{۲۱} یگِ روز اِسرائیلیا جنازه یگِ نفر ره دَفن مَوکد که بے بلغه عسکرای موآبیا ره دید؛ اونا مُرده ره دَ قبرِ اِیشع اَندخته دُوتا کد و مُرده امی که دَ استغونای اِیشع دَکه خورد، زنده شُدده قد پای خُو ایسته شُد.

۲۲ حزائیل پادشاهِ آرام دَ تمامِ روزای پادشاهی یهوآخاز دَ بِلِه اِسرائیل ظَلَم کد.

۲۳ لیکن خُداوند اونا ره مَوْرِدِ لُطْفِ قَرار دَد و دَ حالِ ازوا رَحْم کده پس طرفِ

ازوا تاو خورد و بخاطرِ عهدِ خُو که قد اِبراهیم، اِسحاق و یعقوب بسته کدُ

نخاست اونا ره نأبُود کنه و ام اونا ره تا امروز از حُضُورِ خُو هَی نکد.

۲۴ وختی حزائیل پادشاهِ آرام فُوت کد، باچه شی بن هَدَد دَ جای ازو پادشاه شد.

۲۵ اوخته یهوآش باچه یهوآخاز شارای ره که حزائیل از دِستِ آتِه شی یهوآخاز دَ

جنگ گِرِفْتُد، از دِستِ بن هَدَد باچه حزائیل پس گِرِفْت. دَ امزی رقم یهوآش سه

دفعه او ره شِکست دَد و شارای اِسرائیل ره پس گِرِفْت.

پادشاهی اَمصیا دَ یهوذا

۱۴ دَ سالِ دوّم پادشاهی یهوآش باچه یهوآخاز پادشاهِ اِسرائیل، اَمصیا باچه

یوآش پادشاهِ یهوذا دَ پادشاهی شروع کد. ۲ او بیست و پنج ساله بُود که پادشاه

شُد و بیست و نه سال دَ اورشَلیم پادشاهی کد. آبه شی یهوعدان نام دشت و از

اورشَلیم بُود. ۳ اَمصیا چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند دُرست بُود انجام دَد، لیکن نه

رقمِ بابِه کلون خُو داؤود، بلکه چیزای ره که آتِه شی یوآش کدُ، مُطابقِ ازوا رفتار

کد، ۴ چُون عِبادت گاه های جای های بلند از بین بُرده نشُد و مردُم هنوز ام دَ

جای های بلند قُربانی تقدیم مَوکد و بُخورِ خوشبُوی مَوسوختند.

۵ امی که پادشاهی اَمصیا مُستَحکم شد و او قُدرت ره کاملاً دَ دِستِ خُو گِرِفْت،

او خِدمتگاری خُو ره که آتِه شی پادشاه ره کُشتد، از بین بُرد. ۶ لیکن باچه های

قاتلا ره نَکُشت، چراکه دَ کتابِ توراتِ مَوسی نوشته یه و خُداوند امر کده کُفته،

”آته گو نباید بخاطرِ اولادای خُو کُشته شُنه و نه ام اولادا بخاطرِ آته گون خُو کُشته

شُنه، بلکه هر کس باید بخاطرِ گناهِ خود خُو کُشته شُنه.“

^۷ اَمَصِيَا دَه هِزَار نَفَر اِدوميا ره دَ دَرِه نَمَك كُشت و شارِ سِلَاع ره دَ جَنگ گِرِفْتَه
يُقْتِيل نام كد كه تا اِمروز دَ امزى نام ياد موشه.

^۸ بعد ازو اَمَصِيَا قاصِدا ره پيشِ يهواش باچه يهواخان، نوسه ييهو پادشاهِ اسرائيل
رَبِي كده گُفت: ”بیه که ما و تو رُوی دَ رُوی شُدِه زورآزمایی کنی.“^۹ ليکن يهواش
پادشاهِ اسرائيل دَ اَمَصِيَا پادشاهِ يهودا پيغام ربي كده اينی رقم گُفت: ”اَشْتُرْخارِ
لبنان دَ سَرَوِ لِبْنان پيغام ربي كده گُفت، ’دُختر خُو ره دَ باچه مه بدی تا خاتون
شی شنه، ليکن يگ حَيوانِ وَحْشِي لِبْنان ازونجی تير شُدِه اَشْتُرْخار ره پايمال كد.
^{۱۰} دُرست آسته كه تو اِدوميا ره شِكست ددی و ای باعِث شُدِه كه تو دَ دلِ خُو
مغرور شنی؛ ليکن ما دَزْتُو مشوره ميديم كه دَ امزو اِفْتخارِ خُو قانع بش و دَ خانه
خو بشی. چرا ميخاهی خود ره دَ بلا- و- مُصِيبَت گِرِفْتار کنی تا ام خود ره
سرنگون کنی و ام يهودا ره؟“

^{۱۱} ليکن اَمَصِيَا دَ تورای ازو گوش ندد. پس يهواش پادشاهِ اسرائيل باله آمد و او و
اَمَصِيَا پادشاهِ يهودا دَ بيت- شمسِ يهودا رُوی دَ رُوی شُدِه قد يگديگه خُو جنگ
كد.^{۱۲} يهودا از پيشِ اسرائيل شِكست خورد و مردای يهودا پگ شی دوتا كده دَ
خانه های خُو رفت.^{۱۳} يهواش پادشاهِ اسرائيل اَمَصِيَا پادشاهِ يهودا ره كه باچه
يوآش و نوسه اَخزباه بود، دَ بيت- شمسِ دِسْتگير كد و بعد ازو دَ اورشليم آمده
ديوالِ اورشليم ره از درگه اِفرایم تا درگه نوش بيرو كد. اَمُو حِصِه ديوال چار
صد توغی درازی دشت.^{۱۴} او تمامِ طِلا و نُقره و تمامِ ظرفای ره كه دَ خانه
خداوند و دَ خزانه های قصرِ پادشاه بود گِرِفْت و يگ تعدادِ مردم ره گِرَوگان
گِرِفْتَه پس دَ سامره رفت.

^{۱۵} باقی کارای كه يهواش كد و قُدرت شی و ام ای كه چی رقم قد اَمَصِيَا پادشاهِ
يهودا جنگ كد، دَ كِتَابِ تَوَارِيخِ پادشايونِ اسرائيل نوشته يه.^{۱۶} وختی يهواش
فوت كده قد بابَه كَلونای خُو خاو كد و دَ مینكلِ پادشايونِ اسرائيل دَ سامره دفن

شُد، باچه شی یربعام د جای ازو پادشاه شُد.

^{۱۷} اَمصیا باچه یوآش پادشاه یهودا بعد از قوت یهوآش باچه یهوآخاز پادشاه اسرائیل پوزده سال دیگه ام زندگی کد. ^{۱۸} باقی کارای اَمصیا د کتاب تواریح پادشایون یهودا نوشته یه. ^{۱۹} د اورشلیم د خلاف اَمصیا نقشه کشیده شد و او د لاییش دوتا کد، لیکن مخالفین شی نفرا ره از پشت ازو د لاییش ری کد و او ره د امونجی کشت. ^{۲۰} بعد ازو او ره د بله اَسپ ها باله کده اُورد و او د مینکل بابه گلونای خو د اورشلیم د شار داوود دفن شد. ^{۲۱} اوخته تمام مردم یهودا عزریا ره که شوزده ساله بود، گرفته د جای آته شی اَمصیا پادشاه جور کد. ^{۲۲} بعد ازی که اَمصیا پادشاه قوت کده قد بابه گلونای خو خا و کد، عزریا ایلت ره بازسازی کده پس مربوط یهودا ساخت.

پادشاهی یربعام دوم د اسرائیل

^{۲۳} د سال پوزدهم پادشاهی اَمصیا باچه یوآش پادشاه یهودا، یربعام باچه یهوآش پادشاه اسرائیل د سامره د پادشاهی رسید و چل و یگ سال حکمرانی کد. ^{۲۴} او چیزای ره که د نظر خداوند بد بود انجام دد و از گناه های یربعام باچه نباط که باعث شد اسرائیل گناه کنه، دوری نکد. ^{۲۵} او سرحدای اسرائیل ره از لیو-حمات تا دریای عربیه پس گرفت، امو رقم که خداوند، خدای اسرائیل د وسیله خدمتگار خو یونس باچه امیتای گفتد؛ یونس نبی از جت-حفر بود. ^{۲۶} چون وختی خداوند رنج-و-مصیبت اسرائیل ره دید که غدر سخت-و-تلخ آسته و از غلام و آزاد، هیچ کس نمنده که اسرائیل ره کومک کنه، ^{۲۷} اوخته اسرائیلیا ره د وسیله دست یربعام باچه یهوآش نجات دد، چراکه خداوند نگفتد که نام اسرائیل ره از زیر آسمو گل مونه.

^{۲۸} باقی کارای یربعام، پگ چیزای که کد و قدرت شی و ام ای که چی رقم جنگ

کد و چی رقم دَمِشَق و حَمات ره که از یهودا بود، بَلدِه اِسْرائیل پس گِرِفت، دَ کِتَابِ تَواریخِ پادشایونِ اِسْرائیل نوشته یه.^{۲۹} وختی یَرُبَعام فَوْت کده قد بابِه کَلونای خُو، یعنی قد پادشایونِ اِسْرائیل خاو کد، باچه شی زکریا دَ جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی عَزْرِیا دَ یهودا

۱۵ دَ سالِ بیست و هفتم پادشاهی یَرُبَعامِ پادشاهِ اِسْرائیل، عَزْرِیا باچه اَمَصیا پادشاهِ یهودا شد.^۲ او شوزده ساله بود که پادشاه شد و پنجاه و دو سال دَ اورشَلیم پادشاهی کد. آبه شی یکلیا نام دشت و از اورشَلیم بود.^۳ او چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند دُرست بود انجام دد، امو رقم که آته شی اَمَصیا انجام ددد.^۴ لیکن عبادت گاه های جای های بلند از بین برده نشد و مردم هنوز ام دَ جای های بلند قُرَبانی تقدیم موکد و بَخورِ خوشبوی مَوسوختند.^۵ خُداوند عَزْرِیا ره دَ مَرَضِ کولی گِرِفتار کد و او تا روزی مُردون خُو کولی گِرِفته بود و دَ یگ خانه جدا زندگی موکد. یوتام باچه پادشاه مَسئولِ قِصر شی بود و مردمِ سرزمینِ یهودا ره اداره موکد.^۶ باقی کارای عَزْرِیا و چیزای که کد، دَ کِتَابِ تَواریخِ پادشایونِ یهودا نوشته یه.^۷ وختی عَزْرِیا فَوْت کده قد بابِه کَلونای خُو خاو کد و دَ مینکل بابِه کَلونای خُو دَ شارِ داوود دَفن شد، باچه شی یوتام دَ جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی زکریا دَ اِسْرائیل

۸ دَ سالِ سی و هشتم پادشاهی عَزْرِیا پادشاهِ یهودا، زکریا باچه یَرُبَعام دَ سامره پادشاهِ اِسْرائیل شد و شش ماه پادشاهی کد.^۹ او چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بد بود انجام دد، امو رقم که بابِه کَلونای شی انجام ددد؛ او از گناه های یَرُبَعام باچه نباط که باعث شد اِسْرائیل گناه کنه، ام دُوری نکد.^{۱۰} پس شَلوم باچه یابیش دَ خِلافِ ازو شورش کد و او ره دَ پیشِ رُوی مردم زده کُشت و خود شی دَ جای ازو پادشاه شد.^{۱۱} باقی کارای زکریا دَ کِتَابِ تَواریخِ پادشایونِ اِسْرائیل نوشته یه.

^{۱۲} اینی کلامِ خُداوند بُود که دَ ییهُو کُفُتُد: ”اُولادِه تُو تا پُشتِ چارُم دَ تَختِ اِسرائیلِ میشینِه.“ و اُمُو رِقْم شُد.

پادشاهی شَلُوم دَ اِسرائیل

^{۱۳} دَ سالِ سی و نُهَم پادشاهی عَزِیا پادشاهِ یهُودا، شَلُوم باچِه یابیش پادشاه شُد و یگِ ماه دَ سامِرِه پادشاهی کد. ^{۱۴} دَ امزُو غَیتِ مَنحیم باچِه جادی از تِرِصِه حَرکت کده دَ سامِرِه اَمَد و شَلُوم باچِه یابیش رِه دَ سامِرِه زَدِه کُشت و خود شی دَ جای ازُو پادشاه شُد. ^{۱۵} باقی کارای شَلُوم و شورشی که کد، دَ کتابِ تَواریخِ پادشایونِ اِسرائیلِ نَوشته یِه. ^{۱۶} بعد ازُو مَنحیم که از تِرِصِه اَمَدُ شارِ تَفَسَح و هر چیزی رِه که دَ مَنه ازُو بُود و گِرد-و-بَر شی رِه زَدِه تَباه کد و کوره خاتُونوی شِکامتُو رِه چک کد، چراکه مَرْدُم تَفَسَح درگه های شار رِه بَلدِه شی واز نَکد.

پادشاهی مَنحیم دَ اِسرائیل

^{۱۷} دَ سالِ سی و نُهَم پادشاهی عَزِریا پادشاهِ یهُودا، مَنحیم باچِه جادی پادشاهِ اِسرائیل شُد و دِه سال دَ سامِرِه پادشاهی کد. ^{۱۸} او چیزای رِه که دَ نظرِ خُداوند بَد بُود انجام دَد و از گُناه های یَرُبعام باچِه نِباط که باعِث شُد اِسرائیل گُناه کنه، دُوری نَکد. ^{۱۹} دَ امزُو زمانِ فُول پادشاهِ اَشُور دَ سرزمینِ اِسرائیلِ هُجُوم اُورَد، لیکن مَنحیم بَلدِه فُول یگِ هزار و زَنه نُقره دَد تا فُول دِست خُو رِه قَد ازُو یگِ کنه و پادشاهی دَ دِستِ مَنحیم مُستَحکم باقی بُمَنه. ^{۲۰} مَنحیم امی پیسه رِه از مَرْدُمِ اِسرائیلِ دَ زور گِرفت، یعنی از پَگِ آدَمایِ ثُروتمند، از هر کُدم شی پَنجاه مِثقالِ نُقره گِرفته دَ پادشاهِ اَشُور دَد؛ امزی خاطر پادشاهِ اَشُور پَس رفت و دَ سرزمینِ ازوا نَشِشت. ^{۲۱} باقی کارای مَنحیم و چیزای که کد دَ کتابِ تَواریخِ پادشایونِ اِسرائیلِ نَوشته یِه. ^{۲۲} وختی مَنحیم فُوت کده قَد بابِه کَلونایِ خُو خاو کد، باچِه شی پَقحیا دَ جای ازُو پادشاه شُد.

پادشاهی پَقْحیا دَ اِسْرائیل

۲۳ دَ سالِ پِنجاهمِ پادشاهی عَزْرِیا پادشاهِ یهُودا، پَقْحیا باچِه مَنحیم دَ سامره پادشاهِ اِسْرائیل شُد و دُو سال حُکمرانی کد. ۲۴ او چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بَد بُود انجام دَد و از گُناه های یَرْبعام باچِه نِباط که باعث شُد اِسْرائیل گُناه کنه، دُوری نکد. ۲۵ پس پَقْح باچِه رَمَلیا که یکی از قومندانای پَقْحیا بُود، پِنجاه نفر از مردُمای جِلعاد ره قد خُو گِرَفْتِه دَ خِلافِ پَقْحیا نَقشه کشید و او ره قد اَرچوب و اَریه دَ بُرجِ قصرِ پادشاهی زده کُشت و خود شی دَ جای ازو پادشاه شُد. ۲۶ باقی کارای پَقْحیا و هر چیزای که کد، دَ کِتابِ تَواریخِ پادشایونِ اِسْرائیل نوشته یه.

پادشاهی پَقْح دَ اِسْرائیل

۲۷ دَ سالِ پِنجاه و دوّم پادشاهی عَزْرِیا پادشاهِ یهُودا، پَقْح باچِه رَمَلیا دَ سامره پادشاهِ اِسْرائیل شُد و بیست سال حُکمرانی کد. ۲۸ او چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بَد بُود انجام دَد و از گُناه های یَرْبعام باچِه نِباط که باعث شُد اِسْرائیل گُناه کنه، دُوری نکد.

۲۹ دَ دَورونی که پَقْح پادشاهِ اِسْرائیل بُود، تَغَلت - فِلاسر پادشاهِ اَشور اَمده عیون، اَبِل - بَیت - مَعکه، یانوح، قادش، حاصور، جِلعاد، جِللیه و تمامِ سرزمینِ نَفْثالی ره گِرَفْت و مردُمای شی ره اسیر کده دَ اَشور بُرد. ۳۰ دَ سالِ بیستمِ پادشاهی یوتام باچِه عَزْیا، هوشع باچِه ایله دَ خِلافِ پَقْح باچِه رَمَلیا نَقشه کشید و او ره زده کُشت و خود شی دَ جای ازو پادشاه شُد. ۳۱ باقی کارای پَقْح و چیزای که کد، دَ کِتابِ تَواریخِ پادشایونِ اِسْرائیل نوشته یه.

پادشاهی یوتام دَ یهُودا

۳۲ دَ سالِ دوّم پادشاهی پَقْح باچِه رَمَلیا پادشاهِ اِسْرائیل، یوتام باچِه عَزْیا پادشاهِ

یهودا شد.^{۳۳} او بیست و پنج ساله بود که پادشاه شد و شوزده سال د اورشلیم پادشاهی کد. آبه شی یروشه نام دشت و دختر صادق بود.^{۳۴} او چیزای ره که د نظر خداوند درست بود انجام دد و مطابق تمام چیزای که آبه شی عزیزا کدد، رفتار کد.^{۳۵} لیکن عبادتگاه های جایهای بلند از بین برده نشد و مردم هنوز ام د جایهای بلند قربانی تقدیم موكد و بخور خوشبوی موسوختند. یوتام کسی بود که درگه بلنه خانه خداوند ره جور کد.^{۳۶} باقی کارای یوتام و چیزای که کد، د کتاب تواریخ پادشایون یهودا نوشته یه.^{۳۷} د امزو روزا خداوند ری کدون رصین پادشاه آرام و پقح باچه رملیا ره د خلاف یهودا شروع کد.^{۳۸} وختی یوتام فوت کده قد بابهکلونای خو خاو کد و د شار بابهکلون خو داوود، د مینکل بابهکلونای خو دفن شد، باچه شی آحاز د جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی آحاز د یهودا

۱۶^۱ د سال هفدهم پادشاهی پقح باچه رملیا، آحاز باچه یوتام پادشاه یهودا شد.^۲ آحاز بیست ساله بود که پادشاه شد و شوزده سال د اورشلیم حکمرانی کد. او چیزای ره که د نظر خداوند بد بود انجام دد و رقم بابهکلون خو داوود رفتار نکد،^۳ بلکه د مطابق راه-و-طریق پادشایون اسرائیل رفتار کد. او حتی باچه خو ره د عنوان قربانی د آتش تقدیم کده مطابق کارای زشت ملت های رفتار کد که خداوند اونا ره از پیش روی بنی اسرائیل هی کدد.^۴ او د بتخانه ها، د بله تپه ها و د زیر برختای سوز قربانی تقدیم موكد و بخور خوشبوی موسوختند.

۵^۵ د امزو زمان رصین پادشاه آرام و پقح باچه رملیا پادشاه اسرائیل بلده جنگ د اورشلیم رفت و آحاز ره محاصره کد، لیکن د بله ازو پیروز شده نتنست.^۶ د عین زمان رصین پادشاه آرام، ایلت ره بلده آرام پس گرفت و مردم یهود ره از ایلت بر کد؛ اوخته آرامیا د ایلت داخل شد و تا امروز د اونجی زندگی مونه.^۷ آحاز قاصدا ره پیش تغلت فلاسر پادشاه آشور ری کد و گفت: "ما خدمتگار تو

و باچه تُو اَسْتُم. اُطْفَاءُ بِيه و مَرِه از دِسْتِ پادشاهِ اِرام و از دِسْتِ پادشاهِ اِسْرائيل كه دَ خِلافِ مه باله شُدِه، نِجاتِ بَدِي. ^۸ اوخته آحاز نُقره و طِلايِ ره كه دَ خانِه خُداوند و دَ خزانِه هايِ قِصرِ پادشاهِ بُوْد، گِرِفت و دَ عِنوانِ تَحْفِه دَ پادشاهِ اَشُور رِي كَد. ^۹ پادشاهِ اَشُور درخاستِ آحاز ره قَبُول كَد؛ پس پادشاهِ اَشُور دَ بِلِه دَمِشَقِ حَمَلِه كَدِه اُو ره گِرِفت و مَرْدُمِ شِي ره اَسِير كَدِه دَ شَارِ قِير بُرْد و رِصِين ره اَم كُشت.

^{۱۰} وختي آحاز پادشاهِ بَلْدِه مُلَاقَاتِ تَغَلَّت - فِلاسر پادشاهِ اَشُور، دَ دَمِشَقِ رِفت، اُو قُربانگاهي ره كه دَ دَمِشَقِ بُوْد دِيد؛ پس آحاز پادشاهِ نَقْشِه قُربانگاه و شَكْلِ شِي ره قَد خِصُوصِيَاتِ شِي دَ اُورِيَايِ پِيشِوا رِي كَد. ^{۱۱} اُورِيَايِ پِيشِوا يِگِ قُربانگاه مُطابِقِ پِگِ خِصُوصِيَاتِي كه آحاز پادشاهِ از دَمِشَقِ بَلْدِه شِي رِي كَد، اَباد كَد؛ اَرِي، اُورِيَايِ پِيشِوا اُو ره تا اَمْدونِ آحاز پادشاهِ از دَمِشَقِ تَكْمِيلِ كَد. ^{۱۲} وختي پادشاهِ از دَمِشَقِ اَمْد، اُو اُمُو قُربانگاه ره دِيد و دَ قُربانگاه نَزْدِيكِ شُدِه از زِينِه هايِ شِي باله رِفت؛ ^{۱۳} اوخته قُرباني سوختني و هديه غَلَّه - و - دانه خُو ره دَ بِلِه اَمزُو قُربانگاه تَقْدِيمِ كَد و هديه وُچي كَدني خُو ره دَ بِلِه شِي شِيُو كَدِه خُونِ قُرباني هايِ سَلامَتِي خُو ره دَ بِلِه اَزُو پاش دَد. ^{۱۴} اُو قُربانگاهِ بَورنزي ره كه دَ حُضُورِ خُداوند دَ بَيْنِ قُربانگاهِ نَو و خانِه خُداوند بُوْد، از پِيشِ رُويِ خانِه خُداوند باله كَد و دَ طَرَفِ شِمَالِ قُربانگاهِ نَو اِشْت. ^{۱۵} و آحاز پادشاهِ دَ اُورِيَايِ پِيشِوا اَمْر كَدِه كُفْت: ”دَ اَمزِي قُربانگاهِ كُتِه، قُرباني هايِ سوختني صُبْح، هديه غَلَّه - و - دانه شام، قُرباني سوختني پادشاهِ ره قَد هديه غَلَّه - و - دانه شِي و قُرباني سوختني پِگِ مَرْدُمِ سَرزَمِينِ ره قَد هديه غَلَّه - و - دانه و هديه هايِ وُچي كَدني ازوا تَقْدِيمِ كُو. اَمْچنان خُونِ تَمَامِ قُرباني هايِ سوختني و خُونِ پِگِ قُرباني هايِ دِيگِه ره دَ بِلِه اَمزِي قُربانگاهِ پاش بَدِي؛ قُربانگاهِ بَورنزي بَلْدِه خُودِ مِه بَشِه تا دَ وَسِيلِه اَزُو مَشُورِه بَگِيرُم.“ ^{۱۶} پس اُورِيَايِ پِيشِوا مُطابِقِ پِگِ چِيزايِ كه آحاز پادشاهِ اَمْر كَد، عَمَلِ كَد.

^{۱۷} آحاز پادشاه تخته های کراچی ها ره بُریده حوضچه ها ره ام از بِلِه گاو های برُنزی که دَ تِ حوض بُود تاه کد و اُو ره دَ بِلِه یگ سوفه سنگی اِشت. ^{۱۸} امچنان آحاز بخاطرِ خوشخدمتی دَ پادشاهِ آشورِ برنده پوشیده ره که دَ روزِ آرامِ استفاده مُوشد و دَ خانه خُداوند آباد شُد از بِن بُرد و راهی ره که پادشاه از بُرو دَ داخلِ خانه خُداوند میمد تغییر دد. ^{۱۹} باقی کارای آحاز و چیزای که کد، دَ کتابِ تواریخ پادشایونِ یهودا نوشته یه. ^{۲۰} وختی آحاز فوت کده قد بابَه کلونای خُو خاو کد و دَ مینکلِ بابَه کلونای خُو دَ شارِ داوود دَفن شُد، باچه شی حزقیا دَ جای ازو پادشاه شُد.

پادشاهی هوشع دَ اسرائیل

۱۷ ^۱ دَ سالِ دوازدهمِ حکمرانی آحاز پادشاهِ یهودا، هوشع باچه ایلا دَ سامره پادشاهِ اسرائیل شُد و نُه سالِ حکمرانی کد. ^۲ اُو چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بد بُود انجام دد، لیکن نه دَ اندازه دیگه پادشایونِ اسرائیل که پیش ازو بُود. ^۳ شلمناسر پادشاهِ آشور دَ خلافِ هوشع آمد و هوشع تابع ازو شُد و هر سال دَزو جزیه میدد. ^۴ لیکن پادشاهِ آشور پی بُرد که هوشع دَزو خیانت مونه، چون هوشع قاصدا ره پیشِ «سو» پادشاهِ مصر ری کد و رقم هر سال دَ پادشاهِ آشور جزیه ام ری نکد؛ امزی خاطر پادشاهِ آشور اُو ره دستگیر کد و دَ بندی خانه اندخت.

^۵ ارے، پادشاهِ آشور دَ تمامِ سرزمینِ اسرائیل هُجوم بُرده دَ بِلِه سامره حمله کد و اُو ره مدتِ سه سال محاصره کد. ^۶ دَ سالِ نهمِ پادشاهی هوشع، پادشاهِ آشور سامره ره گرفت و مردمِ اسرائیل ره اسیر کده دَ آشور بُرد و اونا ره دَ حَلح، دَ جوزان دَ پالوی دریای خابور و دَ شارای مادها جای-دَ جای کد.

^۷ ای کار بخاطری شُد که بنی اسرائیل دَ ضدِ خُداوند، خُدای خُو که اونا ره از سرزمینِ مصر از تِ دستِ فرعون پادشاهِ مصر بُرو اُوردد، گناه کد: اونا

خُدایونِ بیگنه ره پَرستش کد^۸ و مُطابقِ راه-و-رَسْمِ مِلَّتِ های که خُداوند اونا ره از پیشِ رُویِ بَنیِ اِسْرَائیلِ هِی کدُد رفتار کد و از رَسْم-و-رَوَاجی که پادشایونِ اِسْرَائیلِ جور کدُد، پِیروی کد. ^۹ بَنیِ اِسْرَائیلِ تاشکی دَ خِلَافِ خُداوند، خُدايِ خُو کارای ره که دُرست نَبُود انجام دَد و دَ تمامِ شارایِ خُو از بُرجِهایِ پیره‌داریِ گِرِفته تا شارایِ دیوال‌دارِ بَلدِه خُو بُتخانه ها آباد کد. ^{۱۰} اونا سَتونِ هایِ عِبَادَتی و بُت‌هایِ اَشیره ره دَ بِلِه هر تِپِه و دَ تِی هر بِرختِ سُوْزِ بَلدِه خُو اِیستلجی کد ^{۱۱} و رَقْمِ مِلَّتِ هایِ که خُداوند از پیشِ رُویِ ازوا هِی کدُد دَ پَگِ امزُو بُتخانه ها بُوخوِ خوشبُووی سوختند و کارایِ زِشت ره انجام دَدِه قارِ خُداوند ره باله اُورد.

^{۱۲} خُلاصه، اونا بُت‌ها ره پَرستش کد، دَ حالیکه خُداوند دَزوا کُفُتد: ”ای کار ره نَکُنید.“ ^{۱۳} پس خُداوند اِسْرَائیلِ و یهُودا ره دَ وَسِیلِه پَگِ اَنبیا و پَگِ غِیْبِگُویا اَخْطار دَدِه کُفت: ”از راه هایِ پُرشرارتِ خُو پس تاو بُوخوِید و احکام و دِستُورایِ مَرِه دَ مُطابقِ تمامِ شریعتی که دَ بابِه کَلونایِ شُمُو اَمْر کُدم و دَ وَسِیلِه خِدْمَتگَارایِ خُو اَنبیا دَز شُمُو رِی کُدم، نِگاه کُنید.“ ^{۱۴} لیکن اونا از اَید نَشُد، بَلکِه کَلِه شَخی کد، رَقْمی که بابِه کَلونایِ ازوا کَلِه شَخی کده دَ خُداوند، خُدايِ خُو اِیمان نُوِرد. ^{۱۵} اونا دِستُورایِ خُدا و عهْد شی ره که قد بابِه کَلونایِ ازوا بَسته کدُد و اَخْطار هایِ ره که دَزوا دَدُد رَد کد. اونا از بُت‌هایِ بَی اَرزِشِ پِیروی کد و بَی اَرزِشِ شُد؛ اونا از مِلَّتِ هایِ که دَ گِرد-و-بَرِ ازوا بُوْد پِیروی کد، دَ حالیکه خُداوند دَزوا اَمْر کده کُفُتد که رَقْمِ ازوا رفتار نَکَنه. ^{۱۶} اونا تمامِ احکامِ خُداوند، خُدايِ خُو ره اِیلِه کد و بُت‌هایِ رِیختندِه شُدِه دَ شَکْلِ دُو گوسلِه بَلدِه خُو جور کد. علاوه ازی، اونا بُتِ اَشیره بَلدِه خُو جور کد و تمامِ لَشکَرِ آسْمو ره سَجده کد و بَعْل ره پَرستش کد.

^{۱۷} اونا باچه ها و دُخترِونِ خُو ره دَ عِنوانِ قُرْبانی دَ آتِشِ تَقْدِیم کد و پال‌بِینی و جادُوگری کده خود ره گِروِ شَرارتِ کد تا چِیزایِ ره که دَ نَظَرِ خُداوند بَد بُوْد انجام بَدیه و قارِ خُداوند ره باله بیره. ^{۱۸} پس قارِ خُداوند دَ بِلِه اِسْرَائیلِ غَدْرِ باله اَمَد و خُداوند اونا ره از حُضُورِ خُو دُوْر کد، از جُمْلِه ازوا تنها طایفه یهُودا باقی مَند و بَس. ^{۱۹} لیکن یهُودا ام احکامِ خُداوند، خُدايِ خُو ره نِگاه نَکد، بَلکِه از

راه‌ها-و-رسم‌های که مردمِ اسرائیلِ جور کُدد، پیروی کد. ^{۲۰} پس خُداوند تمامِ اولادِ اسرائیلِ ره ايله کد و اونا ره خار-و-ذليل کده دَ دِستِ غارتگرا تسليم کد، تا حدی که اونا ره از حُضورِ خُو دُور کد.

^{۲۱} دَمزُو غَيت که خُداوندِ اسرائیلِ ره از خانوارِ داؤود جدا کد، اسرائیلیا یرُعام باچه نَباط ره پادشاه جور کد. یرُعامِ اسرائیلِ ره از پیروی خُداوند دُور کد و باعث شُد که اونا گُناه کُنه کنه. ^{۲۲} بنی اسرائیلِ دَ تمامِ گُناه‌های که یرُعام کُدد، ادامه دَد و ازوا دُوری نکد، ^{۲۳} تا ای که خُداوندِ اسرائیلِ ره از حُضورِ خُو دُور کد، امو رقم که دَ وسیله پگِ خدمتگرایِ خُو انبیا گُفتد. پس اسرائیلِ از سرزمینِ خُو دَ سرزمینِ آشور بُرده شُد که تا امروز دَ اُمونجی آسته.

آشوریا دَ سامره جای-دَ-جای موشه

^{۲۴} پادشاهِ آشور مردمِ ره از بابل، کُوت، عَوا، حَمات و سِفروایم اُورد و اونا ره دَ جای بنی اسرائیلِ دَ شارای سامره جای دَد. دَ امزی رقم اونا سامره ره تَصَرُف کد و دَ شارای شی جای-دَ-جای شُد. ^{۲۵} دَ شروعِ وختیکه اونا دَ اُمونجی جای-دَ-جای شُد، ترس-و-احترامِ خُداوندِ دَ دلِ ازوا نَبُود؛ امزی خاطر خُداوندِ شیرا ره دَ مینکل ازوا ری کد و شیرا بعضی ازوا ره کُشت. ^{۲۶} پس دَ پادشاهِ آشور گُفته شُد که، ”مِلَّتِ های ره که کوچ دده دَ شارای سامره جای-دَ-جای کدے، قاعده-و-قانونِ خُدایِ امزُو سرزمی ره نَمیدنه، امزی خاطر اُو شیرا ره دَ مینکل ازوا ری کده؛ اونه، شیرا اونا ره کُشته ری یه، چُون اونا قاعده-و-قانونِ خُدایِ امزُو سرزمی ره نَمیدنه.“ ^{۲۷} اوخته پادشاهِ آشور امر کده گُفت: ”یکی از پیشوایو ره که از سامره کوچ دلجی کدید، پس ری کُنید تا رفته دَ اُمونجی زندگی کنه و قاعده-و-قانونِ خُدایِ امزُو سرزمی ره دَزوا تعلیمِ بدیه.“ ^{۲۸} پس یکی از پیشوایو که از سامره بُرده شُد، پس رفت و دَ بیت-ئیل جای-دَ-جای شُد اونا ره تعلیمِ دَد که چی رقم خُداوندِ ره پَرستش کنه.

^{۲۹} لیکن هر مِلَّتْ مُجَسِّمِه خُدایونِ خود خُو ره جور کد و دَ بُتخانه های جای های بلند که مردُمِ سامِرِه آباد کُدد ایشْت، یعنی هر مِلَّتْ دَ هر شار که زندگی مُوکد: ^{۳۰} مردُمِ بَابِلِ بُتِ سُکوت- بِنوت ره، مردُمِ کُوتِ بُتِ نِرگَلِ ره و مردُمِ حَماتِ بُتِ اَشیما ره جور کد. ^{۳۱} عَوِیا امِ بُت های نِبحَز و ترتاک ره جور کد و مردُمِ سِفروایم باچه های خُو ره بَلدِه اَدْرَمَلِک و عَنَمَلِک که خُدایونِ سِفروایم بُود دَ آتِش مُوسوختند. ^{۳۲} اونا خُداوند ره پَرَسَتِش مُوکد، لیکن دَ عینِ حالِ بَلدِه بُتخانه ها از مینکل خُو هر رِقْمِ مردُمِ ره پیشوا تعین کد و امو پیشوایو دَ بُتخانه ها بَلدِه ازوا قُربانی تقدیم مُوکد. ^{۳۳} پس اونا امِ خُداوند ره پَرَسَتِش مُوکد و امِ مُطابقِ رَسْمِ مِلَّتْ های که از مینکل شی اُورده شُدُ خُدایونِ خودون ره عِبادت مُوکد.

^{۳۴} اونا تا امروز مُطابقِ راه- و- رَسْمِ سابقِ خُو رفتار مونه. اونا نه از خُداوند ترس دَره و نه امِ مُطابقِ قَواین، دَسْتُورا، شَرِیعت و احکامی رفتار مونه که خُداوند دَ باچه های یعقوب - - که او ره اسرائیل نام ایشْت - - حُکم کد. ^{۳۵} چُونِ وختیکه خُداوند قد بنی اسرائیل عهد بسته کد، دَزوا اَمْر کده گُفت: ”شُمُو باید از خُدایونِ بیگنه ترس نَدَشْتِه بَشید، دَ برابرِ ازوا سَجده نَکُنید، اونا ره خِدْمَتِ نَکُنید و بَلدِه ازوا قُربانی تقدیم نَکُنید، ^{۳۶} بَلْکِه تنها از خُداوند ترس دَشْتِه بَشید که قد قُدرتِ بَزْرگ و بازوی زورثوی خُو شُمُو ره از سرزمینِ مِصر بُرو اُورد. اَرْمِ، دَ برابرِ ازوا سَجده کُنید و بَلدِه ازوا قُربانی تقدیم کُنید. ^{۳۷} قَواین، دَسْتُورا، شَرِیعت و احکامی که بَلدِه شُمُو نَوشْتِه شُدِه، همیشه دَ فِکْرِ شُمُو بَشِه و اونا ره دَ جای بَیرید، و خُدایونِ بیگنه ره پَرَسَتِش نَکُنید. ^{۳۸} عَهْدِی ره که قد شُمُو بسته کدیم پُرمُشت نَکُنید و از خُدایونِ بیگنه ترس نَدَشْتِه بَشید، ^{۳۹} بَلْکِه تنها از خُداوند، خُدایِ خُو ترس دَشْتِه بَشید که او شُمُو ره از دِستِ تمامِ دُشْمَنایِ شُمُو نِجاتِ مِیدیه.“

^{۴۰} خُلاصه امو مِلَّتْ ها گوش نکد، بَلْکِه مُطابقِ راه- و- رَسْمِ سابقِ خُو رفتار کد. ^{۴۱} پس امو مِلَّتْ ها امِ خُداوند ره پَرَسَتِش مُوکد و امِ بُت های خودون ره عِبادت مُوکد؛ تا امروز باچه های ازوا و باچه گونِ باچه های ازوا امو رِقْمِ رفتار مونه که

بابه گلوناى ازوا رفتار موكد.

پادشاهى حزقيا د يهودا

۱۸ د سال سوم پادشاهى هوشع باچه ايله پادشاه اسرائيل، حزقيا باچه آحاز پادشاه يهودا شد. ^۲ او بيست و پنج ساله بود كه پادشاه شد و بيست و نه سال د اورشليم حكمرانى كد. نام آبه شى ابى دختر زكريا بود. ^۳ حزقيا چيزاى ره كه د نظر خداوند درست بود انجام دد، فقط امو رقم كه بابه گلون شى داوود انجام ددد. ^۴ او عبادتگاه هاى جاى هاى بلند ره از بين برد، ستون هاى پرستشى ره ميده كد، بت هاى اشيره ره قطع كد و مار بورنزي ره كه موسى جور كدد تكه و پرچه كد، چراكه بنى اسرائيل تا امو زمان بلده ازو بخور خوشبوى موسوختند؛ اونا نام امزو مار ره نحشتان ايشتد. ^۵ او توكل خو ره د خداوند، خداى اسرائيل كد. رقم حزقيا اللى د مينكل تمام پادشايون يهودا كس نبود، نه د مينكل كساي كه بعد ازو آمد و نه ام د مينكل كساي كه پيش ازو بود. ^۶ او خود ره د خداوند چسپندد و از پيروى ازو دورى نموكد و احكامى ره كه خداوند د موسى امر كدد د جاى ميورد. ^۷ خداوند قد ازو بود و او هر طرف كه مورفت كامياب موشد. او د خلاف پادشاه اشور شورش كد و ديگه او ره خدمت نكد. ^۸ او فلسطينيا ره تا غزه و سرحداي شى شكست دد، از برج هاى پيره دارا گرفته تا شاراي ديوال دار.

^۹ د سال چارم حكمرانى حزقيا پادشاه كه سال هفتم حكمرانى هوشع باچه ايله پادشاه اسرائيل بود، شلمناسر پادشاه اشور د خلاف سامره آمده او ره محاصره كد. ^{۱۰} و د ختم سال سوم او ره تصرف كد. د سال ششم پادشاهى حزقيا كه سال نهم حكمرانى هوشع پادشاه اسرائيل بود، سامره گرفته شد. ^{۱۱} پادشاه اشور، مردم اسرائيل ره د اشور برد و اونا ره د حاح، د جوزان د پالوى دريائى خابور و د شاراي مادها جاى-د-جاى كد. ^{۱۲} اى كار بخاطرى شد كه اونا از ايد خداوند، خداى خو نشد، بلكه عهد ازو ره، يعنى چيزاى ره كه موسى خدمتگار خداوند امر

كُدُد، تى پاى كد؛ ارى، اونا نه گوش گرفت و نه ازوا پىروى كد.

^{۱۳} د سال چاردهم حكمرانى حزقيا پادشاه، سنا ريب پادشاه آشور د بله تمام شاراي ديوالدار يهودا حمله كد و اونا ره گرفت. ^{۱۴} اوخته حزقيا پادشاه يهودا د پادشاه آشور د لايخيش پيغام ربي كده گُفت: ”ما خطا كديم؛ لطفاً از سرزمين مه پس بورو و هر چيزى كه د بله مه بيلي، ما او ره ميديم.“ پس پادشاه آشور سه صد وزنه نُقره و سى وزنه طلا از حزقيا پادشاه يهودا طلب كد. ^{۱۵} حزقيا تمام نُقره ره كه د خانه خداوند و د خزانه هاى قصر پادشاه بود، دزو دد. ^{۱۶} د امزو غيت حزقيا طلا ره از درگه هاى خانه خداوند و از ستون هاى كه خود حزقيا پادشاه يهودا قد طلا پوش كد كند و د پادشاه آشور دد.

^{۱۷} پادشاه آشور قومندان كل قوا، سر لشكر و سرمشاور نظامى ره قد يگ لشكر كته از لايخيش د اورشليم پيش حزقيا پادشاه ربي كد. اونا حركت كده د اورشليم آمد و غيتي كه د اونجى رسيد، رفته د نزديك كاريز نور بلنه كه د سر راه زمين كالاشويا آسته، ايسته شد. ^{۱۸} اونا حزقيا پادشاه ره د پيش خو كوى كد، ليكن الياقيم باچه حلقيا كه مسئول قصر بود قد شينا منشى دربار و يوآخ باچه آساف كاتب دربار د پيش ازوا رفت. ^{۱۹} اوخته سرمشاور نظامى دزوا گُفت: ”د حزقيا خبر بديد كه پادشاه بزرگ، پادشاه آشور اينى رقم موگيه، اى منبع اعتماد تو چيز خيل آسته كه تو دزو ايقس اعتماد درى؟ ^{۲۰} تو فقط توره موگى و فكر موى كه امو بلده جنگ تدبير و قوت آسته؛ پس آلى دز مه بگى كه تو دز كى توكل كدى كه د خلاف از مه شورش كدى؟ ^{۲۱} راستى اونه، تو د مصر توكل موى، د امزو تياق كه مثل نى ميده شده آسته؛ هر كسى كه لنگر خو ره د بله ازو بندزه او د دست شى در ميه و او ره زخمى مونه. ارى، فرعون پادشاه مصر بلده تمام كساي كه دزو توكل مونه، امى رقم آسته. ^{۲۲} اگه دز مه بگيد، ”مو د خداوند، خدای خو توكل موى.“ آيا او امو نيه كه حزقيا عبادت گاه هاى جاى هاى بلند و قربانگاه هاى شى ره از بين برد و د مردم يهودا گُفت، ”تنها د برابر امزى

قُرْبانگاه د اورشَلیم عبادت کُنید؟“^{۲۳} پس آلی بیه و قد بادار مه پادشاه آشور شرط بزَن: ما دُو هزار اَسپ دَز تو میدیم، اگه تو بتنی دُو هزار سوارکار پیدا کده د بَله ازوا سوار کنی.^{۲۴} اگه نَمیتنی، پس چطور تو میتنی که حتی یکی از ریزه‌ترین قومندانای بادار مره مجبور د عَقَب نشینی کنی، د حالیکه توکل خور ره د گاډی های جنگی و سوارای مصر کدے؟^{۲۵} علاوه ازی، آیا ما بدون امر خداوند د اینجی امدیم تا ای جای ره خراب کنم؟ نه، خداوند دز مه گفته که، د خِلاف امزو سرزمی بورو و او ره خراب کو.“

^{۲۶} اوخته ایاقیم باچه حلقیا، شَبنا و یوآخ د سرمشاوَر نظامی گفت: “لُطفاً قد خدمتگرای خو د زیون ارامی توره بگی، چون مو او ره میدنی. د زیون مردم یهودا قد ازمو توره نگی؛ مردمی که د بَله دیوال شار آسته میشنوه.“^{۲۷} لیکن سرمشاوَر نظامی د جواب ازوا گفت: “آیا بادار مه مره تنها د پیش بادار تو و پیش از تو ری کده تا ای تورا ره بگیم؟ آیا مره د پیش مردمی که د بَله دیوال شار شسته، ری نکه؛ آیا امپطور نییه که اونا ام قد شمو قتی چتلی خو ره موخوره و گمیز خو ره وچی مونه؟“

^{۲۸} اوخته سرمشاوَر نظامی ایسته شد و د آواز بلند د زیون مردم یهودا چیغ زده گفت: “توره پادشاه بزرگ، پادشاه آشور ره بشنوید.^{۲۹} پادشاه اینی رقم موگیه، نیلید که حزقیا شمو ره بازی بدیه، چون او نَمیتنه که شمو ره از دست مه خلاص کنه.^{۳۰} نیلید که حزقیا شمو ره مجبور کنه که د خداوند توکل کُنید و بگیه، “خداوند حتماً مو ره نجات میدیه و ای شار د دست پادشاه آشور نَموفته.“^{۳۱} د توره حزقیا گوش ندید، چون پادشاه آشور اینی رقم موگیه، ‘پیشنهاد صلح مره قبول کُنید و بر شده پیش از مه بیید؛ اوخته هر کدم شمو میتنید که از انگور و انجیر خو بخورید و از او چاه خو وچی کُنید،^{۳۲} تا غیتیکه ما بییم و شمو ره د یگ سرزمی که رقم سرزمین خودون شمو آسته ببرم، د یگ سرزمین پر از غله و شیره انگور، سرزمین پر از نان و باغ های انگور و سرزمین پر از روغون زیتون

و غسل. امی رقم کُنید تا زنده بُمنید و نمرید. پس دَ توره حزقیا گوش ندید، چُون اُو شمو ره بازی دده مُوگیه، 'خداوند مو ره نجات میدیه.'^{۳۳} آیا خدایون ملت های دیگه کدم شی هرگز تنسته که سرزمین خو ره از دست پادشاه آشور نجات بدیه؟^{۳۴} کجا یه خدایون حمات و آریاد؟ کجا یه خدایون سفروایم، هینع و عوا؟ آیا امو خدایو تنست که سامره ره از دست مه نجات بدیه؟^{۳۵} آیا از مینکل تمام خدایون امزی سرزمینا کدم شی تنست که سرزمین خو ره از دست مه نجات بدیه که خداوند بتنه اورشلیم ره از دست مه نجات بدیه؟"

^{۳۶} مردم خود ره چپ گرفت و دزو هیچ جواب ندد، چراکه پادشاه امر کده گفتد: "جواب ازو ره ندید."

^{۳۷} اوخته الیاقیم باچه حلقیا مسئول قصر، شبننا منشی دربار و یوآخ باچه آساف کاتب دربار قد کالاهای پاره پاره د پیش حزقیا آمد و تورای سرمشاور نظامی ره دزو نقل کد.

پیشگویی د باره نجات اورشلیم

۱۹ وختی حزقیا پادشاه امی تورا ره شنید، کالای خو ره پاره کده پلاس پوشید و د خانه خداوند در آمد.^۲ بعد ازو الیاقیم مسئول قصر، شبننا منشی دربار و پیشوایون بزرگ ره که پگ شی پلاس پوشیدد د پیش اشعیای نبی باچه اموص ربی کد.^۳ اونا رفته دزو گفت: "حزقیا اینی رقم مُوگیه، 'امروز روز مصیبت آسته، مو سرزنش شده توهین-و-تحقیر موشی. نلغهگو پیش آمده که زیده شنه، ولی قوت زیدو نیسته.'^۴ کشکه خداوند، خدای تو پگ تورای سرمشاور نظامی ره که بادر شی پادشاه آشور او ره بلده توهین کدون خدای زنده ربی کده، شنیده بشه و بخاطر تورای که خداوند، خدای تو شنیده، او ره جزا بدیه. پس بلده ازمو که باقی مندے دعا کو." ^۵ د حالیکه خدمتگرای حزقیا پادشاه هنوز د پیش اشعیای

بُود، ^۶ اشعيا دزوا گُفت: ”د بادار خو بُگيد که خُداوند ايني رقم مُوگيه، ’از تورای که شِنيدی ترس نَخور، امزُو تورای که خِدمتگارای پادشاهِ آشور گُفت و دز مه کُفرگویی کد. ^۷ اینه، ما یگ روح ره دزُو قرار میدیم تا او یگ آوازه ره شِنیده پس د مُلک خو بوره و ما باعثِ موشم که او د مُلکِ خود خو قد شمشیر کُشته شنه.“

^۸ وختی سرمُشاوَرِ نظامی شِنید که پادشاهِ آشور از لَاحیش رفته، او اورشَلیم ره ایله کده د لِبنه رفت، د جای که پادشاه درگیرِ جنگ بود. ^۹ د امزُو غیت پادشاهِ آشور شِنید که ترهاقه پادشاهِ کُوش د جنگِ ازو مییه. اوخته او بسمِ قاصدا ره پیشِ حزقیا ریی کده گُفت: ^{۱۰} ”د حزقیا پادشاهِ یهودا اینی رقم بُگید: خُداي که تُو دزُو توکلِ مونی، نیل که تُو ره بازی بدیه و بُگيه، ’اورشَلیم د دستِ پادشاهِ آشور نَموفته. ^{۱۱} حتماً تُو شِنیدے که پادشایونِ آشور قد تمامِ مُلک ها چیز کار کد و چطور اونا ره بکلی نابود کد. پس آیا تُو میتنی نجات پیدا کنی؟ ^{۱۲} آیا خُدايونِ مَلت های که بابه کلونای مه اونا ره نابود کد تنست که امو مَلت ها ره نجات بدیه، یعنی مردُمِ جوزان، حاران، رِصِف و مردُمِ عِدن ره که د تَلَسار بود؟ ^{۱۳} کجا یه پادشاهِ حَمات، پادشاهِ اَرپاد، پادشاهِ شارِ سِفروایم، پادشاهِ هینع و پادشاهِ عوا؟“

دُعایِ حزقیا

^{۱۴} حزقیا خط ره از قاصدا گِرِفته خاند و بعد ازو د خانه خُداوند در آمد و او ره د حُضُورِ خُداوند واز کده اِشْت. ^{۱۵} اوخته حزقیا د پیشِ خُداوند دُعا کده گُفت: ”ای خُداوند، خُدايِ اِسْرائیل که د بله کِرُوبیا شِشْتے، تنها تُو د بله تمامِ مُلک های دُنیا خُدا اَسْتی و اَسْمو و زمی ره تُو خَلق کدے. ^{۱۶} ای خُداوند، گوشِ بگير و بَشنو؛ ای خُداوند چیمای خو ره واز کُو و بَنگر. اَرے، تورای سَنحاریب ره که بخاطرِ تَوهینِ کدونِ خُداي زنده ریی کده، بَشنو. ^{۱۷} ای خُداوند، ای راست اَسْته که پادشایونِ آشور مَلت ها و سرزمینِ ازوا ره خراب کد ^{۱۸} و خُدايونِ ازوا ره د

آتش آندخت، چراکه اونا خُدا نُبُود، بَلْکِه ساختِه دِسْتِ اِنسان بُود که از چيو و سنگ جور شُد؛ امزی خاطر اونا تباہ شُد. ^{۱۹} پس آلی آی خُداوند، خُداى مو، مو ره از دِسْتِ اَزو نِجاتِ بَدی تا پِگِ مُلکِ هاى دُنیا بَدنه که تنها تُو آی خُداوند، خُدا اَسْتی.

نُبُوتِ اِشعیا

^{۲۰} اوخته اِشعیا باچه اَموص دَ حَزَقیا پِیغامِ رِی کده کُفت: ”خُداوند، خُداى اِسرائیل اینی رقمِ مُوگیه، ’ما دُعایِ تُو ره که دَ بارِه سَنحاریبِ پادشاهِ اَشُور دَ پیش مه کدى شِنیدم،‘ ^{۲۱} و کلامی که خُداوند دَ پادشاهِ اَشُور کُفته، اینی اَسْتِه:

’صَهیون، امی دُخترِ خانه،

تُو ره خار-و-حَقیرِ حِسابِ مُونه و رِیشخندِ مُونه.

امی دُختر، اورشَلیم،

از پس تُو سر خُو ره شور میدیه.

^{۲۲} تُو کی ره توهینِ کدى و دَ ضِدِ کى کُفرگوییِ کدى؟

تُو دَ خِلافِ کى آوازِ خُو ره بلندِ کدى

و چیمایِ خُو ره کشیدی؟

آیا دَ خِلافِ خُداوند، قُدُوسِ اِسرائیل؟

^{۲۳} تُو دَ وَسِیلَه قاصِدایِ خُو خُداوند ره توهینِ کده کُفتی:

”ما قد گاډی های جنگی غدر خو د قیلی کوه ها و د دامنه های لبنان بُر
شدم.“

ما بلندترین درختون سرو و بهترین صنوبر های شی ره قطع کدم.

ما د دورترین جای های شی و خوبترین جنگل های شی داخل شدم.

^{۲۴} ما د سرزمین بیگنه چاه ها کندم و از او ازوا وچی کدم.

ما قد قف پای خو تمام دریاچه های مصر ره خشک کدم.“

^{۲۵} آیا نشنیدے که ما ای چیزا ره از زمانای غدر گاه مقرر کدم؟

ما د زمانای قدیم نقشه شی ره کشیدم و آلی اونا ره انجام دده مورم

تا تو شارای مستحکم ره بیرو کنی

و د یگ کوډ سنگ تبدیل کنی.

^{۲۶} امزی خاطر مردمای ازوا قوت خو ره از دست دده،

و بے جرأت و کم روحیه شده؛

اونا رقم گیاه بیابو، رقم سوزه نوبرشده و رقم علف بله بام جور شده

که پیش از کته شدو خشک موشه.

^{۲۷} لیکن ما ششتون و باله شدون تو ره، رفتون و آمدون تو ره میدنم

و از خشمی که د خلاف ازمه دری، خبر آستم.

۲۸ ازی که تُو د بَلِه ازمه خَشْمِگین شُدے

و غُرور و تَكْبُر تُو د گوش مه رَسیده،

ما نُختِه خُو ره د بِنی تُو و لَغام خُو ره د دان تُو قرار میدیم،

و تُو ره از راهی که آمدے، پس ری مُونم.

۲۹ آی حَزَقیا، اینی بَلدِه تُو یگ نشانی آسته: اِمسال شُمُو از چیزای خودروی
مُوخوَرید و د سال دَوَم چیزای ره که از تَخَم ازوا مُورویه، لیکن د سال سِوَم
کِشت و دِرُو کُنید و تاک ها شَنده از میوه ازوا بُوخوَرید. ۳۰ باقی مَنده خانوار یهُودا
که از چَنگ دُشمو خطا خورده بسم ریشِه غُوج مُودَوَنه و از باله میوه میدیه،
۳۱ چراکه از اورشَلیم جم باقی مَنده بُر شُدِه میبه و از صَهیون جمی که از چَنگ
دُشمو خطا خورده؛ اَرے، غَیرت خُداوند لَشکر ها ای ره انجام میدیه.

۳۲ پس خُداوند د باره پادشاهِ آشور اینی رقم مُوگیه: 'اُو د ای شار داخل نمُوشه و
اینجی ره قد تیر نَمیزنه؛ اُو د برابر شار قد سپر ایسته نمُوشه و د پیش رُوی شی
سَنگر بلند جور نمُونه، ۳۳ بلکه از راهی که آمدِه د امزو راه پس موره. اَرے،
خُداوند مُوگیه که، 'اُو د شار داخل نمُوشه، ۳۴ چُون ما ازی شار دِفاع مُونم و
بخاطر خود خُو و بخاطر خِدمتگار خُو داوود ای ره نجات میدیم.'"

۳۵ د امزو شاو ملایکه خُداوند حَرکت کد و یگ صد و هشتاد و پنج هزار نفر از
لَشکرِ آشور ره زد. صَباح گاه وختی مردُم از خاو باله شُد، دید که پگ ازوا مُرده
و لاش های شی اُفتده. ۳۶ اوخته سَنحاریب پادشاهِ آشور کوچ کده پس د شار
نینوا رفت و د اُونجی د زندگی خُو اِدامه دد. ۳۷ یگ روز وختیکه سَنحاریب د
خانه خُدا ی خُو نَسروک مَصرُوف عِبادت بُود، باچه های شی اَدْرَمَلک و شِراَصِر
اُو ره قد شمشیر کُشت و خودون شی د سرزمین آرات دوتا کد. بعد از

سَنَحَارِيبِ بَاچِه شَيِ اِسْرَ - حَدَّوْنِ دَ جَايِ اَزُو پَادشَاهِ شُد.

ناجوری حزقیا

۲۰ دَ امزُو زَمَانِ حَزَقِيَا نَاجورِ شُد و نَزْدِيكِ مُردو بُود. اوخته اِشعِيَايِ نَبِيِ بَاچِه اَموَصِ دَ پُرْسِيْدوْنِ اَزُو رَفْت و دَزُو كُفْت: ”خُداوند ايني رَقْمِ مُوگِيه، فِكْرِ خَانِه و خَانَوَارِ خُو رِه بُكُو، چِرَاكِه تُو مُومَرِي و زِنْدِه نَمُوْمَنِي.“^۲ اوخته حَزَقِيَا رُوِي خُو رِه سُوْنِ دِيوَالِ كَد و دَ پِيْشِ خُداوند دُعا كَدِه كُفْت: ”اَيِ خُداوند، لُطْفَاً دَ يَادِ خُو بَيْرِ كِه مَا چِطُورِ قَدِ وِفَادَارِي و تَمَامِ دِلِ دَ حُضُورِ تُو رِفْتَارِ كُدْمِ و چِيْزِي رِه كِه دَ نَظَرِ تُو دُرُسْتِ بُود اَنجَامِ دَدْم.“ بعد اَزُو حَزَقِيَا زَارِ زَارِ چِخْرَا كَد.

۴ پِيْشِ اَزِي كِه اِشعِيَا اَزِ حَوْلِي مِيْنَكَلْنِه قَصْرِ بُرِ شَنِه، كَلَامِ خُداوند دَزُو نَازِلِ شُدِه كُفْت: ”پَسِ بُوْرُو و دَ رَهْبِرِ قَوْمِ مِه حَزَقِيَا بُگِي كِه خُداوند، خُدايِ بَابِه كَلُونِ تُو داوُودِ ايني رَقْمِ مُوگِيه، مَا دُعايِ تُو رِه شِنِيْدْمِ و آوِيْدِه هَايِ تُو رِه دِيْدْمِ. اَيْنِه، مَا تُو رِه شِفا مِيْدِيْمِ و تُو دَ رُوْزِ سِوْمِ دَ خَانِه خُداوند موري.“^۶ مَا دَ رُوْزايِ عُمَرِ تُو پُوْزْدِه سَالِ اِضَافِه مُوْنِمِ و تُو و اَمِي شَارِ رِه اَزِ دِسْتِ پَادشَاهِ اَشُورِ نِجَاتِ مِيْدِيْمِ. اَرَمِي، اَمْزِي شَارِ مَا بَخَاطِرِ خُودِ خُو و بَخَاطِرِ خِدْمَتْگارِ خُو داوُودِ دِفاعِ مُوْنِمِ.“^۷ اوخته اِشعِيَا كُفْت: ”يَكِ پَتِي اَنجِيرِ بَگِيْرِيْدِ و دَ بَلِه دَانِه بِيْلِيْدِ.“ اُونَا پَتِي اَنجِيرِ رِه كَرِيفْتِه دَ بَلِه دَانِه اِيْشْتِ و اُو زِنْدِه مَند.

۸ و حَزَقِيَا اَزِ اِشعِيَا پُرْسَانِ كَدِه كُفْت: ”نِشَانِي كِه خُداوند مَرِه كَامِلَاً شِفا مِيْدِيه و مَا دَ رُوْزِ سِوْمِ دَ خَانِه خُداوند مَورْمِ، چِيْزِخِيلِ اَسْتِه؟“^۹ اِشعِيَا كُفْت: ”نِشَانِي اَزِ طَرَفِ خُداوند كِه خُداوند تَوْرِه رِه كِه كُفْتِه پُورِه مُونِه، ايني اَسْتِه: چِي مِيخَاهِي، سَايِه دَه دَرَجِه پِيْشِ بُوْرِه يَا دَه دَرَجِه پَسِ بِيِيه؟“^{۱۰} حَزَقِيَا كُفْت: ”دَه دَرَجِه پِيْشِ رِفْتوْنِ سَايِه يَكِ كَارِي عَادِي يَه؛ پَسِ بِيْلِ كِه سَايِه دَه دَرَجِه پَسِ بِيِيه.“^{۱۱} اوخته اِشعِيَايِ نَبِيِ اَزِ خُداوند خَاهِشِ كَدِ و خُداوند سَايِه رِه اَزِ دَرَجِه هَايِ كِه دَ بَلِه

ساعتِ آفتوی آحاز تاه رفتد، ده درجه پس اورد.

قاصداى بابل

^{۱۲} د امزو وخت مړودک- بلدان باچه بلدان پادشاه بابل قاصدا ره قد خط و تحفه د پيش حزقيا رى کد، چون شنيدد که حزقيا ناجور بود. ^{۱۳} حزقيا اونا ره خوش آمدید گفت و تمام خزانه های قصر خو ره بلده ازوا نشو دد: نقره، طلا، موادهای خوشبوی، روغون قیمتی، سلاح- خانه و هر چیز دیگه که د خزانه های خو دشت. خلاصه د قصر شی و د مملکت شی اوطور چیز نمند که حزقيا دزوا نشو ندده بشه. ^{۱۴} د امزو غیت اشعیای نبی د پيش پادشاه آمد و ازو پرسان کده گفت: ”امی مردا چیزخیل موگفت؟ اونا از کجا د پيش تو آمده بود؟“ حزقيا د جواب شی گفت: ”اونا از یگ جای دور، یعنی از بابل آمده بود.“ ^{۱۵} اشعیای گفت: ”اونا د خانه تو چی دید؟“ حزقيا گفت: ”اونا هر چیزی ره که د خانه مه آسته دید و هیچ اوطور چیز د خزانه های مه نمند که دزوا نشو ندده بشم.“ ^{۱۶} پس اشعیای د حزقيا گفت: ”کلام خداوند ره بشنو، ^{۱۷} روزی مییه که تمام چیزای خانه تو و هر چیزی که بابه کلونای تو تا امروز ذخیره کده، د بابل برده موشه؛ آرے، خداوند موگیه، هیچ چیز بلده تو باقی نمونه.“ ^{۱۸} و بعضی از باچه های تو که از تو د وجود مییه و بلده تو زیده موشه ام برده موشه و د قصر پادشاه بابل خدمتگار جور موشه.“ ^{۱۹} اوخته حزقيا د اشعیای گفت: ”کلام خداوند ره که گفتی خوب آسته.“ چون او قد خود خو گفت: ”آیا امیطور نییه که د روزای زندگی ازمه صلح و آرامش برقرار مومنه؟“ ^{۲۰} باقی کارای حزقيا و تمام قدرت شی و قصیه حوض و کاریزی که جور کد و او ره د شار اورد د کتاب تواربخ پادشایون یهودا نوشته یه. ^{۲۱} وختی حزقيا فوت کده قد بابه کلونای خو خاو کد، باچه شی منسی د جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی مَنَسی دَ یهودا

۲۱ مَنَسی دوازده ساله بُود که پادشاه شُد و پنجاه و پنج سال دَ اورشَلیم پادشاهی کد. نامِ آبِه شی حِفصیبِه بُود. ^۲ اُو چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند بد بُود انجام دَد و از کارای زِشتِ مِلَّتِ های پِیروی کد که خُداوند اونا ره از پیشِ رُوی بَنیِ اِسرائیل هَی کُد. ^۳ اُو عِبادتِ گاهِ های جای های بلند ره که آتِه شی حِزقیَا بیرو کُد، دُوباره آباد کد، بَلدِه بَعْلِ قُربانگاهِ ها تیار کد، سَتُونِ اَشیره ره رقمی که اَخابِ پادشاهِ اِسرائیل جور کُد، جور کد و دَ برابرِ تمامِ لشکرِ اَسْمو سَجده کده اونا ره پَرستش کد. ^۴ اُو قُربانگاهِ ها ره دَ خانهِ خُداوند آباد کد، دَ جایی که خُداوند دَ بارِه شی کُفُتُد: ”ما نامِ خُو ره دَ اورشَلیم قرار میدیم.“ ^۵ اَرِی، اُو بَلدِه لشکرِ اَسْمو دَ هر دُو حَولی خانهِ خُداوند قُربانگاهِ ها آباد کد. ^۶ اُو باچِه خُو ره دَ آتِشِ تقدیم کد، پالگری و جادوگری کد و از کسای که اَرواحِ ره حاضرِ مُوکد و قد جنیاتِ سر-و-کار دَشتِ مشوره گرفت. اُو دَ نظرِ خُداوند غَدِرِ کَلو شرارتِ کد و قارِ خُداوند ره باله اُورد. ^۷ اُو بُتِ اَشیره ره که جور کُد، دَ خانهِ قرار دَد که خُداوند دَ بارِه شی دَ داوود و دَ باچِه شی سُلیمان کُفُتُد: ”ما دَ امزی خانه و دَ اورشَلیم که از مینکلِ پگِ طایفهِ های اِسرائیل اِنْتِخابِ کدیم نامِ خُو ره تا اَبَدِ قرار میدیم ^۸ و پایایِ اِسرائیل ره از سرزمینی که دَ آتِه گونِ ازوا ددیم دیگه آواره نَموئم، دَ شرطی که اونا فِکرِ خُو ره بَگیره و دَ مُطابقِ چیزای که دَزوا اَمَرِ کدیم و دَ مُطابقِ شریعتی که خِدمتگارِ مه مَوسِی دَزوا اَمَرِ کده، رفتار کنه.“ ^۹ لیکن اونا گوشِ نَگرفت؛ پس مَنَسی اونا ره گُمراه کد و اونا از مِلَّتِ های که خُداوند از پیشِ رُوی بَنیِ اِسرائیل هَی کُد، بدتر رفتار کد.

^{۱۰} اوخته خُداوند دَ وسیلهِ خِدمتگرایِ خو اَنبیاِ اینی پیغامِ ره ری کد و اَنبیا کُفت: ^{۱۱} ”ازی که مَنَسی پادشاهِ یهودا امی رقمِ کارای زِشتِ ره انجام دده و از اَموریای که پیشِ ازو دَ ای سرزمی بُود بدتر رفتار کده و قد بُتِ های خُو باعثِ شُدِه که یهودا ام گناه کنه، ^{۱۲} خُداوند، خُدایِ اِسرائیل اینی رقمِ مُوگیه، ’اینه، ما دَ بَلِه

اورشليم و يهودا بلا نازل مؤنم، د اندازه که هر کس بشنوه، گوشای شی جرینگس کنه. ^{۱۳} ما د بيله اورشليم تار رجه سامره و شاقول خانه آخاب ره دراز مؤنم و اورشليم ره پاک مؤنم، رقم کسی که یگ کاسه ره پاک مونه و د غیت پاک کدو چپه و راسته مونه. ^{۱۴} ما باقی منده میراث خو ره بے پناه ایله مؤنم و اونا ره د دست دشمنای شی تسلیم مؤنم و اونا د وسیله تمام دشمنای خو چور و چپاول موشه، ^{۱۵} چون اونا چیزای ره که د نظر ازمه بد آسته انجام دده و از روزی که بابه کلونای ازوا از مصر برو آمده تا امروز قار مره باله آورده ری یه.“

^{۱۶} علاوه ازی، منسی خون بیگناه ها ره از حد کلو ریختند، د اندازه که سراسر اورشليم ره پر کد، ای گناه ازو جدا از گناهی بود که او باعث شد تا يهودا گناه کنه و چیزای ره که د نظر خداوند بد بود، انجام بدیه.

^{۱۷} باقی کارای منسی و پگ چیزای که کد و گناهی ره که مرتکب شد، د کتاب تواریخ پادشایون يهودا نوشته یه. ^{۱۸} وختی منسی فوت کده قد بابه کلونای خو خاو کد و د باغ قصر خو، یعنی د باغ عزا دفن شد، باچه شی آمون د جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی آمون د يهودا

^{۱۹} آمون بیست و دو ساله بود که پادشاه شد و دو سال د اورشليم حکمرانی کد. آبه شی مشلمت نام دشت؛ او دختر حاروص از یطبه بود. ^{۲۰} او چیزای ره که د نظر خداوند بد بود انجام دد، رقمی که آته شی منسی انجام ددد. ^{۲۱} او د مطابق پگ راه های آته خو رفتار کد و بت های ره که آته شی پرستش کدد، او ام پرستش کده اونا ره سجده کد. ^{۲۲} او خداوند، خدای بابه کلونای خو ره ایله کد و د مطابق راه-و-طریق خداوند رفتار نکد.

^{۲۳} اوخته خدمتگاری آمون پادشاه د خلاف ازو نقشه کشید و او ره د قصر شی

کُشت.^{۲۴} لیکن مردمِ سرزمینِ یهودا تمامِ کسایِ ره که دَ خِلافِ آمون پادشاهِ نَقشه کشیدد، از بَین بُرد و باچِه شی یوشیا ره دَ جای ازو پادشاه جور کد.^{۲۵} باقی کارای که آمون کد، دَ کِتابِ تَواریخِ پادشایونِ یهودا نِوِشته یه.^{۲۶} وختی آمون دَ قبر خُو دَ باغِ عَزّا دَفن شد، باچِه شی یوشیا دَ جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی یوشیا دَ یهودا

۲۲ یوشیا هشت ساله بُود که پادشاه شد و سی و یگ سال دَ اورشَلیم حُکمرانی کد. آبه شی بَدیده نام دَشت؛ او دُختر عَدایا از بَصَقَت بُود.^۲ او چیزای ره که دَ نظرِ خُداوند دُرست بُود انجام دَد و دَ مُطابِقِ تمامِ راه های بابه کَلون خُو داوود رفتار کد؛ او طرفِ راست یا چپ تاو نَخورد و گُمراه نَشُد.

۳ یوشیا پادشاه دَ سالِ هَزدهُم حُکمرانی خُو شافان باچِه اَصَلیا نوسِه مِشَلام ره که مَنشی بُود، دَ خانِه خُداوند رَیی کده گُفت:^۴ ”پیشِ حَلِقیا پیشوای بزرگ بورو و دَزو بگی که پیسه ره که دَ خانِه خُداوند اُورده شده و مُحافِظینِ دانِ درگه از مردمِ جم کده، حِساب کُنه.^۵ بعد ازو او ره دَ دِستِ سرکارگرای که بلده کارِ خانِه خُداوند تعیین شده، تسلیم کُنه تا اونا امو پیسه ره دَ کسایِ بَدیه که دَ خانِه خُداوند کار مونه و خرابی های خانِه خُداوند ره جور مونه،^۶ یعنی دَ نجارا، اُستاکارا و گلکارا؛ امچنان امزو پیسه چپو ها و سنگای تراش شده بلده جور کدون خرابی های خانِه خُداوند بخره.^۷ لیکن از پیسه که دَ دِست ازوا دده موشه، حِساب گِرِفته نَشُنه، چراکه اونا صادقانه رفتار مونه.“

۸ دَ امزو غَیت حَلِقیا پیشوای بزرگ دَ شافان مَنشی گُفت: ”ما کِتابِ تورات ره دَ خانِه خُداوند پیدا کُدم.“ اوخته حَلِقیا امو کِتاب ره دَ شافان دَد و شافان کِتاب ره خاند.^۹ بعد ازو شافان مَنشی پیشِ پادشاه رفت و دَ پادشاه خبر دده گُفت: ”خِدمتگرای تو پیسه ره که دَ خانِه خُداوند بُود، بُر کد و او ره دَ دِستِ

سرکارگرای که دَ خاڼه خُداوند تعین شُدِه، تسلیم کد. ^{۱۰} امچنان شافان مُنشی دَ پادشاه خبر دده گُفت: ”حلقیا پیشوا بلده مه یگ کتاب دده.“ و شافان اُو ره دَ پیش پادشاه خاند. ^{۱۱} وختی پادشاه تورای کتابِ تورات ره شنید، کالای خو ره چک کد. ^{۱۲} و پادشاه دَ حلقیا پیشوا، اخیقام باچه شافان، عکبور باچه میکایا، شافان مُنشی و عسایا حاضرِ باشِ پادشاه امر کده گُفت: ^{۱۳} ”بورید و از خُداوند بلده ازمه، بلده مردُم و بلده تمام یهودا دَ باره تورای امزی کتاب که پیدا شُدِه، مشوره بگیری، چُون غَضَبِ خُداوند که دَ خلافِ ازمو داغ شُدِه غدر کته یه، چراکه بابه کلونای مو دَ تورای امزی کتاب گوش ندد و دَ مطابقِ پگ چیزای که بلده ازمو نوشته یه، رفتار نکد.“

^{۱۴} پس حلقیا پیشوا، اخیقام، عکبور، شافان و عسایا پیشِ حُده نبیه خاتونِ شُلام باچه تقوه نوسه حرّس رفت؛ شُلام مسؤلِ کالای پیشوا یو بُود. حُده دَ حصّه دوّم اورشُلیم زندگی مُوكد و اونا دَ اُمونجی قد ازو گپ زد. ^{۱۵} حُده دزوا گُفت: ”خُداوند، خُدا ی اسرائیل اینی رقم مُوگیه، کسی که شُمو ره پیشِ ازمه ری کده، دزُو بگید که ^{۱۶} خُداوند اینی رقم مُوگیه: اینه، ما دَ بله امزی جای و مردُم شی بلا نازل مُونم، دقیقِ مطابقِ تمامِ تورای کتابی که پادشاهِ یهودا خاند، ^{۱۷} چراکه اونا مره ایله کده و بلده خُدا یون بیگنه بخور خوشبُوی سوختنده تا قد تمام کارای دستای خو، قار مره باله بیره. امزی خاطر غَضَبِ مه دَ بله امزی جای اَلنگه مُونه و گل نمُوشه.“ ^{۱۸} لیکن دَ باره پادشاهِ یهودا که شُمو ره بخاطرِ مشوره گرفتو از خُداوند ری کده، دزُو بگید که دَ باره تورای که تُو شنیدی خُداوند، خُدا ی اسرائیل اینی رقم مُوگیه: ^{۱۹} ازی که دلِ تُو نرم بُود و تُو خود ره دَ حُضورِ خُداوند فروتن کدی و دَ غیبتیکه کلام مره دَ خلافِ امزی جای و باشنده های شی شنیدی که نابُود و نالت مُوشه، کالای خو ره چک کدی و دَ حُضورِ مه چخرا کدی، ما ام دُعای تُو ره شنیدم. ای ره خُداوند مُوگیه. ^{۲۰} امچنان خُداوند مُوگیه، ’ما تُو ره قد بابه کلونای تُو یگجای مُونم و تُو دَ وختِ صلح و آرامش دَ قبر خو ایشته مُوشی و تمامِ بلای ره که ما دَ بله امزی جای نازل مُونم، چیمای تُو یگ شی ره ام

نمینگره.“ پس اونا امو جواب ره د پادشاه اورد.

یوشیا عهد ره تازه مونه

۲۳ یوشیا پادشاه پیغام ری کده تمام ریش سفیدای یهودا و اورشلیم ره د پیش خو جم کد.^۲ اوخته پادشاه و تمام مردم یهودا و پگ باشنده های اورشلیم و پیشوایو و انبیا، یعنی قد تمام قوم، قد کته و ریزه د خانه خداوند رفت. و پادشاه تمام تورای کتاب عهد ره که د خانه خداوند پیدا شد، بلده ازوا خاند تا بشنوه.^۳ پادشاه د پالوی ستون ایسته شد و د حضور خداوند عهد بسته کد که از خداوند پیروی مونه و احکام و دستورا و قوانین شی ره قد تمام دل و تمام جان نگاه مونه و تورای عهدی ره که د امزو کتاب نوشته بود، د جای میره؛ و پگ مردم د امزو عهد پایبند شد.

۴ اوخته پادشاه د حلقیا پیشوای بزرگ و پیشوایون رتبه دو و محافظین دان درگه امر کد تا تمام ظرفای ره که بلده بعل، آشیره و تمام لشکر آسمانی جور شد از خانه خداوند بر کنه. پس اونا امو چیزا بر کده د برون اورشلیم د زمینای قدرون سوختند و خگستر شی ره د بیت-ئیل برد.^۵ او امچنان پیشوایون بت ها ره که پادشایون یهودا تعیین کد تا د بتخانه های شارای یهودا و د گرد-و-بر اورشلیم بخور خوشبوی بسوزنه و ام کسای ره که بلده بعل، آفتو، ماهتو، ستاره ها و تمام برج های فلکی بخور خوشبوی موسوختند، برطرف کد.^۶ او بت آشیره ره از خانه خداوند بر کده د برون اورشلیم د دره قدرون برد و او ره د امونجی سوختند؛ بعد ازو او ره سیده رقم خاک جور کد و خاک شی ره د بله قبر های مردم عام پاش دد.^۷ او خانه های لواطگرا ره که د خانه خداوند بود و خاتونو د اونجی بلده بت آشیره رخت مویافت، بیرو کد.^۸ او تمام پیشوایو ره از شارای یهودا جم کد و بتخانه های ره که امو پیشوایو دزوا بخور خوشبوی موسوختند از جبع تا بیئرشبع نجس کد. او بتخانه های درگه ها ره که د طرف چپ درگه شار، د دان

درگه یهوشع قومندانِ شار بُود، ام بیرو کد. ^۹ اگرچه پیشوایونِ بُتخانه ها دَ قُربانگاهِ خُداوند دَ اورشَلیمِ نَزْدیکِ نَمُوشد، لیکن مِیتَنست که از نانِ فطیرِ قدِ دیگه پیشوایو بُخوره. ^{۱۰} یوشیا بُتخانه توفتِ ره که دَ درّه بن-هَنوم بُود، نَجس کد تا هیچ کس باچه یا دُختر خُو ره بَلده مولکِ دَ آتَشِ تَقْدیمِ نَکنه. ^{۱۱} او اَسپِ های ره که پادشایونِ یهودا دَ آفتو وَقف کُدد و دَ مَنه حَولی دَ نَزْدیکِ اُتاقِ نَتَن-مِلکِ نَفرِ دَربارِ بُود، از دانِ درگه خَانه خُداوند پس کد و گاډی های ره که دَ آفتو وَقف شُد دَ آتَشِ سوختند. ^{۱۲} قُربانگاه های ره که پادشایونِ یهودا دَ بَله بامِ باله-خَانه آحاز جور کُدد و قُربانگاه های ره که مَنسی دَ دُو حَولی خَانه خُداوند جور کُدد، پادشاه اونا ره بیرو کده دَ خاک اوار کد و گرد-و-خاک شی ره دَ درّه قَدرون تیت کد. ^{۱۳} پادشاه بُتخانه های ره که دَ شَرَقِ اورشَلیمِ دَ جَنُوبِ کوهِ تباهی بُود ام نَجس کد؛ سُلیمانِ پادشاهِ اِسرائیلِ اُمو جای های عِبادتِ ره بَلده اَشْتورِتِ بُتِ نَفرتِ اَنگیزِ صیدونیا، بَلده کَموشِ بُتِ نَفرتِ اَنگیزِ موآبیا و بَلده مِلکومِ بُتِ زِشتِ عمونیا جور کُدد. ^{۱۴} او سَتون های پَرستِشی ره تَکه-و-پَرچه کد و بُت های اَشیره ره میده کده جای های ازوا ره قد استغونایِ اِنسانِ پُر کد.

^{۱۵} علاوه ازی، قُربانگاهی ره که دَ بَیت-ئیل دَ بُتخانه بُود و دَ وَسِیلِه یَرُبعامِ باچه نَباطِ آباد شُد دَ وَسِیلِه کسی که باعِثِ شُد اِسرائیلِ گُناه کنه، پادشاه اُمو قُربانگاه ره قد بُتخانه قتی بیرو کد. او بُتخانه ره سوختند دَ خاک اوار کد و بُتِ اَشیره ره دَر دَد. ^{۱۶} یوشیا گِرِدوِبَرِ خُو ره تُوخ کد و قَبر های ره که دَ کوه بُود، دید. اوخته او نَفرِ رِیی کده استغونا ره اَمزُو قَبر ها گِرِفت و اونا ره دَ بَله قُربانگاه سوختند او ره نَجس کد. ای کار دَ مُطابِقِ کلامِ خُداوند شُد که مَرِدِ خُدا دَ زَمانِ یَرُبعامِ امی تورا ره اِعلان کده پیشگویی کُدد. ^{۱۷} بعد ازو یوشیا پُرسان کده گُفت: ”اُمو سنگِ قَبر ره که دَ اُونجی مِینگَرُم، چِیزخِیل اَسته؟“ مَرِدِمِ شار دَ جَوابِ شی گُفت: ”سنگِ قَبرِ اَمزُو مَرِدِ خُدا اَسته که از یهودا اَمده دَ باره اَمزی کار های که تُو دَ بَله قُربانگاهِ بَیت-ئیل کدی، پیشگویی کد.“ ^{۱۸} اوخته پادشاه گُفت: ”او ره غَرَضِ نَگیرید و کس دَ استغونایِ شی دِست نَزَنه.“ پس استغونایِ ازو و

استغونای نبی ره که از سامره آمد، غرض نگرفت.^{۱۹} یوشیا امچنان تمام بتخانه های جای های بلند ره که د شارای سامره بود و پادشایون اسرائیل آباد کده قار خداوند ره باله اورد، بیرو کد. او پگ کارای ره که د بیت-ئیل کدد، قد ازوا ام کد.^{۲۰} او تمام پیشوایون بتخانه ها ره که د اونجی بود، د بله قریانگاه ها کشت و استغونای انسان های مرده ره د بله ازوا سوختند. بعد ازوا یوشیا پس د اورشلیم آمد.

^{۲۱} پادشاه د پگ مردم امر کده گفت: ”عید پصح ره رقمی که د امزی کتاب عهد نوشته یه، بلده خداوند، خدای خو برگزار کنید.“^{۲۲} واقعاً که امی رقم عید پصح از زمان قاضی های که اسرائیل ره رهبری موکد و ام د تمام دورون پادشایون اسرائیل و پادشایون یهودا برگزار نشد.^{۲۳} امی عید پصح ره یوشیا د سال هژدهم پادشاهی خو بلده خداوند د اورشلیم برگزار کد.

^{۲۴} علاوه ازی، یوشیا کسای ره که ارواح ره حاضر موکد و جادوگری موکد و بت های ره که د خانه پرستش موشد و دیگه بت ها ره قد تمام چیزای نفرت انگیز دیگه که د سرزمین یهودا و د اورشلیم وجود دشت، نابود کد تا تورای تورات، یعنی تورای کتابی ره که حلقیا پیشوا د خانه خداوند پیدا کدد، د جای بیره.^{۲۵} پیش ازوا هیچ پادشاه قد تمام دل، تمام جان و تمام قوت خو پس سون خداوند تاو نخورد و مطابق تمام تورات موسی رفتار نکدد و بعد ازوا ام رقم ازوا الی کس رفتار نکد.

^{۲۶} لیکن خداوند از شدت قار کلوی خو تاه نشیشت، از غضبی که د خلاف یهودا داغ شد، چون منسی د وسیله پگ کارای خو قار ازوا ره باله اورد.^{۲۷} پس خداوند گفت: ”یهودا ره ام از حضور خو دور مونم، امو رقم که اسرائیل ره دور کدم و امی شار انتخاب کده خو اورشلیم ره قد خانه که د باره شی گفتم، نام خو ره د اونجی قرار میدیم، ام ایله مونم.“

^{۲۸} باقی کارای یوشیا و پگ چیزای که کد، د کتاب تواریخ پادشایون یهودا نوشته یه. ^{۲۹} د زمان حکمرانی یوشیا نکو فرعون پادشاه مصر بلده کومک پادشاه آشور د دریای فرات آمد و یوشیا پادشاه رفت که قد ازو مقابله کنه، لیکن وختی فرعون د مگیدو قد ازو روی د روی شد، او ره کشت. ^{۳۰} خدمتگرای شی جسد ازو ره د گاوی ایشته از مگیدو د اورشلیم آورد و د قبر شی دفن کد. اوخته مردم سرزمین یهودا، یهوآحاز باچه یوشیا ره گرفته مسح کد و او ره د جای آته شی پادشاه جور کد.

پادشاهی یهوآحاز د یهودا

^{۳۱} یهوآحاز بیست و سه ساله بود که پادشاه شد و سه ماه د اورشلیم حکمرانی کد. آبه شی حموتل نام دشت و دختر ارمیا از لبه بود. ^{۳۲} او چیزای ره که د نظر خداوند بد بود انجام دد، امو رقم که بابه کلونای شی انجام ددد. ^{۳۳} پس نکو فرعون او ره د ربله، د سرزمین حمات د بندی خانه اندخت تا د اورشلیم پادشاهی نکنه. علاوه ازی، صد وزنه نقره و یگ وزنه طلا ام د بله سرزمین یهودا جزیه قرار دد. ^{۳۴} بعد ازو نکو فرعون الیاقیم باچه دیگه یوشیا ره د جای آته شی یوشیا، پادشاه جور کد و نام شی ره تبدیل کده یهوایاقیم ایشته و یهوآحاز ره گرفته د مصر آمد و یهوآحاز د امونجی مرد. ^{۳۵} یهوایاقیم نقره و طلای ره که فرعون طلب کدد، دد؛ لیکن د بله سرزمین یهودا مالیه قرار دد تا نقره و طلای ره که فرعون طلب کدد، پوره کنه. او نقره و طلا ره مطابق مالیه که د بله مردم قرار ددد، از هر کس د زور گرفت و د نکو فرعون دد.

پادشاهی یهوایاقیم د یهودا

^{۳۶} یهوایاقیم بیست و پنج ساله بود که پادشاه شد و یازده سال د اورشلیم حکمرانی کد. آبه شی زبیده نام دشت و دختر پدایاه از روماه بود. ^{۳۷} او چیزای ره که د نظر

خُداوند بَد بُود انجام دَد، اَمو رقم که بابه‌کلونای شی انجام دَد.

۲۴ دَ دَورونِ حُکمرانیِ یهوایِ قِیم، نَبوکَدنصرِ پادشاهِ بابلِ حمله کد و یهوایِ قِیم سه سال خدمتگارِ ازو شد؛ لیکن بعد از سه سال سرپیچی کده دَ خِلافِ ازو شورش کد. ۲ خُداوند گروه‌هایِ مُسلِحِ کلدانیا، ارامیا، موآبیا و عمونیا ره دَ خِلافِ یهوایِ قِیم ری کد؛ اَرَمی، خُداوند مُطابِقِ کلامی که دَ وسیله خدمتگاریِ خُو انبیا گُفتد، اونا ره دَ خِلافِ یهوایِ قِیم ری کد تا اُو ره بیرو کنه. ۳ یقیناً ای بلا دَ حُکم خُداوند دَ بِلِه یهوایِ قِیم نازل شد تا اونا ره بخاطرِ گناه‌هایِ مَنَسی و پگ چیزای که کد، از حُضورِ خُو دُور کنه. ۴ امچنان ازی که مَنَسی خُونِ بیگناه‌ها ره ریختند و اورشَلیم ره از خُونِ بیگناه‌ها پُر کد، خُداوند نَخاست که بَبخشه. ۵ باقی کارای یهوایِ قِیم و پگ چیزای که کد، دَ کِتابِ تَواریخِ پادشایونِ یهوایِ قِیم نوشته یه. ۶ وختی یهوایِ قِیم قَوت کده قد بابه‌کلونایِ خُو خاو کد، باچه شی یهوایِ قِیم دَ جایِ ازو پادشاه شد. ۷ پادشاهِ مِصرِ دیگه از مُلکِ خُو بُرو نمد، چراکه پادشاهِ بابلِ تمام جای‌هایِ ره که دَ پادشاهِ مِصرِ تعلق دَشت، یعنی از دریاچه مِصر تا دریایِ فِرات گِرِفتد.

پادشاهی یهوایِ قِیم دَ یهوایِ قِیم

۸ یهوایِ قِیم هژده ساله بُود که پادشاه شد و سه ماه دَ اورشَلیم حُکمرانی کد. آبه شی نَحوشتا نام دَشت و دُخترِ الناتان از اورشَلیم بُود. ۹ اُو چیزایِ ره که دَ نظرِ خُداوند بَد بُود انجام دَد، اَمو رقم که آته شی انجام دَد.

۱۰ دَ امزو زمانِ خدمتگاریِ نَبوکَدنصرِ پادشاهِ بابلِ دَ خِلافِ اورشَلیم آمد و شار ره محاصره کد. ۱۱ دَ حالیکه خدمتگاریِ نَبوکَدنصرِ پادشاهِ بابلِ شار ره دَ محاصره خُو دَشت، نَبوکَدنصرِ دَ شار آمد. ۱۲ اوخته یهوایِ قِیم پادشاهِ یهوایِ قِیم آبه خو، خدمتگاریِ خُو، قومندانایِ خُو و نفرایِ دَربارِ خُو بُر شده پیشِ پادشاهِ

بأبل آمد و پادشاهِ بأبل دَ سالِ هَشتَمِ پادشاهیِ خُو اُو ره اسیرِ گِرِفت.

^{۱۳} پادشاهِ بأبل تمامِ خزانهِ هایِ خانهِ خُداوندِ و خزانهِ هایِ قصرِ پادشاهِ ره ازونجی بُرو اُورد و پگِ ظرفایِ طِلائیِ ره که سُلیمانِ پادشاهِ اِسرائیلِ بَلدِه خانهِ خُداوندِ جورِ کدُد، میده کده قدِ خُو بُرد، اُمو رقمِ که خُداوندِ گُفتُد. ^{۱۴} اُو پگِ باشنده هایِ اورشَلیمِ: پگِ قومندانانِ و پگِ مردایِ جنگیِ ره که تمامِ ازوا دَه هزارِ نفر بُود قدِ پگِ صَنعتگرا و آینگرا اسیرِ کده بُرد؛ بغيرِ از مردُمِ مُسکینِ - و - بیچاره سرزمیِ دیگه کسِ باقیِ نَمند. ^{۱۵} دَ امزیِ رقمِ اُو یهویاکینِ ره دَ بأبلِ بُرد؛ آبه پادشاهِ، خاتونویِ پادشاهِ، نفرایِ دَربارِ شی و بزرگایِ سرزمینِ یهودا ام اسیرِ شُدِه از اورشَلیمِ دَ بأبلِ بُرده شُد. ^{۱۶} پادشاهِ بأبلِ تمامِ مردایِ جنگیِ ره که هفتِ هزارِ نفر بُود قدِ یگِ هزارِ صَنعتگر و آینگر که پگِ ازوا قوی و جنگِ دیده بُود، اسیرِ کده دَ بأبلِ اِنْتقالِ دَد. ^{۱۷} پادشاهِ بأبلِ مَتَنیا کاکایِ یهویاکینِ ره دَ جایِ ازو پادشاهِ جورِ کد و نامِ شیِ ره تَبْدیلِ کده صِدقیا اِشت.

پادشاهیِ صِدقیا دَ یهودا

^{۱۸} صِدقیا بیست و یگِ ساله بُود که پادشاهِ شُد و یازده سالِ دَ اورشَلیمِ حُکمرانیِ کد. آبه شیِ حَموَتَلِ نامِ دَشت و دُخترِ اِرمیا از لِبَنه بُود. ^{۱۹} اُو چیزایِ ره که دَ نظرِ خُداوندِ بَد بُود انجامِ دَد، اُمو رقمِ که یهویاقیمِ انجامِ دَد. ^{۲۰} دَ حَقِیقتِ، مردُمِ اورشَلیمِ و یهودا قارِ خُداوندِ ره دَ اندازهِ باله اُورد که اُو اونا ره از حُضُورِ خُو دُور کد.

سُقُوطِ اورشَلیمِ

پس صِدقیا دَ صِدِ پادشاهِ بأبلِ شورشِ کد

۲۵^۱ و نَبُوکَدْنَصِر پادشاهِ بابل دَ سالِ نُهَم پادشاهیِ صِدِقیَا، دَ روزِ دَهَمِ ماهِ دَهَمِ
 قد تمامِ لشکرِ خو دَ خِلافِ اورشَلیمِ اَمَد و رُوی دَ رُوی شی خیمه زده دَ گرداگردِ
 شی سَنگرِ جورِ کد. ۲ شار تا سالِ یازدَهَمِ پادشاهیِ صِدِقیَا پادشاه دَ محاصِرِه
 مَند. ۳ دَ روزِ نُهَمِ ماهِ چارُم، قحطی دَ اندازه دَ شارِ سخت شد که مردمِ شارِ نان
 بلده خورده نَدشت. ۴ اوخته لشکرِ بابل دَ شارِ رخنه کد و تمامِ مردایِ جنگی دَ
 غیتِ شاو از راهِ درگه که دَ مینکلِ دُو دیوالِ دَ نزدیکِ باغِ پادشاهِ بُوَد، دُوتا کد. دَ
 حالیکه کلدانیا دَ گرد-و-برِ شارِ مَوْجُود بُوَد، اونا سُونِ عَرَبِه رفت. ۵ لیکنِ لشکرِ
 کلدانیا پادشاهِ ره دُمبال کده دَ دشتِ هایِ اَریحا گیرِ کد و تمامِ لشکرِ صِدِقیَا اُو
 ره ایله کده تیت-و-پَرَک شد. ۶ اوخته اونا صِدِقیَا پادشاهِ ره دِستگیرِ کد و دَ رِبَلِه
 دَ پیشِ پادشاهِ بابل اُورد و دَ اُمونجی دَ بله ازو حُکمِ صادرِ کد. ۷ اونا باچه هایِ
 صِدِقیَا ره دَ پیشِ رُوی شی کُشت و چیمایِ خود شی ره برِ کد؛ بعد ازو اُو ره دَ
 دُو زنجیرِ بسته کده دَ بابل بُرد.

۸ دَ سالِ نَزَدَهَمِ حُکمرانیِ نَبُوکَدْنَصِر پادشاهِ بابل، دَ روزِ هَفْتَمِ ماهِ پَنجَمِ شی
 نَبُوَزَرَدانِ قومندانِ مُحافِظینِ که خِدْمَتگارِ پادشاهِ بابل بُوَد، دَ اورشَلیمِ اَمَد. ۹ اُو
 خانه خُداوند، قصرِ پادشاه و پگِ خانه هایِ اورشَلیمِ ره سوختند، یعنی تمامِ خانه
 هایِ مَهَمِ ره قد آتشِ دَر دَد. ۱۰ پگِ لشکرِ کلدانیا که قد قومندانِ مُحافِظینِ بُوَد،
 دیوالِ هایِ اورشَلیمِ ره از هرطرفِ چپه کده بیرو کد. ۱۱ نَبُوَزَرَدانِ قومندانِ
 مُحافِظینِ مردُمایِ ره که دَ شارِ باقی مَندد و کسایِ ره که طرفدارِ پادشاهِ بابل
 شُدُد قد باقی مردمِ اسیرِ کده بُرد. ۱۲ لیکنِ قومندانِ مُحافِظینِ بعضیِ مردمِ
 مُسکین-و-بیچاره سرزمینِ یهوُدا ره ایشْت که باغوانی و دیغونی کنه.

۱۳ کلدانیا ستونِ هایِ بورنزیِ ره که دَ خانه خُداوند بُوَد قد کراچی ها و حَوْضِ
 بورنزیِ که دَ خانه خُداوند بُوَد میده کد و برنزِ ازوا ره گِرِفْتِه دَ بابل بُرد. ۱۴ اونا
 دیگِ ها، خاکِ اَندازِ ها، چراغِ گُلگَرکِ ها، تاوه ها و دیگه تمامِ اَسبابِ بورنزیِ ره
 که دَ خِدْمَتِ خانه خُداوند اِستِفاده مَوْشُد، بُرد. ۱۵ قومندانِ مُحافِظینِ اَتشدانِ ها و

کاسه ها ره که از طَلایِ خَالِص و نُقره خَالِص بُود بخاطرِ طِلا و نُقره شی گرفته بُرد.^{۱۶} امو دُو سْتُون، حَوْض و کراچی های ره که سَلیمان بَلده خانه خُداوند جور کُدد، بُرنز شی دَ اندازه کلو بُود که از تول بُر بُود.^{۱۷} بِلندی یگ سْتُون هژده توغی بُود و دَ بِله خُو سرستونی بُرنزی دَشت؛ بِلندی سرستونی شی سه توغی بُود و شبکه کاری و اَنار های گِرداگِردِ سرستونی پگ شی از بُرنز بُود. سْتُون دُوَم و شبکه کاری شی ام عین چیز بُود.

^{۱۸} قومندانِ مُحافِظین سِرایا پیشوای بُزرگ، صِفِنیا پیشوای دُوَم و سه مُحافِظِ درگه خانه خُداوند ره دِستگیر کد؛^{۱۹} او از شار قومندانی ره که سرکرده مردای جنگی بُود و پنج نفر از مُشاوِرای پادشاه ره که دَ شار بُود، مُنشی دَربار ره که قومندانِ لشکر بُود و مردُمِ سرزمی ره جَلب-و-جذب مُوکد و شصت نفر از مردای سرزمی ره که دَ شار پیدا شد، ام گِرفتار کد.^{۲۰} نِبوزردان قومندانِ مُحافِظین اونا ره گِرفته دَ ربله پیش پادشاهِ بابل بُرد.^{۲۱} پادشاهِ بابل اونا ره دَ ربله دَ سرزمینِ حَمات زده کُشت. دَ امزی رقمِ مردُمِ یهودا از مُلک خُو دَ اسیری بُرده شد.

^{۲۲} نِبوکدنصر پادشاهِ بابل دَ بِله مردُمی که دَ سرزمینِ یهودا باقی ایشند گِدلِیا باچه اُخِیقام، نوسه شافان ره حاکمِ مُقرر کد.^{۲۳} وختی پگ قومندانای لشکر و نفرای ازوا شنید که پادشاهِ بابل گِدلِیا ره حاکمِ مُقرر کده، اونا دَ پیش گِدلِیا دَ مِصفه امد، یعنی اِسماعیل باچه نِتِنیا، یوحنان باچه قاریح، سِرایا باچه تَنحومتِ نِطوفاتی و یازنیا باچه معکاتی قد نفرای خُو.^{۲۴} گِدلِیا بَلده ازوا و نفرای ازوا قَسَم خورده کُفت: ”از خِدمتگاری پادشاهِ کلدانیا ترس نَخورید. دَ سرزمینِ یهودا زندگی کده پادشاهِ بابل ره خِدمت کُنید و ای دَ خُوبی شُمو تمام موشه.“^{۲۵} لیکن دَ ماهِ هفتم، اِسماعیل باچه نِتِنیا، نوسه اِلیشمع که از خانوارِ پادشاه بُود، قد ده نفر خُو اَمده گِدلِیا ره زد و او مُرد؛ او یهودیا و کلدانیای ره که قد ازو دَ مِصفه بُود ام کُشت.^{۲۶} اوخته تمامِ مردُم، ریزه و کُته قد قومندانای لشکر باله شده دَ مِصر رفت، چُون

اونا از گلدانیا ترس خورد.

آزادی یهویاکین

^{۲۷} دَ سالِ سی و هفتمِ اسیری یهویاکین پادشاهِ یهودا، دَ روزِ بیست و هفتمِ ماهِ دوازدهم، اوایل-مِرودک پادشاهِ بابل که دَ امزو سال پادشاه شد، یهویاکین پادشاهِ یهودا ره از بندی‌خانه آزاد کد. ^{۲۸} او قد یهویاکین دَ مهربانی توره گفت و چوکی شی ره از چوکی دیگه پادشایو که قد ازو دَ بابل بود، باله‌تر قرار دد. ^{۲۹} پس یهویاکین کالای بندی‌خانه ره از جان خو بر کد و او دَ تمام روزای عمر خو همیشه دَ دسترخون پادشاه نان موخورد. ^{۳۰} بلده ضرورتِ ازو یگ خرچ دایمی از طرف پادشاه دده موشد، یعنی خرچ روزانه شی ره دَ تمام روزای عمر شی میدد.